

गाउँ वस्तुगत विवरण

२०७५

माधव नारायण नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
प्रदेश नं. २, रौतहट

२०७५

**दस्तावेज़
प्रकाशक
सर्वाधिकार**

**प्राविधिक
संघटना**

**गिति
वेमसाङ्गत**

नगर वस्तुगत विवरण (Municipal Profile Document)

माधव नारायण नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

प्रकाशकमा

सामुदायिक विकास कार्यक्रम/विश्व खाद्य कार्यक्रम

Community Development Programme (CDP)/World Food Programme (WFP)

सम्पर्क ठेगाना:

विश्व खाद्य कार्यक्रम (डब्ल्यु एफ पी)

पो व.न. १०७, चाकुपाट, ललितपुर

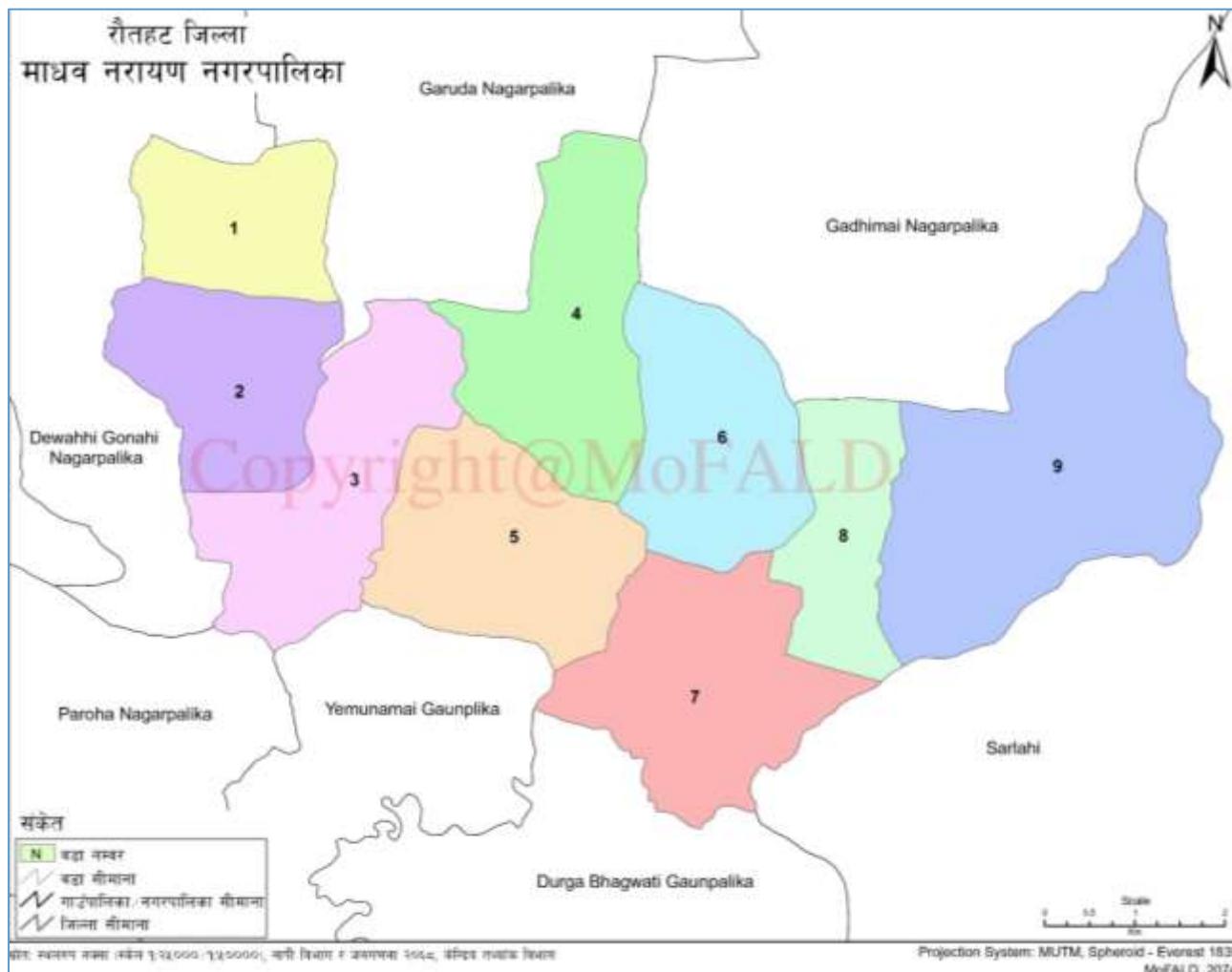
सम्पर्क : +९७७ ०१-५२६०६०७/५२६०६९३

Website: www.wfp.org

२०७५ कार्तिक

<http://www.madhavnarayanmun.gov.np/>

माधवनारायण नगरपालिका

श्रोत: संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको वेबसाइट

माधव नारायण नगरपालिका
मधोपुर, रौतहट
प्रदेश नं. २

प्रकाशकीय

.....
विरेन्द्र प्रसाद यादव
नगर प्रमुख

माधव नारायण नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
मधोपुर, रौतहट
प्रदेश नं. २

मन्त्रव्य

.....
सिमल कुमारी साह
नगर उपप्रमुख

माधव नारायण नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय मधोपुर, रौतहट प्रदेश नं. २

द्विंशति

धन्यवाद !

प्रलव कायस्थ
प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत

नगरपालिकाको संक्षिप्त भलक

विषय क्षेत्र	विवरण
भौगोलिक तथा प्राकृतिक	<p>अक्षांश तथा देशान्तर : २६ डिग्री ५१ मिनेट १४ सेकेण्ड देखि २६ डिग्री ५५ मिनेट २६ सेकेण्ड उत्तरी अक्षांश र ८५ डिग्री १६ मिनेट २१ सेकेण्ड देखि ८५ डिग्री २३ मिनेट ५१ सेकेण्डपुर्वी देशान्तर</p> <p>क्षेत्रफल - ४८.५५ वर्गकिलोमिटर</p> <p>उच्चार्ह - करिब ९९५ मिटर</p> <p>जलवाय - समशितोष्ण र उष्ण</p> <p>भू उपयोग (%) - भाडी : ०.१४ कृषि : १२.१८ बलौटे : २.२३ जल : ५.२०</p> <p>साविकका गाविस - दिपही, खेसरहीया, समुअवा, विष्णुपुर मानपुर, मिठुअवा, माधोपुर, पिपरा राजवाडा र गढो भगवानपुर</p>
जनसाङ्खिक	<p>जनसंख्या - पुरुष : १९५४० महिला : १६१५४ जम्मा : ३५६९४</p> <p>घरपरिवार संख्या - ७३३४</p> <p>जनघनत्व - ७६५.६८ जना प्रति वर्गकिलोमिटर</p> <p>लैंगिक अनुपात - १२१.४३</p>
आर्थिक	<p>प्रमुख पेशा - कृषि र गृहणी</p> <p>जत्पादन (मे.ट.) - खाद्यान्त : ३५४२२ फलफुल : ७६१ मासु : ९.३५ दुध : ३८०७ लिटर</p> <p>प्रमुख पर्यटकीय क्षेत्र - २२ वटा</p>
सामाजिक	<p>शैक्षिक संस्था संख्या - वाल विकास केन्द्र : ० विद्यालय : १७ क्याम्पस : ०</p> <p>साक्षरता दर - महिला : ३४.७५ पुरुष : ५२.०७ जम्मा : ४३.४१</p> <p>स्वास्थ्य संस्था संख्या - अस्पताल : ० प्रास्वाके : ० स्वास्थ्य चौकी : ८ प्रसुती केन्द्र : ०</p> <p>वाल कृपोषण दर(%) - १७.९३</p> <p>स्वच्छ खानेपानी उपयोग (%) - ९९.७१</p> <p>शौचालयको उपयोग (%) - फलस् भएको : २०.२८ साधारण : ८६.९६ नभएको : १०.६२</p> <p>प्रमुख धार्मिक सम्पदा - २२ वटा</p>
भौतिक	<p>सडक (किमी) - कालोपत्रे : ५२ कच्ची र ग्रामेल : ११०</p> <p>खाना पकाउने उर्जा उपयोग (%) - दाउरा: ८३.५३ गोबर ग्याँस: ६.६३ एलपिम ग्याँस: ८.५२ गुइठा: ०.५८ मट्टितेल: ०.४ विद्युत: ०.०३ अन्य: ०.३१</p> <p>वत्ती वाल्ले उर्जा उपयोग (%) - विजुली: ८२.२१ मट्टितेल: १७.५८ गोबर ग्याँस: ०.०३ अन्य: ०.१८</p> <p>मोबाइल सेवामा पहुँचको अवस्था (%): ४४.२१</p> <p>घरको प्रकार (%):</p> <p>जगको आधारमा: माटो/हुङ्गा: १०.६२ सिमेन्ट: २९.४५ फेम स्ट्रकचर: ०.२६ लोड वेयरिङ्ग: १.६३ काठको खम्बा: ५६.९४ र अन्य १.१</p> <p>छानोको आधारमा: फुस/खर: २८.७७ जस्ता/च्यादर: ४.५६ टालय: १५.०९ आरसीसी ढलान: १७.३४ काठ: ५.३७ माटो: १३.०७</p>
वातावरण र विपद्	<p>मुख्य विपद् : शितलहर र रोग महामारी विपद्बाट क्षति: १९,३६,१०,०००/-</p>
संस्थागत	<p>नगरपालिका कार्यालय - स्थान : माधोपुर सम्पर्क नं. :</p> <p>बडा संख्या : ९</p> <p>क्रियाशिल अ/गैसस वा कार्यक्रम : २</p> <p>वार्षिक बजेट :</p>

विषय सूची

परिच्छेद १: परिचय

१.१ पृष्ठभूमि	१
१.२ उद्देश्य	२
१.३ कानुनी तथा नीतिगत आधारहरु	२
१.४ तयारीका चरण	२
१.५ सीमा	४

परिच्छेद २: नगरपालिकाको विद्यमान अवस्था

२.१ भौगोलिक अवस्थिति	५
२.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण	५
२.३ राजनीतिक अवस्थिति	५
२.४ धरातलीय अवस्था	६
२.५ भुउपयोगको अवस्था	६
२.६ मानव विकास सूचकांक, औषत आयु र गरिवी	६

परिच्छेद ३: जनसंख्याको अवस्था

३.१ जनसंख्या वितरणको अवस्था	८
३.२ जनघनत्वको अवस्था	८
३.३ उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्या विवरण	९
३.४ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण	९
३.५ धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण	१०
३.६ जातिगत आधारमा धरपरिवार विवरण	१०
३.७ जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण	११
३.८ घरमुलीको विवरण	११
३.९ अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या	१२
३.१० बसोवासको अवस्था सम्बन्धी विवरण	१२
३.११ वैवाहिक स्थिति	१३
३.१२ व्यक्तिगत घटना विवरण (२०७४ चैत्र मसान्त सम्म दर्ता भएका विवरण अनुसार)	१३

परिच्छेद ४: आर्थिक अवस्था

४.१ प्रमुख आर्थिक विवरण	१४
४.१.१ प्रमुख पेशा अनुसार जनसंख्या	१४
४.१.२ प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण	१४
४.१.३ वैदेशिक रोजगारमा गएकाहरूको विवरण	१५
४.१.४ सुकुम्बासी सम्बन्धी विवरण	१५
४.१.५ उत्पादन तथा सेवामूलक उद्योग सम्बन्धी विवरण	१६
४.२ कृषि तथा पशु विकास	१६
४.२.१ सिंचाई सुविधा सम्बन्धी विवरण	१६
४.२.२ कृषि कार्यमा उपयोग भएको जग्गा र स्वामित्व सम्बन्धी विवरण	१७
४.२.३ अन्न, दलहन र तेलहन बाली उत्पादन र विक्री सम्बन्धी विवरण	१७
४.२.४ फलफुल, तरकारी र नगदेवाली सम्बन्धी विवरण	१८
४.२.५ बैकल्पिक बाली सम्बन्धी विवरण	१८
४.२.६ पशुपंक्षीपालनको अवस्था सम्बन्धी विवरण	१९
४.२.७ पशुपालन तथा दुधजन्य उत्पादनको अवस्था	१९
४.२.८ मासुजन्य तथा श्रमजन्य पशुपालनको अवस्था	२०
४.२.९ पशुपंक्षीजन्य उत्पादन विक्रिका आधारमा धरपरिवार	२०
४.२.१० कृषि उत्पादनको आत्मनिर्भरताको अवस्था	२१
४.२.११ कृषि तथा पशुसेवासँग सम्बन्धित मानव संसाधन	२१
४.२.१२ कृषि उपजमा लाग्ने रोग तथा कीरा	२२
४.२.१३ पशुपन्धीमा लाग्ने रोग तथा कीरा	२२
४.२.१४ व्यवसायिक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण	२२

४.२.१५ कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धीत सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण	२३
४.२.१६ सार्जनिक पोखरी तथा माछापालन सम्बन्धी विवरण.....	२३
४.२.१७ जग्गाको किसिम.....	२४
४.३ पर्यटन विकास.....	२४
४.३.१ पर्यटकीय स्थलहरूको विवरण.....	२४
४.४ मिल, संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण	२५
४.५ व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण	२६
४.६ कृषि तथा हाट बजार सम्बन्धी विवरण	२७
४.७ बैंक तथा वित्तिय संस्था र सहकारी सम्बन्धी विवरण	२७
४.८ आयात तथा निर्यातको अवस्था	२७
४.९ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम	२८
४.९.१ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको विवरण	२८
४.९.२ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम लिनेहरूको विवरण.....	२९
४.१० बैंड तथा वित्तिय संस्थामा खाता हुने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण	२९
४.११ वार्षिक आम्दानी अनुसार घरपरिवार विवरण	२९
४.१२ वार्षिक खर्च अनुसार घरपरिवार विवरण.....	३०
परिच्छेद ५: सामाजिक अवस्था	
५.१ शैक्षिक तथा मानव संशाधन विकास	३१
५.१.१ हालको साक्षरताको अवस्था.....	३१
५.१.२ शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या विवरण	३२
५.१.३ शैक्षिक संस्था सम्बन्धी विवरण	३२
५.१.४ विद्यालयमा अध्ययन गरीरहेका तहगत छात्रछात्राको विवरण	३३
५.१.५ विद्यालयको भौतिक अवस्था	३४
५.१.६ शिक्षक विवरण	३४
५.१.७ भर्ना दर, निरन्तरता दर र सिकाई उपलब्धी दर.....	३५
५.१.८ आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी.....	३६
५.१.९ छात्रवृत्ति तथा दिवा खाजा पाउने विद्यार्थी विवरण	३७
५.१.१० शैक्षिक गुणस्तरसँग सम्बन्धित विशेष व्यवस्था.....	३७
५.१.११ बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण	३८
५.१.१२ छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधाको विवरण.....	३९
५.१.१३ आधारभूत विद्यालयमा पहुँचको अवस्था.....	३९
५.२ स्वास्थ्य तथा पोषण	४०
५.२.१ स्वास्थ्य संस्थाको विवरण	४०
५.२.२ स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा विवरण	४०
५.२.३ स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध तथा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति विवरण	४१
५.२.४ प्राथमिक स्वास्थ्य सेवामा पहुँचको अवस्था	४१
५.२.५ मृत्यु हुने कारण सम्बन्धी विवरण	४२
५.२.६ खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण	४२
५.२.७ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण	४३
५.२.८ मातृशिशु सुरक्षा र परिवार नियोजनको अवस्था.....	४३
५.२.९ परिवारका सदस्यहरूको स्वास्थ्य अवस्था	४४
५.२.१० जीवन विमा सम्बन्धी विवरण.....	४४
५.३ खानेपानी तथा सरसफाई.....	४५
५.३.१ खानेपानीको श्रोतको आधारमा घरपरिवार	४५
५.३.२ शैचालय प्रयोगको अवस्था	४५
५.३.३ सार्वजनिक जग्गाको विवरण	४६
५.४ महिला, वालवालिका तथा सामाजिक समावेशिकरण	४७
५.४.१ जिल्ला र प्रदेशमा महिलाको अवस्था	४७
५.४.२ घरपरिवार विहिन वालवालिकाको विवरण	४७
५.४.३ सामाजिक सुरक्षा वृत्तीको अवस्था.....	४७

५.५ युवा तथा खेलकुद र मनोरञ्जन	४८
५.५.१ खेलमैदान, पिकनिक तथा मनोरञ्जनस्थलसम्बन्धी विवरण.....	४८
५.६ कला, भाषा तथा संस्कृति	४८
५.६.१ स्थानीय चाँडपर्व, जात्रा र मेला	४८
५.६.२ धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलको विवरण.....	४८
परिच्छेद ६: वन तथा वातावरणीय स्थिति	
६.१ वन क्षेत्रको अवस्था	५०
६.२ विपद जोखिम तथा व्यवस्थापन	५०
६.२.१ जोखिमयुक्त (संवेदनशिल) स्थानमा वसोवास गरेका परिवार विवरण	५०
६.२.२ विपदबाट मानवीय क्षती	५०
६.२.३ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय	५१
६.२.४ भवन मापदण्ड तथा भुकम्प प्रतिरोधी घरको विवरण	५१
६.२.५ विपदको असर सम्बन्धी विवरण	५२
६.२.६ विपदबाट क्षति सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार	५२
६.२.७ आपतकालीन सेवा प्रदायक संस्था सम्बन्धी विवरण	५३
परिच्छेद ७: भौतिक विकासको अवस्था	
७.१ यातायात पूर्वाधार	५४
७.१.१ सडक मार्ग/सञ्जालको विद्यमान अवस्था.....	५४
७.१.२ पुल तथा पुलेसा	५५
७.१.३ सवारी रुटको विवरण	५५
७.२ विद्युत तथा बैकल्पिक उर्जा	५५
७.२.१ इन्धन उपयोग विवरण (खाना पकाउने इन्धनको आधारमा घरपरिवार).....	५६
७.२.२ बत्ती बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार.....	५६
७.३ सञ्चार तथा प्रविधि.....	५७
७.३.१ आधुनिक सुविधामा पहुँच सम्बन्धी विवरण	५७
७.४ आवास तथा भवन	५७
७.४.१ घरको जगको आधारमा घरपरिवार	५७
७.४.२ छानोको प्रकारका आधारमा घरपरिवार	५८
७.४.३ आवासीय स्वार्मित्वका आधारमा घरपरिवार	५८
७.४.४ घर संख्याका आधारमा घरपरिवार.....	५९
७.४.५ उपयोग गरिएको कोठाका आधारमा घरपरिवार	५९
७.५ सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन	६०
७.६ हुलाक, पत्रपत्रिका, दूरसञ्चार र रेडियो स्टेशन सम्बन्धी विवरण	६०
७.७ शवदाहस्थल तथा समाधिस्थल सम्बन्धी विवरण	६०
परिच्छेद ८: संस्थागत तथा सुशासनको स्थिति	
८.१ संगठनात्क तथा मानव संशाधनको अवस्था	६२
८.१.१ नगरपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरु	६२
८.१.२ नगर सभा पदाधिकारी सम्बन्धी विवरण	६३
८.१.३ नगरपालिकाको विषयगत शाखा तथा मानव संसाधन	६४
८.१.४ नगरपालिकाको आय विवरण.....	६४
८.२ सघ/संस्था सम्बन्धी विवरण.....	६४
८.२.१ सामुदायिक संस्था विवरण	६४
८.२.२ गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण	६५
८.२.३ सामुदायिक मेलमिलाप सम्बन्धी समित र क्रियाकलापको विवरण.....	६५
८.२.४ नगरपालिकाको अचल सम्पति	६५
अनुसूचीहरू	
अनुसूची १: वस्तुगत विवरण तथ्यांक संकलन फारमहरु	६७
अनुसूची १ (क): संस्थागत तथ्याङ्क संकलन/सर्वेक्षण फाराम	६७
अनुसूची १ (ख): संस्थागत तथ्याङ्क संकलन/सर्वेक्षण फाराम	६९
सन्दर्भ सामग्री	९४

तालिका सूची

तालिका १: भौगोलिक अवस्थिति	५
तालिका २: भुउपयोगको अवस्था.....	६
तालिका ३: जनसंख्या वितरणको अवस्था	८
तालिका ४: जनघनत्वको अवस्था	८
तालिका ५: उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्या विवरण	९
तालिका ६: मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण.....	९
तालिका ७: धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण	१०
तालिका ८: जातिगत आधारमा घरपरिवार विवरण	१०
तालिका ९: जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण	११
तालिका १०: घरमुलीको विवरण	११
तालिका ११: अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या	१२
तालिका १२: बसोबारको अवस्था सम्बन्धी विवरण.....	१२
तालिका १३: वैवाहिक स्थिति	१३
तालिका १४: व्यक्तिगत घटना विवरण.....	१३
तालिका १५: प्रमुख पेशा अनुसार जनसंख्या	१४
तालिका १६: प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण	१४
तालिका १७: वैदेशिक रोजगारमा गएकाहरूको विवरण.....	१५
तालिका १८: सुकुम्बासी सम्बन्धी विवरण	१५
तालिका १९: उत्पादन तथा सेवामूलक उद्योग सम्बन्धी विवरण.....	१६
तालिका २०: सिंचाइ सुविधा सम्बन्धी विवरण	१६
तालिका २१: कृषि कार्यमा उपयोग भएको जग्गा र स्वामित्व सम्बन्धी विवरण	१७
तालिका २२: अन्न, दलहन र तेलहन बाली उत्पादन र विक्री सम्बन्धी विवरण.....	१७
तालिका २३: फलफुल, तरकारी र नगदेबाली सम्बन्धी विवरण.....	१८
तालिका २४: बैकल्यिक बाली सम्बन्धी विवरण.....	१९
तालिका २५: पशुपन्थीपालनको अवस्था सम्बन्धी विवरण	१९
तालिका २६: पशुपालन तथा दुधजन्य उत्पादनको अवस्था	१९
तालिका २७: मासुजन्य तथा श्रमजन्य पशुपालनको अवस्था	२०
तालिका २८: पशुपंक्षीजन्य उत्पादन विक्रिका आधारमा घरपरिवार	२०
तालिका २९: कृषि उत्पादनको आत्मनिर्भरताको अवस्था	२१
तालिका ३०: कृषि तथा पशुसेवासँग सम्बन्धीत मानव संसाधन	२१
तालिका ३१: कृषि उपजमा लाग्ने रोग तथा कीरा	२२
तालिका ३२: पशुपन्थीमा लाग्ने रोग तथा कीरा	२२
तालिका ३३: व्यवासयक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण	२३
तालिका ३४: कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धीत सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण	२३
तालिका ३५: सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन सम्बन्धी विवरण	२४
तालिका ३६: जग्गाको किसिम	२४
तालिका ३७: पर्यटकीय स्थलहरूको विवरण	२४

तालिका ३८: मिल, संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण	२५
तालिका ३९: व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण	२६
तालिका ४०: कृषि तथा हाट बजार सम्बन्धी विवरण	२७
तालिका ४१: बैंक तथा वित्तीय संस्था र सहकारी सम्बन्धी विवरण	२७
तालिका ४२: आयात तथा निर्यातको अवस्था	२७
तालिका ४३: व्यवसायी सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको विवरण	२८
तालिका ४४: व्यवसायी सीपमूलक तालिम लिनेहरुको विवरण	२९
तालिका ४५: बैड़ तथा वित्तीय संस्थामा खाता हुने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण	२९
तालिका ४६: वार्षिक आमदानी अनुसार घरपरिवार विवरण	३०
तालिका ४७: वार्षिक खर्च अनुसार घरपरिवार विवरण	३०
तालिका ४८: हालको साक्षरताको अवस्था	३१
तालिका ४९: शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या विवरण	३२
तालिका ५०: शैक्षिक संस्था सम्बन्धी विवरण	३२
तालिका ५१: विद्यालयमा अध्ययन गरीरहेका तहगत छात्रछात्राको विवरण	३३
तालिका ५२: विद्यालयको भौतिक अवस्था	३४
तालिका ५३: शिक्षक विवरण	३४
तालिका ५४: भर्ना दर, निरन्तरता दर, सिकाई उपलब्धी दर	३५
तालिका ५५: आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी	३६
तालिका ५६: छात्रवृत्ति तथा दिवा खाजा पाउने विद्यार्थी विवरण	३७
तालिका ५७: शैक्षिक गुणस्तरसँग सम्बन्धित विशेष छविस्था	३७
तालिका ५८: बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण	३८
तालिका ५९: छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधाको विवरण	३९
तालिका ६०: आधारभूत विद्यालयमा पहुँचको अवस्था	४०
तालिका ६१: स्वास्थ्य संस्थाको विवरण	४०
तालिका ६२: स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा विवरण	४१
तालिका ६३: स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध तथा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति विवरण	४१
तालिका ६४: प्राथमिक स्वास्थ्य सेवामा पहुँचको अवस्था	४१
तालिका ६५: मृत्यु हुने कारण सम्बन्धी विवरण	४२
तालिका ६६: खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण	४२
तालिका ६७: सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण	४३
तालिका ६८: मातृशिशु सुरक्षा र परिवार नियोजनको अवस्था	४३
तालिका ६९: परिवारका सदस्यहरुको स्वास्थ्य अवस्था	४४
तालिका ७०: जीवन विमा सम्बन्धी विवरण	४४
तालिका ७१: खानेपानीको स्रोतको आधारमा घरपरिवार	४५
तालिका ७२: शौचालय प्रयोगको अवस्था	४५
तालिका ७३: सार्जनिक जग्गाको विवरण	४६
तालिका ७४: घरपरिवार विहिन बालबालिकाको विवरण	४७
तालिका ७५: सामाजिक सुरक्षा वृत्तीको अवस्था (रुहजारमा)	४७

तालिका ७६: खेलमैदान, पिकनिक तथा मनोरञ्जन स्थल सम्बन्धी विवरण.....	४८
तालिका ७७: स्थानीय चाँडपर्व, जात्रा र मेला	४८
तालिका ७८: धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलको विवरण.....	४९
तालिका ७९: जोखिमयुक्त (संवेदनशिल) स्थानमा बसोबास गरेका परिवार विवरण	५०
तालिका ८०: विपदबाट मानवीय क्षती	५१
तालिका ८१: विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय	५१
तालिका ८२: भवन मापदण्ड तथा भुकम्प प्रतिरोधी घरको विवरण	५१
तालिका ८३: विपदको असर सम्बन्धी विवरण.....	५२
तालिका ८४: विपदबाट क्षती सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार	५२
तालिका ८५: आपतकालीन सेवा प्रदायक संस्था सम्बन्धी विवरण	५३
तालिका ८६: सडक मार्ग/सञ्जालको विद्यमान अवस्था	५४
तालिका ८७: पुल तथा पुलेसा.....	५५
तालिका ८८: सवारी रुटको विवरण.....	५५
तालिका ८९: इन्धन उपयोग विवरण	५६
तालिका ९०: बत्ती बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार	५६
तालिका ९१: आधुनिक सुविधामा पहुँच सम्बन्धी विवरण.....	५७
तालिका ९२: घरको जगको आधारमा घरपरिवार	५७
तालिका ९३: खानोको प्रकारका आधारमा घरपरिवार	५८
तालिका ९४: आवासीय स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार.....	५८
तालिका ९५: घर संख्याका आधारमा घरपरिवार	५९
तालिका ९६: उपयोग गरिएको कोठाका आधारमा घरपरिवार	५९
तालिका ९७: सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन	६०
तालिका ९८: हुलाक, पत्रपत्रिका, दूरसञ्चार र रेडियो स्टेशन सम्बन्धी विवरण	६०
तालिका ९९: शवदाहस्थल तथा समाधिस्थल सम्बन्धी विवरण	६०
तालिका १००: नगरपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरु	६२
तालिका १०१: नगर सभा पदाधिकारी सम्बन्धी विवरण.....	६३
तालिका १०२: नगरपालिकाको विषयगत शाखा तथा मानव संसाधन	६४
तालिका १०३: नगरपालिकाको आय विवरण	६४
तालिका १०४: सामुदायिक संस्था विवरण	६५
तालिका १०५: गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण.....	६५
तालिका १०६: सामुदायिक मेलमिलाप सम्बन्धी समिति र क्रियाकलापको विवरण.....	६५
तालिका १०७: नगरपालिकाको अचल सम्पत्ति.....	६६

परिच्छेद १: परिचय

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले वस्तुगत विवरणलाई गाउँपालिका वा नगरपालिकाको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक, पूर्वाधार लगायत क्षेत्रको विद्यमान यथार्थ स्थिति भल्काउन विषयगत र खण्डकृत रूपमा तथ्यांकलाई प्रस्तुत गरिएको दस्तावेजका रूपमा प्रस्तुत गरेको छ । माधव नारायण नगरपालिकाको वास्तविकता भल्काउने वस्तुगत विवरणको तयारी गर्न स्तरीय ढाँचा र विधिको प्रयोग गरिएको छ । वस्तुगत विवरण तयारीको पृष्ठभूमि, उद्देश्य, नीतिगत तथा कानूनी आधार, तयारी विधि तथा प्रक्रिया र सीमालाई यस परिच्छेदमा समावेश गरिएको छ ।

१.१ पृष्ठभूमि

वर्तमान संघीय शासन व्यवस्थामा संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरि तीन तहको सरकारको परिकल्पना नेपालको संविधानले गरेको छ । जस अनुरूप जनताको सबैभन्दा नजिकको स्थानीय सरकारको रूपमा गाउँपालिका अथवा नगरपालिका रहेको छ । जनताका हरेक आवश्यकता नजिकबाट प्राप्त हुने गरी स्वायत्तताको उच्चतम अभ्यास तथा विकेन्द्रीकरणको माध्यमद्वारा स्थानीय शासन सक्रिय सहभागिता, उच्च जवाफदेहिता, पारदर्शिता र उत्तरदायित्व कायम गरी सेवा प्रवाहमा प्रभावकारीताको अपेक्षा गरिएको छ । विकास प्रक्रियालाई द्रुततर तुल्याई जनअपेक्षाको सम्बोधन गर्ने ऐतिहासिक जिम्मेवारी स्थानीय सरकारको काँधमा आएको छ । तीन तहका सरकार बीच अन्तरसम्बन्ध स्थापनाका लागि सहकारीता, समन्वय र सहअस्थित्वको सिद्धान्तका आधारमा संचालन हुने स्थानीय शासन प्रक्रियामा जनसहभागिता र साभेदारीको मर्मलाई समेत उच्च महत्व दिइएको छ । जन आकांक्षाको सम्बोधन गर्न विकास प्रकृयालाई चुस्त र सेवा प्रवाहलाई छिटो, छरितो र प्रभावकारी बनाउन नीतिगत तथा व्यवहारिक अभ्यासहरु अगाडी बढि रहेका छन् ।

हालको परिवर्तित परिवेशमा स्थानीय सरकारले संविधानत: विभक्त अधिकारको अधिनमा रहि विकास प्रक्रियामा दिगोपना सहित सुशासन र संमृद्धिका लागि अर्थपूर्ण पहल गर्न जरुरी छ । जनताको सहभागिता र अपनत्व रहने गरि निर्वाचित पदाधिकारीको कुशल नेतृत्वमा शासन सञ्चालन र दिगो विकास प्रकृयालाई संस्थागत गर्नु आवश्यक छ । जनतामा स्वायत्तताको महसुस हुने गरी स्थानीय सरकारका गतिविधीहरुबाट न्याय, समानता र समावेशीताको मर्मलाई जीवन्त तुल्याउने अपेक्षा गरिएको छ । मानविय, आर्थिक तथा भौतिक श्रोतको सिमितताको चुनौतिका बाबजुद उर्लदो जनआकांक्षा र जनविश्वासको सही व्यवस्थापनमा अपेक्षित नतिजा हासिल गर्न स्थानीय तहको वास्तविकता भल्किने तथ्यांक महत्वपूर्ण आधारका रूपमा रहन्छ ।

सेवा प्रवाहमा चुस्तता र विकास प्रक्रियालाई यथोचित गति प्रदान गर्न खण्डकृत र क्षेत्रगत सूचना सहितको वस्तुगत विवरण हरेक स्थानीय तहले तयार गर्न आवश्यकता छ । ऐतिहासिक रूपमा हेर्दा सातौं आवधिक योजनाले हरेक जिल्लाले विकासका संभावना र स्रोतको आवश्यक सूचना हासिल गर्न आर्थिक, सामाजिक र भौगोलिक क्षेत्र समेटिएको वस्तुगत विवरण तयार गर्नुपर्ने कुरालाई महत्व दिएको थियो । दशौं आवधिक योजनाले तत्कालिन (स्थानीय निकाय) गाविस तथा नगरपालिकाका सन्दर्भमा वस्तुगत विवरण तयार गर्नुपर्ने कुरालाई स्थापित गरेको थियो । स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ र तत्सम्बन्धी नियमावली लागु भएपछि सोहि व्यवस्था अनुसार तत्कालिन स्थानीय निकायमा वस्तुगत विवरण तयारी नियमित रूपमा अगाडी बढेको थियो ।

नेपालको संविधानले एकल अधिकारको रूपमा स्थानीय तथ्याङ्कको व्यवस्थापनको जिम्मेवारी स्थानीय तहलाई दिएको छ । संघीय कानूनका रूपमा रहेको स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ र स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन २०७४ ले वस्तुगत विवरण तयारीलाई महत्वका साथ प्रस्तुत गरेको छ । नेपाल सरकारले गाउँ तथा नगर क्षेत्रको समग्र वस्तुस्थिति भल्किने वस्तुगत विवरणको ढाँचा तयार गरी उपलब्ध गराइ यथासक्य छिटो तयार गर्न पत्राचार गरिसकेको अवस्थामा यसरी तयार हुने वस्तुगत विवरणले स्थानीय तहमा तर्जुमा हुने योजनाका

लागि सूचनाको आधार तयार गर्न महत्वपूर्ण हुनेछ । उपलब्ध कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाका साथसाथै सरोकारवालासँगको परामर्श र विगतका सफल अभ्यासको आधारमा तयार गरिएको वस्तुगत विवरणले नगरपालिकाको सेवा प्रवाह, आन्तरिक स्रोत परिचालन तथा योजनावद्व विकासमा टेवा पुऱ्याउने विश्वास गरिएकोछ ।

१.२ उद्देश्य

नगर क्षेत्रको विकासको विद्यमान अवस्था, संभावना र स्रोतको सम्बन्धमा आवश्यक सूचना व्यवस्थापन गर्न नगरपालिकाको समग्र स्थिति भलिक्ने वस्तुगत विवरण तयार गर्नु यस प्रतिवेदनको प्रमुख उद्देश्य हो । यसका विशेष उद्देश्य देहायअनुसार रहेका छन् ।

- नगरको जनसांख्यिक, भू-जैविक, भौतिक, मानविय, आर्थिक, सामाजिक, वातावरण र संस्थागत क्षेत्रको विषयगत र वस्तुगत स्थिति चित्रण हुने गरी वस्तुगत विश्लेषण विवरण तयार गर्ने
- नगरपालिका, विषयगत कार्यालय/शाखा, संघ/संस्थाको विवरण, अध्ययन, सर्वेक्षण तथा प्रगति प्रतिवेदनबाट प्राप्त आधारभूत तथा संस्थागत तथ्याङ्क एकीकृत र विश्लेषण गरी विषयगत रूपमा नगरको एकीकृत वस्तुगत विवरण तयार गर्ने
- नगरपालिकाको सेवा प्रवाह, स्थानीय राजस्वको आधार र दर निर्धारण र विकास निर्माण कार्यका लागि आवश्यक वस्तुगत तथा विषयगत सूचना उपलब्ध गराउने
- नगरपालिकाको वार्षिक, एकीकृत, आवधिक/रणनीतिक तथा गुरुयोजना र विषयगत योजना तर्जुमा र अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको लागि विषयगत र खण्डीकृत सूचना विवरण उपलब्ध गराउने ।

१.३ कानूनी तथा नीतिगत आधारहरू

नगर वस्तुगत विवरण तयारी कार्यलाई चरणबद्ध र व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्न देहायअनुसारका कानूनी तथा नीतिगत आधारहरू रहेका छन् ।

क. नेपालको संविधान: नेपालको संविधानको स्थानीय तहको एकल अधिकारलाई उल्लेख गरिएको अनुसूची द को क्रम संख्या नम्बर ६ मा स्थानीय तथ्याङ्क तथा अभिलेख संकलन सम्बन्धी अधिकारलाई सूचीकृत गरिएको छ ।

ख. स्थानीय सरकार सञ्चानल ऐन, २०७४: यस ऐनको दफा ११ को उपदफा २ च, ड र थ मा गाउँपालिका वा नगरपालिकाको अधिकार क्षेत्र अन्तर्गत तथ्यांक संकलन र अद्यावधिक गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था गरेको छ । जस अन्तर्गत, जनसांख्यिक, प्राकृतिक, आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, भौतिक पूर्वाधार, रोजगारीको अवस्था, कूल ग्राहस्थ उत्पादन, प्रतिवर्त्ति आय, मानव विकास सूचकांक, राजश्व तथा आयव्यय समेतको तथ्याङ्क संकलन र प्रशोधन गरी राष्ट्रिय तथा स्थानीय सूचना प्रणालीमा आवद्धता र पाश्वर्चित्र तथा श्रोत नक्साको अद्यावधिक अभिलेखनलाई गाउँपालिका वा नगरपालिकाको काम कर्तव्य र अधिकार भनि उल्लेख गरिएको छ ।

ग. स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४: दिग्दर्शनमा “गाउँपालिका वा नगरपालिकाले वार्षिक योजना र बजेट तर्जुमा गर्नु पूर्व स्थानीय तहको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक तथा पूर्वाधार लगायतका क्षेत्रको यथार्थ स्थिति देखिने गरी वस्तुगत विवरण तयार वा अद्यावधिक गर्नु पर्नेछ । अद्यावधिक वस्तुगत विवरण आफ्नो वेवसाइट मार्फत सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।” भनि प्रष्ट रूपमा उल्लेख गरिएको छ ।

१.४ तयारीका चरण

नेपाल सरकारले उपलब्ध गराएको गाउँ/नगरपालिका वस्तुगत विवरण ढाँचा, विगतका सिकाई, सम्बन्धि विषय विज्ञका सुभाव र नगरपालिकाका सरोकारवालासँगको सहमति अनुसार वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ । वस्तुगत विवरण तयारीमा देहाय बमोजिम चरण र प्रक्रिया अवलम्बन गरिएको छ ।

१.४.१ नगरपालिका वस्तुगत विवरण तयारीको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार तथा कार्यविधि र प्रक्रिया निर्धारण

नेपाल सरकारबाट उपलब्ध स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण तयारी स्तरीय ढाँचा, सर्वेक्षण औजार र कार्यविधिलाई नगरपालिकाबाट स्वीकृत गरी निर्धारण ढाँचा, सर्वेक्षण औजार र कार्यविधि बमोजिम नगर वस्तुगत विवरण तयार गर्ने निर्णय भई उपलब्ध नगरपालिका वस्तुगत विवरणको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार तथा कार्यविधिका अतिरिक्त नगरपालिकाको स्थानीय परिवेश, विशिष्टता अनुसार नगर वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ (www.mofaga.gov.np) वा अनुसूची १ र २ मा हेतु होला)।

१.४.२ नगरपालिका स्तरीय अभिमुखिकरण तथा सहमति निर्माण

नगरपालिका वस्तुगत विवरण तयारीका लागि विद्यमान कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था अनुसार जिल्ला समन्वय समितिको समन्वयमा सामुदायिक विकास कार्यक्रम अन्तर्गत विश्व खाद्य कार्यक्रमको प्राविधिक सहयोगमा नगरसभा तथा नगर कार्यपालिका सदस्यहरु र नगर विकास सरोकारवालाहरुको सहभागितामा माधवनारायण नगर कार्यपालिकाले मिति २०७५ ज्येष्ठ २३ गते अभिमुखिकरण कार्यक्रम आयोजना गरी नगरवस्तुगत विवरणको आवश्यकता, महत्व र उपयोगको विषयमा जानकारी गराई तथ्यांक संकलन तथा श्रोत व्यवस्थापन सम्बन्धी सहमती भई माधवनारायण नगरपालिकाको नेतृत्वमा यो नगरवस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ।

१.४.३ तथ्यांक संकलन

वस्तुगत विवरण तयारीका लागि मुख्य गरेर प्राथमिक र द्वितीय श्रोतबाट तथ्यांक संकलन गरिएको छ। प्राथमिक श्रोतमा पारिवारिक विवरण संकलन तथा सहभागितामूलक छलफलबाट अन्य विवरण संकलन गर्ने फारमहरु (पारिवारिक विवरण संकलन अनुसूची १ (ख) प्रयोग गरिएको थियो। द्वितीय श्रोतबाट तथ्यांक संकलनका लागि संस्थागत सर्वेक्षण फारम (संस्थागत विवरण अनुसूची (क) उपयोग गरियो। संस्थागत तथ्याङ्को प्रमुख श्रोतहरुमा नगर कार्यपालिका कार्यालय, जिल्लास्थित विषयगत तथा डिभिजन कार्यालय, केन्द्रीय तथ्यांक विभाग अन्तर्गतका कार्यालयहरु, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था, गैसस र समुदायमा आधारित संस्था, वैकं तथा वित्तीय संस्था र उक्त कार्यालय, निकाय र संस्थाको अभिलेख तथा प्रतिवेदन र अनुसन्धानमूलक दस्तावेजहरु प्रमुख रूपमा रहेका छन्। निर्वाचित जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, स्थानीय सहजकर्ता तथा गणकहरु परिचालन गरी उपलब्ध सर्वेक्षण विधि तथा तत्सम्बन्धी औजार बमोजिम तथ्याङ्क संकलन गरियो।

त्यसरी नै श्रोत नक्शा तयारीको लागि स्थानीयस्तरमा छनौट गरिएका सहजकर्ताहरुलाई तालिम दिई वडा समितिका पदाधिकारीहरु र अन्य वुद्धिविहरुको सहभागितामा Google earth बाट बाटो, सेवा केन्द्रहरु, पोखरी, ताल र बाढी कटान क्षेत्र जस्ता श्रोतहरुको नक्शाकैनकान तथा आवश्यक तथ्यांक संकलन गरिएको थियो।

१.४.४ तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषण र श्रोत नक्शा तयारी

प्राप्त तथ्याङ्कलाई सूचनाको आवश्यकता अनुसार तथ्याङ्कशास्त्रीय विधि अनुसार Database management तथा IT विज्ञहरुद्वारा विश्लेषण गरियो। यसलाई <https://afp.robuststaging.biz> मा Log in गरि हेतु सकिने बनाईएको छ। यसमा विषय क्षेत्रगत, वडागत र सामाजिक संरचनागत (लैंगिक र जातीगत) अनुसार विश्लेषण गरिएको छ। यसैगरी जिल्लागत रूपमा मात्र प्रतिवेदन वा अभिलेखबाट प्राप्त तथ्यांकलाई नगरपालिकाको प्रतिनिधित्व हुने वा सामान्यिकरण गर्ने मिल्ने हदसम्म सोही अनुसार हुने गरी उल्लेख गरिएको छ। विश्लेषणबाट प्राप्त सूचनाहरु मध्ये भौगोलिक, भौतिक, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक विवरणलाई भौगोलिक सूचना प्रणालीमा आधारित स्रोत नक्शा तयार गरियो।

१.४.५ वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयारी

नेपाल सरकारबाट उपलब्ध नगर वस्तुगत विवरणको ढाँचा, नगर कार्यपालिका र सरोकारसँगको छलफल र निस्कर्ष बमोजिम नगर वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयार गरियो । मस्यौदा तयार गर्दा उपलब्ध ढाँचामा स्थानीय परिवेश र विशिष्टता, विषय तथा सूचना र विवरणलाई समावेश गर्ने प्रयास गरिएको छ । मस्यौदामा संभव भएसम्मका सूचनालाई स्रोत नक्शाको रूपमा जिआईइस नक्शामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

१.४.६ वस्तुगत विवरण सुझाव संकलन

स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण कार्यविधिमा उल्लेखित स्तरीय ढाँचा बमोजिम तयार नगर वस्तुगत विवरणको मस्यौदा प्रस्तुत तथा छलफल गरी सुझाव प्राप्त गर्न नगरपालिका स्तरीय प्रमाणीकरण कार्यशाला गोष्ठीको आयोजना गरिनेछ । कार्यशालामा विषयगत रूपमा मस्यौदा वस्तुगत विवरणको सूचना तथा विवरण प्रस्तुत गरी विषयगत समूह तथा वृहत समूह छलफलमा सुझाव संकलन गर्नुका साथै वस्तुगत विवरणलाई औपचारिक रूपमा अनुमोदन गरी प्रस्तुत सूचना तथा विवरणलाई नगरपालिकाको आधाररेखा सूचनाको रूपमा लिई योजना तर्जुमा, नतिजा अनुगमन तथा विकासका उपलब्धीको लेखाजोखाको लागि प्रयोग गर्ने प्रतिवद्धता गरी यसैगरी मस्यौदा विवरणमा वडा समिति र शाखा तथा इकाई र जिल्ला समन्वय समिति (जिसस)र सहयोगी निकायहरूलाई उपलब्ध गराई सुझाव संकलन गरिनेछ ।

१.४.७ नगर वस्तुगत विवरण अन्तिम प्रतिवेदन तयारी

नगर वस्तुगत विवरण प्रमाणीकरण कार्यशालाबाट प्राप्त राय तथा सुझाव, जिसस, विषयगत शाखा, वडा समिति र सहयोगी निकायबाट समेत प्राप्त सुझावलाई समावेश गरी नगर वस्तुगत विवरणको अन्तिम प्रतिवेदन तयार गरियो ।

१.५ सीमा

नगर वस्तुगत विवरणलाई नेपाल सरकारद्वारा जारी ढाँचा तथा विगतमा सफल अनुभव बमोजिम तयार गरिएको छ । विवरणमा यथासक्य बढी सूचना समाविष्ट हुने गरी तयारी गर्ने अभ्यास भएता पनि स्थानीय शासन संचालनको शुरुवाती अवस्था भएको हुँदा कानूनी, नीतिगत तथा तथ्याङ्क व्यवस्थापन सम्बन्धी व्यवहारिक कठिनाईहरू आइपन्यो । सोको बाबजुद सम्बन्धी सबैको प्रयासबाट नगर वस्तुगत विवरण तयारी कार्य पुरा गरिएको छ । प्रस्तुत तथ्यांकलाई संभव भएसम्म वडागत र सामाजिक रूपमा खण्डीकृत र विषयगत रूपमा एकीकृत गर्ने प्रयास गरिएको छ । नवगठित नगरपालिकामा सीमित कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था, स्रोतसाधनको बाबजुद पहिलो प्रयासको रूपमा तयार गरिएको यस वस्तुगत विवरण आगामी दिनमा आवश्यकाता अनुसार परिमार्जन गर्दै लगिनेछ ।

परिच्छेद २: नगरपालिकाको विद्यमान अवस्था

रौतहट जिल्लामा विद्यमान १८ स्थानीय तहहरु मध्ये माधव नारायण नगरपालिका जिल्लाको दक्षिण पुर्वी भागमा अवस्थित रहेको छ। साविक दिपही, खेसरहीया, समुअवा, विष्णुपुर मानपुर, मिठुअवा, माधोपुर, पिपरा राजवाडा र गढो भगवानपुर गरी ८ वटा गाविस मिलेर बनेको यो नगरपालिका ३५.३६ वर्ग कि.मी. क्षेत्रफलमा फैलिएको छ। २ नं. प्रदेश अन्तर्गत समथर तराई मध्येसी भेगको विशेषता बोकेको यो नगरपालिको भौगोलिक अवस्थिति, ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण, राजनीतिक अवस्थिति, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक उत्कृष्टता, विकासका संभावनाहरूलाई देहाय बमोजिमका शिर्षकहरूमा व्याख्या गरिएको छ।

२.१ भौगोलिक अवस्थिति

समुन्द्री सतहका करिब ९९५ मिटर सम्मको उचाईमा रहेको माधव नारायण नगरपालिका भौगोलिक अवस्थितिका हिसाबले २६ डिग्री ५१ मिनेट १४ सेकेण्ड देखि २६ डिग्री ५५ मिनेट २६ सेकेण्ड उत्तरी अक्षांश र ८५ डिग्री १६ मिनेट २१ सेकेण्ड देखि ८५ डिग्री २३ मिनेट ५१ सेकेण्डपुर्वी देशान्तरमा फैलिएको छ। माधव नारायण नगरपालिका रौतहट जिल्लाको दक्षिण पश्चिमी भागमा रहेको छ। यस नगरपालिकाको पूर्वमा सर्लाही जिल्ला, पश्चिममा देवाही गोनाही नगरपालिका, दक्षिणमा यमुनामाई गाउँपालिका र दुर्गा भगवती गाउँपालिका र उत्तरमा गरुडा नगरपालिका र गढिमाई नगरपालिकासँग सिमाना जोडिएको छ। जिल्लाको कुल क्षेत्रफलको ४.६८ प्रतिशत भुभाग ओगट्ने यस नगरपालिकाको क्षेत्रफल ४८.५५ वर्ग किमी रहेको छ। नगरपालिकाको वडागत क्षेत्रफल सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १: भौगोलिक अवस्थिति

वडा नं.	समावेश साविक गाविस	क्षेत्रफल (वर्ग किमिमा)	प्रतिशत
१	दिपही (१-९)	३.३४	६.८८
२	खेसरहीया (१-९)	४.३१	८.८७
३	समुअवा (१-९)	५.५	११.३३
४	विष्णुपुर मानपुर (१-९)	५.६	११.५३
५	मिठुअवा (१-९)	५.५३	११.३९
६	माधोपुर (१-९)	४.८५	९.९९
७	पिपरा राजवाडा (१-५)	५.९९	१२.३४
८	पिपरा राजवाडा (६-९)	३.१७	६.५२९
९	गढो भगवानपुर (१-९)	१०.२६	२१.१३
जम्मा		४८.५५	१००

श्रोत: संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, २०७५

२.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण

माधव नारायण नगरपालिका ऐतिहासिक, धार्मिक, साँस्कृतिक र प्राकृतिक रूपले यस प्रदेशकै फरक विषेशता बोकेको क्षेत्र हो। मध्य तराई/मध्येश अन्तर्गत रहेका साविक दिपही, खेसरहीया, समुअवा, विष्णुपुर मानपुर, मिठुअवा, माधोपुर, पिपरा राजवाडा र गढो भगवानपुर गाविस मिलाएर वि.सं. २०७३ सालमा यस नगरपालिकाको गठन गरिएको हो।

२.३ राजनीतिक अवस्थिति

माधव नारायण नगरपालिका २ नं. प्रदेश अन्तर्गत रौतहट जिल्लामा अवस्थित रहेको छ। साविकका ८ गाविसहरू समावेश गरी बनाइएको यस नगरपालिकामा ९ वडाहरु रहेका छन्। रौतहट जिल्लामा विद्यमान १६ नगरपालिका र २ गाउँपालिका गरी १८ स्थानीय तह मध्ये माधव नारायण नगरपालिका पनि एक हो। हाल यस नगरपालिकाको अस्थायी केन्द्र साविक मध्योपुर गाविसको कार्यालय रहेको स्थानमा स्थापित छ। पूर्ववत रूपमा नेपालको मध्यमाञ्चल विकास क्षेत्रमा पर्ने नारायणी अञ्चलको रौतहट जिल्लामा रहेको यो नगरपालिका जिल्ला भित्रको प्रतिनिधि सभा निर्वाचन प्रयोजनका लागि जिल्लामा ४ निर्वाचन क्षेत्र रहेको भएता पनि प्रदेश सभा निर्वाचन प्रयोजनका लागि क्षेत्र नं. १ अन्तर्गत तय गरिएका २ निर्वाचन क्षेत्र मध्ये “ख” मा पर्दछ।

२.४ धरातलीय अवस्था

प्रदेश नं. २ अन्तर्गत जिल्लाको माधव नारायण नगरपालिका एक तराई क्षेत्रको समथर मधेसको पहिचानको रूपमा रहेको छ। यस क्षेत्रमा धरातलीय स्वरूपका हिसाबले अधिकांश भूभाग खेतीयोग्य, वन तथा खोला नालाले ओगटेको छ। यस नगरपालिका भित्र साविकका दिपही, खेसरहीया, समुअवा, विष्णुपुर मानपुर, मिठुअवा, माधोपुर, पिपरा राजवाडा र गढो भगवानपुर गाविसमा समथर जमिन रहेको छ।

२.५ भुजपयोगको अवस्था

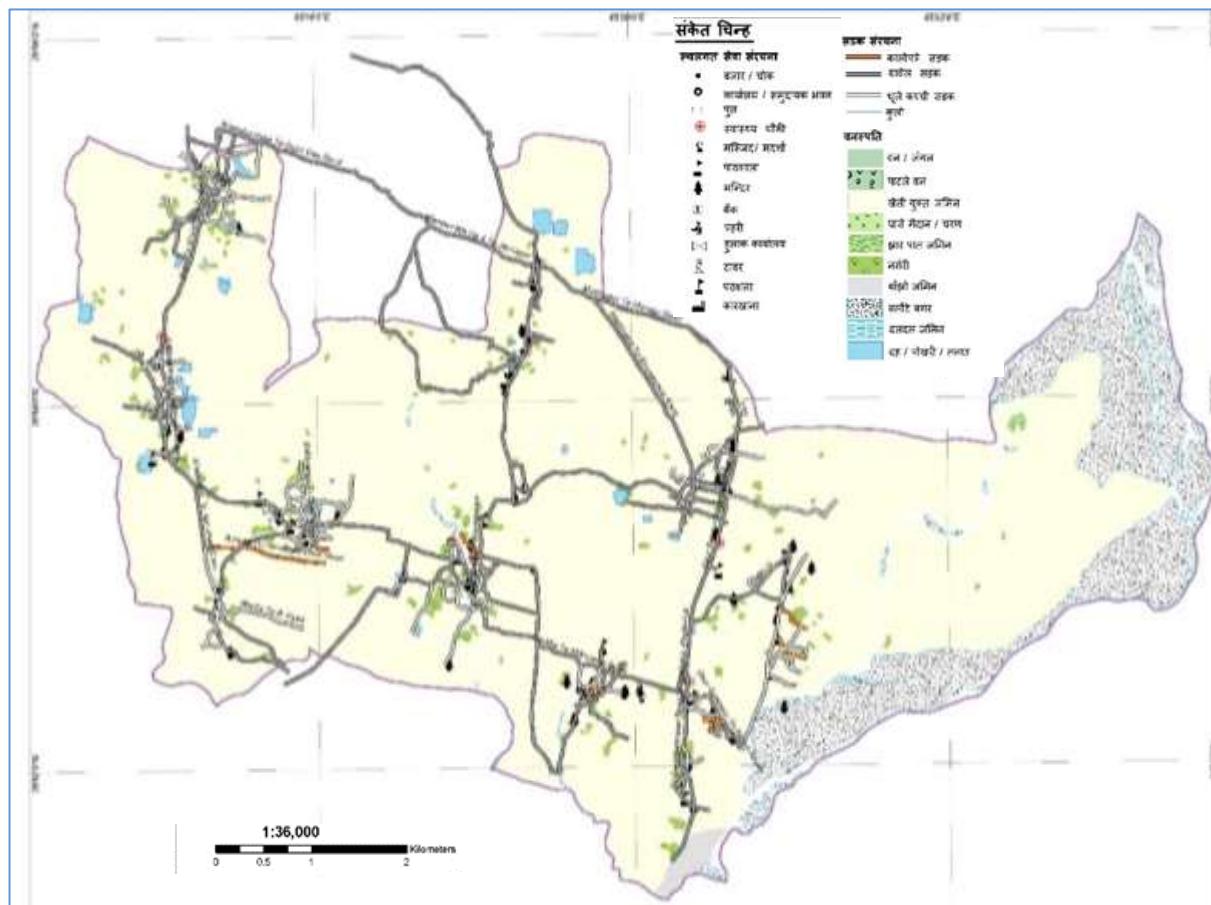
नगरपालिकाको कुल क्षेत्रफलको ९२.१८ प्रतिशत क्षेत्रमा खेती गरिएको छ। ५.२० प्रतिशत भूभाग भने ताल, पोखरी तथा खोला नालाले ओगटेको छ।

तालिका २: भुजपयोगको अवस्था

क्र.सं.	जमिनको प्रकार	क्षेत्रफल (बर्ग किमिमा)	प्रतिशत
१	खेती गरिएको जमिन	४४.७६	९२.१८
२	बाँझो जमिन	०.१२	०.२६
३	बलौटे जमिन	१.०८	२.२३
४	झाडी	०.०७	०.१४
५	पानीले ढाकेको क्षेत्र (ताल, पोखरी समेत)	२.५२	५.२०
जम्मा		४८.५५	१००.००

Source: Land Resource Mapping Project (LRMP), 1996

नक्शा २.१: माधवनारायण नगरपालिकाको भूजपयोग अवस्था

श्रोत: LRMP, 1996 तथा स्थानीय श्रोत नक्शांकन सर्वेक्षण २०७५

२.६ मानव विकास सूचकांक, औषत आयु र गरिबी

नगरपालिकाको विकासको अवस्थालाई हेर्दा नेपाल मानव विकास प्रतिवेदन २०१४ तथा गरिबीको लघु क्षेत्र अनुमान २०६८ मा रौतहट जिल्लाको सन्दर्भमा औलाइएका तथ्यहरूलाई माधव नारायण नगरपालिकाको हकमा पनि सामान्यीकरण गरिएको छ । नेपाल मानव विकास प्रतिवेदन, २०१४ अनुसार रौतहट जिल्ला मानव विकास सूचकांकका दृष्टिकोणले ७५ जिल्ला मध्ये ७० औं स्थानमा पर्दछ । यस जिल्लाको मानव विकास सूचकांकको मान ०.३८६ रहेको छ । जसअनुसार औषत आयु ७१ वर्ष तथा प्रतिव्यक्ति आमदानी ७५७ अमेरिकी डलर रहेको छ । राष्ट्रिय योजना आयोगको गरिबीको लघु क्षेत्र अनुमान २०६८ अनुसार यस क्षेत्रमा ३३.४ प्रतिशत गरिब रहेको देखिन्छ ।

परिच्छेद ३: जनसंख्याको अवस्था

यस परिच्छेदमा नगरपालिकाको जनसांख्यिक अवस्थासँग सम्बन्धीत वस्ती, घरधुरीको विवरण, जनसंख्या बनौट, संरचना तथा वितरण जस्ता विषयहरु समाविष्ट रहेका छन्।

३.१ जनसंख्या वितरणको अवस्था

घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५ अनुसार यस नगरपालिकाको जनसंख्या ३५६९४ रहेको छ, भने राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार ३५१७५ जनसंख्या रहेको थियो। वडा अनुसार सबैभन्दा उच्च जनसंख्या वडा नं. ६ मा ६५३९ रहेको छ, भने सबै भन्दा न्यून वडा नं. ९ मा ९२६ रहेको देखिन्छ। जस अनुसार हालको औषत घरपरिवारको आकार ४.६१ र लैंगिक अनुपात १२१.४३ रहेको छ। जनसंख्याको वर्तमान अवस्थालाई वडागतरुपमा देहाय प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ३: जनसंख्या वितरणको अवस्था

वडा नं	जनगणना २०६८ अनुसार					घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५ अनुसार				
	घरपरिवार	जनसंख्या			औषत	लैंगिक	घरपरिवार	जनसंख्या		
		जम्मा	पुरुष	महिला				जम्मा	पुरुष	महिला
१	६१९	३८९६	२०१०	१८८६	६.२९	६१९	९६०	५११३	२८०५	२३०८
२	५३४	३०४६	१५७१	१४७५	५.७०	५३४	९११	३४११	१९१३	१४९८
३	७५९	४८०४	२५२१	२२८३	६.३३	७५९	१०७२	५०५८	२७२४	२३३४
४	५८६	४०१३	२१२१	१८९२	६.८५	५८६	७८९	४४४९	२४६६	१९८३
५	६४६	३८९८	१९९९	१९९९	६.०३	६४६	७३७	३९८५	२१८५	१८००
६	११३५	७६०९	३९३२	३६७७	६.७०	११३५	१४९९	६५३९	३४९६	३०४३
७	५८१	३८८५	२०२७	१८५८	६.६९	५८१	७७७	३६३८	१९८४	१६५४
८	४७४	३१२३	१६२९	१४९४	६.५९	४७४	७७४	२५७५	१४७९	१०९६
९	१४५	१०१	४४३	४५८	६.२१	१४५	२१५	९२६	४८८	४३८
जम्मा	५४७९	३५१७५	१८२५३	१६९२२	६.३८	५४७९	७७३४	३५६९४	१९५४०	१६१५४
										४.६१
										१२१.४३

स्रोत: केन्द्रिय तथ्यांक विभाग २०६८ र घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५

३.२ जनघनत्वको अवस्था

नगरपालिकाको कूल क्षेत्रफल ४८.५५ वर्कमी र जनसंख्या ३५६९४ रहेको छ। जस अनुसार नगरपालिकाको जनघनत्व ७६५.६८ जना प्रति वर्कमी रहेको छ। वडागत रूपमा जनघनत्व हेदा सबैभन्दा कम क्षेत्रफल भएको वडा नं. ८ को १०८.०२ जना प्रति वर्कमी र सबैभन्दा बढी क्षेत्रफल भएको वडा नं. ९ को ३१६.७६ जना प्रति वर्कमी रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ४: जनघनत्वको अवस्था

वडा नम्बर	जनसंख्या विवरण		क्षेत्रफल विवरण		जनघनत्व (प्रति वर्कमी)
	जनसंख्या	प्रतिशत	क्षेत्रफल (वर्कमी)	प्रतिशत	
१	३७८५	११.३८	३.३४	६.८८	११३३.२३
२	३७०३	११.१३	४.३१	८.८८	८५९.१६
३	२३१२	६.९५	५.५	११.३३	४२०.३६
४	५०७८	१५.२७	५.६	११.५३	९०६.७८
५	४०७४	१२.२५	५.५३	११.३९	७३६.७१
६	४१२३	१२.३९	४.८५	९.९९	८५०.१०
७	३५१०	१०.५५	५.९९	१२.३४	५८५.९७
८	३४३०	१०.३१	३.९७	६.५३	१०८२.०२
९	३२५०	९.७७	१०.२६	२१.१३	३१६.७६
जम्मा	३३२६५	१००	४८.५५	१००	७६५.६८

स्रोत: संघीय मामीला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, २०७५ तथा केन्द्रिय तथ्यांक विभाग २०७५

३.३ उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्या विवरण

उमेरका आधारमा जनसंख्याको स्थिति हेर्दा उमेर समुह अनुसार ५ वर्ष मुनिको ५०३८ र ७० वर्ष भन्दा माथिको १२६७ रहेको देखिन्छ । लैंगिकताका आधारमा वडागत रूपमा उमेर समुह अनुसारको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ५: उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्या विवरण

वडा नं.	उमेर समुह अनुसार जनसंख्या																
	५ वर्ष मुनी		६-१४ वर्ष		१५-१८ वर्ष		१९-२४ वर्ष		२५-४९ वर्ष		५०-५९ वर्ष		६०-६९ वर्ष		७० वर्ष माथि		
पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
१	३६२	३००	५८८	५०६	२६९	२१५	८२४	७५३	३३४	२३०	१७८	१३४	१२६	१०८	१२४	१०२	
२	२२८	१८१	४०९	२९९	१९०	९३	६३६	५८४	१८५	१३५	१२५	९५	९३	७४	४७	३७	
३	४११	३७४	५५३	४१४	२६१	२०३	८०३	७२२	३१०	२५४	१८३	१२०	१०८	९०	९४	७८	
४	३४३	२८७	५७५	४७२	२६९	१८७	७२७	५९५	२४२	१९९	११६	९१	१०९	८७	८५	६५	
५	३०९	२६७	४७३	४०६	२४४	१४६	६२८	५५९	२३०	१७९	१५०	९४	९५	८२	५५	६८	
६	४६७	४४६	७९३	७०८	३०२	२१४	१०७२	९६२	३२७	३२६	२२१	१५९	१६९	११६	१४५	११२	
७	२७५	२६६	४६०	३६७	२१०	१२२	५९४	५८३	१६१	१२७	१३७	८६	८४	६५	६३	३८	
८	२०१	१७४	२३९	२६१	१२१	७९	५३६	३३८	१२६	९६	१२१	५२	६६	५२	६९	४४	
९	७६	७७	१०३	१२९	४७	३३	१४३	१११	४२	३६	२४	१७	३०	२३	२३	१८	
जम्मा	२६७२	२३६६	४१९३	३६४२	१९१३	१२९२	५९६३	५९६७	१९५७	१५८२	१२५५	८४८	८८०	६९७	७०५	५६२	

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५

३.४ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण

घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५ अनुसार यस नगरपालिका भित्र मातृभाषाका रूपमा भोजपुरी बोल्ने २०.४१ प्रतिशत रहेका छन् भने अन्य भाषा बोल्ने ७३.४८ प्रतिशत रहेका छन् । वडागत रूपमा मातृभाषाका आधारमा जनसंख्या विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ६: मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण

वडा नम्बर	मातृभाषा अनुसार जनसंख्या														
	नेपाली	मैथिली	भोजपुरी	थारु	हिन्दी	उर्दू	वान्तवा	चाम्लिङ	तामाङ्ग	झागाड	अन्य	उपलब्ध नभएको	जम्मा		
१	२७	०	१०६	०	२	०	०	०	१	३	४८९९	७५	५१९३		
२	०	०	१	०	१	०	०	०	०	०	३३९४	१५	३४११		
३	३	३	३६५०	०	७	०	०	०	०	०	३	१३९२	५०५८		
४	३७	०	५	०	१	१	१	०	०	१	४३९५	८	४४४९		
५	३	१	३०	०	१	०	०	२	१	१	३८९२	५४	३९८५		
६	१७	०	२३००	१	२	१	०	०	०	१	४१४४	७३	६५३९		
७	०	०	१	१	१	३२३	०	०	०	०	३२३६	७६	३६३८		
८	१०	०	२६६	०	३	०	०	०	०	०	२२६५	३१	२५७५		
९	०	०	९२५	०	०	०	०	०	०	०	०	१	९२६		
जम्मा	९७	४	७२८४	२	१८	३२५	१	२	२	६	२६२२८	१७२५	३५६९४		
प्रतिशत	०.२७	०.०१	२०.४१	०.०१	०.०५	०.९१	०.००	०.०१	०.०१	०.०२	७३.४८	४.८३	१००		

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५

३.५ धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण

घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५ अनुसार धार्मिक हिसाबले नगरपालिका भित्र हिन्दू धर्म मान्नेहरु ३३३६५ अर्थात् ९३.४८ प्रतिशत रहेका छन्। त्यसैगरी अन्य धर्म मान्ने ०.२२ प्रतिशत रहेका छन्। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ७: धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण

वडा नम्बर	धर्म अनुसार जनसंख्या							
	हिन्दू	बौद्ध	ईस्लाम	इसाई	किराँत	अन्य	उपलब्ध नभएको	जम्मा
१	४९६१	९	११६	०	०	१९	८	५११३
२	३३८५	७	१	०	०	१०	८	३४११
३	३६७१	५	२१	१	१	२	१३५७	५०५८
४	४४०६	६	२३	१	०	९	४	४४४९
५	३७१६	११	२३०	०	२	६	२०	३९८५
६	६४७७	६	०	०	०	२६	३०	६५३९
७	३३०९	०	३२२	०	०	६	१	३६३८
८	२५१४	२	४५	१	०	१	१२	२५७५
९	९२६	०	०	०	०	०	०	९२६
जम्मा	३३३६५	४६	७५८	३	३	७९	१४४०	३५६९४
प्रतिशत	९३.४८	०.१३	२.१२	०.०१	०.०१	०.२२	४.०३	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५

३.६ जातिगत आधारमा घरपरिवार विवरण

जातजातिगत आधारमा घरपरिवारको स्थिति हेर्दा सबैभन्दा बढी तराई अन्य ६०.३४ प्रतिशत रहेका छन् भने दोस्रोमा तराई दलित १२.५५ प्रतिशत रहेका छन्। जातजातिगत आधारमा घरपरिवारलाई वडागत रूपमा देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ८: जातिगत आधारमा घरपरिवार विवरण

वडा नम्बर	जातिगत आधारमा घरपरिवार संख्या									
	पहाडी वाम्हण /क्षेत्री	तराई वाम्हण /क्षेत्री	पहाडी आदीबासी /जनजाती	तराई आदीबासी /जनजाती	पहाडी दलित	तराई दलित	मुस्लिम	पहाडी अन्य	तराई अन्य	जम्मा
१	०	०	०	४	१	२०४	२०	२५	७०६	९६०
२	०	०	०	३९४	२	७३	०	४६	३९६	९९१
३	१	४३३	०	१	०	१४५	३	१४८	३४१	१०७२
४	०	१	०	१४	०	१	०	१०	७६३	७८९
५	२	८	३	४९	०	७५	३९	२०	५४१	७३७
६	०	०	०	०	०	१७९	१	१७८	११४१	१४९९
७	०	५	०	२८	०	१३८	६५	१६	५२५	७७७
८	०	१२७	१	२५९	०	१२४	१२	१६७	८४	७७४
९	०	०	०	०	०	३२	०	१३	१७०	२१५
जम्मा	३	५७४	४	७४९	३	१७१	१४०	६२३	४६६७	७७३४
प्रतिशत	०.०४	७.४२	०.०५	९.६८	०.०४	१२.५५	१.८१	८.०६	६०.३४	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

३.७ जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण

जातजातिगत आधारमा जनसंख्याको स्थिति हेर्दा सबैभन्दा बढी तराई अन्य ६४.५९ प्रतिशत रहेका छन् भने दोस्रोमा तराई दलित १३.८७ प्रतिशत रहेका छन्। जातजातिगत आधारमा जनसंख्यालाई वडागत रूपमा देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ९: जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण

वडा नम्बर	जातिगत आधारमा जनसंख्या										
	पहाडी वाम्हण १ /क्षेत्री	तराई वाम्हण १ /क्षेत्री	पहाडी आदीबासी /जनजात १	तराई आदीबासी /जनजात १	पहाड १ दलित	तराई दलित	मुस्लिम	पहाड १ अन्य	तराई अन्य	उपलब्ध नभएको	जम्मा
१	०	१	१	१२	२	११५३	१००	५	३८२९	१०	५११३
२	०	१	०	१४०८	४	२९८	०	०	१६९०	१०	३४११
३	१	२०८ ०	१	६	०	७२०	९	३	९३२	१३०६	५०५८
४	०	४	१	३८	०	४	०	०	४३९८	४	४४४ ९
५	२	३७	८	२९७	१	४५५	२४०	३	२९३६	६	३९८५
६	०	०	०	२	५	८९३	२	५	५६२३	९	६५३९
७	०	२३	०	१५१	०	६४४	३२३	०	२४२१	७६	३६३८
८	१	५८५	१	८५८	०	५९४	४४	०	४९१	१	२५७५
९	०	१	०	१	०	१९१	०	०	७३३	०	९२६
जम्मा	४	२७३२	१२	२७७३	१२	४९५२	७१८	१६	२३०५३	१४२२	३५६९४
प्रतिशत	०.०१	७.६५	०.०३	७.७७	०.०३	१३.८ ७	२.०१	०.० ४	६४.५ ९	३.९८	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

३.८ घरमुलीको विवरण

लैङ्गिकताका आधारमा घरमुलीको स्थिति हेर्दा कूल ७७३४ घरपरिवार मध्ये पुरुष घरमुली हुने घरपरिवार ७३५० र महिला घरमुली हुने घरपरिवार ३८४ रहेका छन्। लिङ्गका आधारमा घरमुलीको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १०: घरमुलीको विवरण

वडा नं.	घरपरिवार संख्या		
	पुरुष घरमुली	महिला घरमुली	जम्मा
१	१०४	५६	१६०
२	८४५	६६	१११
३	१०२४	४८	१०७२
४	७४२	४७	७८९
५	७०२	३५	७३७
६	१४३२	६७	१४९९
७	७५६	२१	७७७
८	७५०	२४	७७४
९	१९५	२०	२१५
जम्मा	७३५०	३८४	७७३४

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

३.९ अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या

नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न खालका अपांगता भएका व्यक्तिहरु मध्ये सबैभन्दा उच्च शारीरिक अपांगता भएकाहरुको संख्या ३०५ अर्थात ०.८५ प्रतिशत रहेको छ। त्यसैगरी दोस्रोमा सुन्न नसक्ने (बहिरा) हरुको संख्या ७९ रहेको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुग गरिएको छ।

तालिका ११: अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या

वडा नं.	अपांगताका आधारमा जनसंख्या								
	शारीरिक अपाङ्गता	वौद्धिक अपाङ्गता	दृष्टिविहिन आँखा नदेख्ने (बहिरा)	सुन्न नसक्ने बोली अकमकिने (भकभके)	मनोसामाजिक अपाङ्गता	अपाङ्ग नभएको	उपलब्ध नभएको	जम्मा	
१	४७	१	३	९	९	५	५०२०	१९	५११३
२	१४	२	३	२	४	१	३३७१	१४	३४११
३	४२	०	८	९	०	०	३६३८	१३६१	५०५८
४	३३	५	४	३	३	९	४३४९	४३	४४४९
५	५७	७	२९	२३	६	६	३७८२	७५	३९८५
६	६३	९	५	१२	९	०	६३७९	६२	६५३९
७	१९	०	१	८	०	०	३६०३	७	३६३८
८	२८	०	१	२	४	०	२५११	२९	२५७५
९	२	०	०	३	२	०	९१९	०	९२६
जम्मा	३०५	२४	५४	७९	३७	२१	३३५७२	१६१०	३५६९४
प्रतिशत	०.८५	०.०७	०.१५	०.२०	०.१०	०.०६	१४.०६	४.५१	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

३.१० बसोबासको अवस्था सम्बन्धी विवरण

नगरपालिका क्षेत्र रहेका कूल ३५६९४ जनसंख्या मध्ये ९२.०२ प्रतिशत जनसंख्या आफ्नै घरमा बस्ने गरेका छन्। त्यसैगरी, स्वदेशमै अन्यत्र रहेको र विदेश गएकाहरुको जनसंख्या क्रमशः ७२९ र ७२८ रहेका छन्। यस सम्बन्धी वडागत विवरणलाई देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १२: बसोबारको अवस्था सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	बसोबासका आधारमा जनसंख्या विवरण				
	गणना गरेको स्थान बसोबास गरेको	स्वदेशमा अन्यत्र बसोबास गरेको	विदेश गएको	उपलब्ध नभएको	जम्मा
१	४६५६	२८३	१७१	३	५११३
२	३२७६	६६	५९	१०	३४११
३	३६३५	५२	५४	१३१७	५०५८
४	४३३६	२१	६५	२७	४४४९
५	३७४७	१११	१०९	१८	३९८५
६	६५११	१०	७	११	६५३९
७	३४६४	४४	१२७	३	३६३८
८	२२९६	१४१	१३६	२	२५७५
९	९२५	१	०	०	९२६
जम्मा	३२८४६	७२९	७२८	१३११	३५६९४
प्रतिशत	९२.०२	२.०४	२.०४	३.९०	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

३.११ बैवाहिक स्थिति

नगरपालिकाको जनसंख्याको बैवाहिक स्थितिलाई हेर्दा ७३८७ जना अविवाहित, ८९०८ कम उमेर, १६९६३ जना एकल विवाहित तथा २५६ जना विदुर वा विधवा रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १३: बैवाहिक स्थिति

वडा नम्बर	बैवाहिक स्थिति सम्बन्धी विवरण									
	अविवाहित	एकल विवाह	वहुविवाह	पुनः विवाह	विधवा/ विदुर	सम्बन्ध विच्छेद	विवाहित तर अलग बसेको	कम उमेर	उपलब्ध नभएको	जम्मा
१	१०७७	२५४८	४२	४	६	४	४	११८३	२४५	५११३
२	७३५	१७१०	१२	१३	१११	१	५	७९४	३०	३४११
३	७३०	१७२९	१०	०	०	०	०	१२३६	१३५३	५०५८
४	१०२९	२२१९	१८	१	०	२	०	११५०	३०	४४४९
५	९२०	१८९७	१५	४	४८	०	८	९६९	१२४	३९८५
६	१३३४	३३१८	६६	२	८	१	१	१७२६	८३	६५३९
७	८१७	१८१८	१	२९	०	२	२	९५२	१७	३६३८
८	५११	१३०१	२	५	८३	८	०	६४१	२४	२५७५
९	२३४	४२३	४	०	०	०	०	२५७	८	९२६
जम्मा	७३८७	१६९६३	१७०	५८	२५६	१८	२०	८९०	१९१४	३५६९४

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

३.१२ व्यक्तिगत घटना विवरण (२०७४ चैत्र मसान्त सम्म दर्ता भएका विवरण अनुसार)

गतवर्षको विवरण अनुसार नगरपालिकामा कुल १६२७ जन्मदर्ता, २९३ मृत्युदर्ता, ४८८ विवाह दर्ता भएको देखिन्छ। त्यसैगरी यस नगरपालिकामा ७ घरपरिवार बसाईसराई गरी आएको र ७५ घरपरिवार अन्यत्र बसाईसराई गरी गएको पाइन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १४: व्यक्तिगत घटना विवरण

वडा नम्बर	जन्म	मृत्यु	विवाह	सम्बन्ध विच्छेद (जोडी)	बसाईसराई	
					आएको	गएको
१	१८५	४८	६४	०	०	४
२	११४	१५	३५	०	१	०
३	२२१	४०	७१	०	०	६
४	२४७	३२	३७	०	०	०
५	१७२	३६	४६	०	१	११
६	२४७	४०	६८	०	०	५
७	१९३	४३	७६	०	५	१०
८	१८३	२३	५१	०	०	१५
९	६५	१६	४०	०		२४
जम्मा	१६२७	२९३	४८८	०	७	७५

स्रोत: नगरपालिकाको कार्यालय, २०७५

परिच्छेद ४: आर्थिक अवस्था

यस परिच्छेदमा नगरपालिकाको पेशा, रोजगारी, कृषि, उद्योग व्यापार तथा व्यवसाय, सहकारी, पर्यटन, बैंक तथा वित्तिय संस्था आर्थिक गतिविधि सम्बन्धी विवरणलाई विविध शिर्षकहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ।

४.१ प्रमुख आर्थिक विवरण

यस शिर्षक अन्तर्गत आर्थिक गतिविधिको विवरण प्रस्तुत गरिएको छ।

४.१.१ प्रमुख पेशा अनुसार जनसंख्या

नगरपालिकाको कूल जनसंख्या ३५६९४ मध्ये ५२९१ अर्थात् १४.८२ प्रतिशत जनसंख्याको मुख्य पेशा कृषि तथा पशुपालन रहेको छ। जस अनुसार अध्ययन गर्नेहरूको जनसंख्या १४.५० प्रतिशत रहेका छन् भने ज्याला मजदुरीलाई प्रमुख पेशा बनाउने जनसंख्या ३९३८ रहेको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १५: प्रमुख पेशा अनुसार जनसंख्या

वडा नं	कृषि तथा पशुपालन	नोकरी	उद्योग तथा व्यापार	ज्याला/मजदुरी	व्यवसायिक कार्य	वैदेशिक रोजगारी	विद्यार्थी (अध्ययनरत)	गृहणी	वेरोजगार	कम उमेर	अन्य	उपलब्ध नभएको
१	६५४	१५०	१२५	६५४	४२	१९६	८४५	४४३	७१५	११७३	५५	६१
२	२३९	१२६	१५०	५०१	४	७२	५४८	८३०	११९	८०२	१	१९
३	१२५९	८९	४१	२०	२०	५९	६१२	११९	११२	१२२७	८	१३३२
४	९५१	४७	५६	४७१	३	११५	६४२	६२१	३६५	११६९	४	५
५	६८५	५३	१२	२०२	८	१८५	६४३	८६८	२२३	१७०	५९	७७
६	६१५	८५	१५५	६९७	११	२०२	८९२	१५७२	५३२	१६८५	३८	५५
७	२९७	३३	४३	८४८	९	१३२	५१२	५२७	२६७	१५०	१९	१
८	४५२	२९	३३	५३१	१५	१४८	३४७	२६३	१११	६२८	३	१५
९	१३९	६	३२	१४	०	७५	१३३	२४०	१६	२७१	०	०
जम्मा	५२९१	६१८	६४७	३९३८	११२	११८४	५१७४	५५६३	२५४०	८८७५	१८७	१५६५
प्रतिशत	१४.८२	१.७३	१.८१	११.०३	०.३१	३.३२	१४.५०	१५.५९	७.१२	२४.८६	०.५२	४.३८

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.१.२ प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण

नगरपालिका क्षेत्रभित्र उपलब्ध हुन सक्ने कृषि, पशु, इन्जिनियरिङ, वन, मेडिसिन, खाद्य प्रसोधन, वकिल, पत्रकार जस्ता प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको संख्या कुल ७४ रहेको छ। जसमध्ये सबैभन्दा बढी वडा नं. ६ मा १९ जना रहेका छन् भने वडा नं. ९ मा त्यस्ता खालका दक्षता भएका मानव संसाधन उपलब्ध नरहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी क्षेत्र, विधा तथा वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १६: प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण

वडा नम्बर	विषय क्षेत्र अनुसार प्राविधिक मानव संशाधन													जम्मा		
	कृषि र पशु		इन्जिनियरिङ		वन		मेडिसिन		खाद्यप्रसोधन		वकिल		पत्रकार		अन्य	जम्मा
म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म
१	२	३	०	५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	११
२	०	०	०	२	०	१	०	३	०	०	०	१	०	०	०	७
३	०	१	०	२	०	०	१	२	०	०	०	१	०	०	०	७

वडा नम्बर	विषय क्षेत्र अनुसार प्राविधिक मानव संशाधन																
	कृषि र पशु		इञ्जिनियरिंग		वन		मेडिसिन		खाद्यप्रसोधन		वकिल		पत्रकार		अन्य		जम्मा
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	
४	१	०	०	४	०	०	०	२	०	०	०	१	०	०	०	०	५
५	०	१	०	३	०	०	०	४	०	०	०	२	०	१	०	०	११
६	२	२	१	५	१	०	३	३	०	०	०	१	०	१	०	०	१९
७	०	०	०	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२
८	०	०	०	५	०	०	०	२	०	०	०	१	०	१	०	०	९
९	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	५	७	१	२८	१	१	४	१६	०	०	०	७	०	३	०	१	७४

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.१.३ बैदेशिक रोजगारमा गएकाहरूको विवरण

यस नगरपालिकावाट बैदेशिक रोजगारीका लागि अन्य राष्ट्रहरूमा जाने कुल ३२८७ जना मध्ये सबैभन्दा उच्च संख्यामा खाडीमुलुक तथा मलेसिया जाने ५३.२४ प्रतिशत रहेको देखिन्छ। त्यसैगरी भारत जाने ४६.२४ प्रतिशत, युरोप, अमेरिका, अष्ट्रेलिया जाने ०.४६ प्रतिशत र जापान वा कोरिया जाने ०.०६ प्रतिशत रहेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १७: बैदेशिक रोजगारमा गएकाहरूको विवरण

वडा नं	बैदेशिक रोजगारीमा गएकाहरूको संख्या						जम्मा
	भारत	खाडी मुलुक तथा मलेसिया	युरोप, अमेरिका, अष्ट्रेलिया	जापान वा कोरिया	अन्य देश		
१	५०	२००	२	०	०	०	२५२
२	५०	८०	२	०	०	०	१३२
३	१५०	२००	०	०	०	०	३५०
४	२०	१५०	०	२	०	०	१७२
५	५००	५००	७	०	०	०	१००७
६	५००	१००	०	०	०	०	६००
७	१००	१५०	४	०	०	०	२५४
८	१००	३००	०	०	०	०	४००
९	५०	७०	०	०	०	०	१२०
जम्मा	१५२०	१७५०	१५	२	०	०	३२८७
प्रतिशत	४६.२४	५३.२४	०.४६	०.०६	०.००	०.००	१००

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.१.४ सुकुम्बासी सम्बन्धी विवरण

नगरपालिकाका सबै वडाहरूमा सुकुम्बासी परिवार रहेको देखिन्छ। समग्रमा हेर्दा यस नगरपालिका अन्तर्गत २२० घरपरिवार सुकुम्बासी रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १८: सुकुम्बासी सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	घरपरिवार संख्या	सुकुम्बासी बसोबास रहेको प्रमुख स्थान अनुसार सुकुम्बासी परिवार
१	५	ऐलानी जग्गामा
२	६	ऐलानी जग्गामा र अरुको जग्गामा

वडा नं.	घरपरिवार संख्या	सुकुम्बासी बसोबास रहेको प्रमुख स्थान अनुसार सुकुम्बासी परिवार
३	१०	ऐलानी जग्गामा
४	५	ऐलानी जग्गामा र अरुको जग्गामा
५	२५	ऐलानी जग्गामा
६	५०	ऐलानी जग्गामा
७	१०	ऐलानी जग्गामा र अरुको जग्गामा
८	१०	ऐलानी जग्गामा
९	१५०	ऐलानी जग्गामा र अरुको जग्गामा
जम्मा	२२०	

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.१.५ उत्पादन तथा सेवामूलक उद्योग सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिका भित्र निजी स्वमित्वका सञ्चालनमा रहेका ३ वटा उत्पादन तथा सेवामूलक मफौला उद्योगका रूपमा ईटा उद्योग रहेका छन्। यी उद्योगहरूबाट ४०५० जना पुरुषले प्रत्येक रूपमा रोजगारीको अवसर प्राप्त गरेको देखिन्छ। उद्योगहरू रहेका स्थान, उत्पादन हुने वस्तु र उत्पादित वस्तुबाट हुने वार्षिक आमदानी सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १९: उत्पादन तथा सेवामूलक उद्योग सम्बन्धी विवरण

उद्योगको नाम तथा ठेगाना	वडा नम्बर	उद्योगको स्वामित्व	उद्योगको प्रकार	प्रत्यक्ष रोजगारी जना			उत्पादन हुने वस्तु र सेवाको नाम	उत्पादित वस्तु र सेवा बाट भएको वार्षिक आमदानी (रु हजारमा)
				महिला	पुरुष	जम्मा		
बावाईटा उद्योग दिपहि	१	निजी	मफौला	०	१४००	१४००	ईटा	१५००
भी अई पी ईटा उद्योग खेसरहिया	२	निजी	मफौला	०	१४५०	१४५०	ईटा	१६००
दुर्गा ईटा उद्योग	५	निजी	मफौला	०	१२००	१२००	ईटा	१२००
जम्मा				०	४०५०	४०५०		४३००

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

४.२ कृषि तथा पशु विकास

यस शिर्षकमा सिंचाई, कृषि तथा पशु विकास सम्बन्धी गतिविधिहरूलाई प्रस्तुत गरिएको छ।

४.२.१ सिंचाई सुविधा सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा मौसमी तथा वर्षेभरी सिंचाई उपलब्ध हुने सिंचाईका लागि ९ वटा ट्युवेल, सिंचाई योजना र नहर रहेका छन्। यी सिंचाईका पूर्वाधारहरूबाट ८१०० हेक्टर क्षेत्र जमिन सिंचित हुने गरेको पाइन्छ भने यसबाट कुल ४५७५ घरपरिवार लाभान्वित हुने गरेका छन्। यस सम्बन्धी थप विवरण दहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका २०: सिंचाई सुविधा सम्बन्धी विवरण

सिंचाई सुविधा वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	सिंचाईको किसिम	सिंचाईको माध्यम	स्रोतको विवरण		सिंचाईको उपलब्धता	सिंचित क्षेत्र (हेक्टर)	लाभान्वित घरधुरी
				इकाई	परिमाण			
साना नहर	१	नहर	नहर	२.५		मैसमि	२५००	५००
बोरिङ ट्युवेल	२	बोरिङ ट्युवेल	बोरिङ ट्युवेल	२		वर्षे भरी	७५०	८००
बागमती सिंचाई योजना	३	नहर	नहर	३		मैसमि	४५०	२००

सिंचाई सुविधा वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	सिंचाईको किसिम	सिंचाईको माध्यम	स्रोतको विवरण		सिंचाईको उपलब्धता	सिंचित क्षेत्र (हेक्टर)	लाभान्वित घरधुरी
				इकाई	परिमाण			
बोरिङ्ग ट्युवेल	४	बोरिङ्ग ट्युवेल	बोरिङ्ग ट्युवेल	१०		वर्षे भरी	८००	६५०
बोरिङ्ग ट्युवेल	५	बोरिङ्ग ट्युवेल	बोरिङ्ग ट्युवेल	१		वर्षे भरी	९००	६५०
नहर	६	कुलो	कुलो	३		वर्षे भरी	४००	५००
बोरिङ्ग ट्युवेल	७	बोरिङ्ग ट्युवेल	बोरिङ्ग ट्युवेल	२		वर्षे भरी	१२००	३७५
बोरिङ्ग ट्युवेल	८	बोरिङ्ग ट्युवेल	बोरिङ्ग ट्युवेल	१		वर्षे भरी	९००	८००
बोरिङ्ग ट्युवेल	९	बोरिङ्ग ट्युवेल	बोरिङ्ग ट्युवेल	१		वर्षे भरी	२००	१००
जम्मा							८९००	४५७५

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.२.२ कृषि कार्यमा उपयोग भएको जग्गा र स्वामित्व सम्बन्धी विवरण

नगरपालिका क्षेत्रमा कृषि कार्यका लागि उपयोग गरिएको कूल जमिन ८५३४ कट्टा रहेको देखिन्छ। जस मध्ये आफ्नो परिवारको नामको जग्गा उपयोग गर्ने घरपरिवार र अरुको नाममा रहेको जग्गा उपयोग गर्ने घरपरिवार संख्या क्रमशः ३७५३ र ४९६ रहेको छ। अन्य स्वामित्वको जमिन २१५६ कट्टा उपयोग भएको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २१: कृषि कार्यमा उपयोग भएको जग्गा र स्वामित्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	आफ्नो परिवारको नामको जग्गा उपभोग गर्ने				अरुको नाममा रहेको जग्गा उपयोग गर्ने		अन्य स्वामित्वको जग्गा उपयोग गर्ने	कृषि कार्य नगर्ने परिवार	कृषि कार्यका लागि उपयोग भएको कूल जमिन क्षेत्रफल (कट्टा)
	परिवार	क्षेत्रफल (कट्टा)	परिवार	क्षेत्रफल (कट्टा)	परिवार	क्षेत्रफल (कट्टा)			
१	५८६	११४१७	३८	३३६	२२	२८०	३५५		१२०३३
२	५४२	६९६३	१२४	१३१६	१३	८४	३४८		८३६३
३	२	३	०	०	०	०	१०७०		३
४	५०८	७१३६	९	८२	३	२५	२८६		७२४३
५	५४३	७१९२	३५	६३१	१४	१०७५	१६८		८८९८
६	७०८	१११३७	१९६	१४१५	३१	३०१	७४३		१२८५३
७	३७२	२६१७३	४०	०	०	०	४०९		२६१७३
८	३८५	५५३२	४५	५१८	२२	३८३	३७१		६४३३
९	१०७	३३२३	९	४	२	८	१०७		३३३५
जम्मा	३७५३	७८८७६	४९६	४३०२	१०७	२१५६	३८५७		८५३३४

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.३ अन्त, दलहन र तेलहन बाली उत्पादन र विक्री सम्बन्धी विवरण

बालीजन्य उपजहरु मध्ये अन्तवाली, दलहन बाली, तेलहन बाली क्रमशः ७७३३७ कट्टा, २८३६५ कट्टा र ३६२३ कट्टा जमिनमा क्रमशः ३५४२१५५, ९९६२४ र ९७३८ क्विन्टल उत्पादन हुने गरेको छ। यी उपजहरु उत्पादनको केहि परिमाणमा विक्रि हुने गरेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २२: अन्न, दलहन र तेलहन बाली उत्पादन र विक्री सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	अन्नबाली			दलहन बाली			तेलहन बाली		
	क्षेत्रफल (कट्टा)	उत्पादन (किवन्टल)	विक्री (किवन्टल)	क्षेत्रफल (कट्टा)	उत्पादन (किवन्टल)	विक्री (किवन्टल)	क्षेत्रफल (कट्टा)	उत्पादन (किवन्टल)	विक्री (किवन्टल)
१	१६५३५	२९३४४	११०२४४१	५२६९	१४३६	१११७३८९	११३४	१६१	३४००६६
२	१२९९१	१०१०१	३१२६३	३३६०	१९२४	१५१६०	८	१	०
३	३	८	२७००	३	१	५०००	०	०	०
४	१४३३	११८४९	८१०६७८	८७९८	८१८	१०२९१५१	७२८	१७६	३१६६०९
५	६१२८	२२५०३६३	७१०४	२५९०	४८३३९	१५०२	१००२	८१६७	०
६	१५८९०	१५५४६४	१४९८३	६२२६	२८३१४	७८३५	४७८	३३८	१४
७	१२८०२	१४२४५१	२३२६४०	३०१	१९१७	४००	०	०	०
८	२९०७	१३६३७	३०६३६	१३६१	८३५९	२६९६	१२३	७१३	२
९	६४८	५६३८	१६२११	४५७	५१६	१०९	१५०	१८२	०
जम्मा	७७३३७	३५४२१५५	२३२८६५६	२८३६५	९९६२४	२२५९२४२	३६२३	९७३८	६५६६९९

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.४ फलफुल, तरकारी र नगदेवाली सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा उत्पादित तरकारी, फलफुल र नगदेवाली उत्पादनको अवस्था हेर्दा क्रमशः ९८२ कट्टा, १८४० कट्टा र ४८४३ कट्टा जमिनमा क्रमशः ७६१४९, २३३३१० र ८४०४८८ किवन्टल उत्पादन हुने गरेको छ। यी उपजहरूको विक्रिको अवस्था र वडागत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २३: फलफुल, तरकारी र नगदेवाली सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	तरकारी			फलफुल			नगदे बाली		
	क्षेत्रफल (कट्टा)	उत्पादन (किवन्टल)	विक्री (किवन्टल)	क्षेत्रफल (कट्टा)	उत्पादन (किवन्टल)	विक्री (किवन्टल)	क्षेत्रफल (कट्टा)	उत्पादन (किवन्टल)	विक्री (किवन्टल)
१	६९	३६०	१४६५८१	८१	१३५	५५०९९	७६९	१२९९२	१९३३८
२	३	५	५	०	०	०	०	०	०
३	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	६४	७०	५७	१	५	०	५८१	८१३५	१८५२६
५	१	१	०	१४०३	६३४१८	१३००	१०२	६८१००	७३९५०
६	१७०	५३९९३	४७५७२	०	०	०	८२७	२१०६५	२०९३०
७	१	२००	०	१९८	१६७८००	११४७००	१००	१५००००	१५००००
८	६४६	२१९३६	१४५२७	१५४	१८४६	१८६	२१५४	५७७२२३	४७७०९६
९	२९	३८४	१३	३	१०६	८०	३१०	२१७३	२८७०
जम्मा	९८३	७६१४९	२०८७५५	१८४०	२३३३१०	१७१२८५	४८४३	८४०४८८	७६२६३०

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.५ बैकल्पिक बाली सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा बैकल्पिक बालीका रूपमा माछापालन तथा रेशम खेती भएको देखिन्छ। यस नगरपालिका क्षेत्रमा कुल ६० वटा पोखरीबाट २७९४४० किवन्टल माछा उत्पादन हुने गरेका छन् भने १०००००१ घार मौरीबाट ९००००० किलोग्राम मह उत्पादन हुने गरेको छ। रेशम खेती तथा बैकल्पिक बाली सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका २४: बैकल्मिक बाली सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	माछा पालन		
	पोखरी संख्या	क्षेत्रफल	उत्पादन (किवन्टल)
१	१९	२२१	१११००
२	२३	१८२	४५५०
३	२	२३	१०००
४	१२	१८२	१६२६००
५	३	८	१९०
६	१	१	१००
७	०	०	०
८	०	०	०
९	०	०	०
जम्मा	६०	६१७	२७९४४०

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.६ पशुपंक्षीपालनको अवस्था सम्बन्धी विवरण

७७३४ घरपरिवार रहेको यस नगरपालिका क्षेत्रमा ३०९७ घरपरिवारले पशुपंक्षी पालन गर्दछन भने ४६३७ घरपरिवारले पशुपंक्षीपालन नगर्ने गरेका रहेछन्। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २५: पशुपंक्षीपालनको अवस्था सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	पशुपंक्षी पालन गर्ने परिवार संख्या		
	पालन गर्ने	पालन नगर्ने परिवार	जम्मा
१	४६८	४९२	९६०
२	३९१	५२०	९९१
३	२४	१०४८	१०७२
४	४६०	३२९	७८९
५	३४४	३९३	७३७
६	५८९	९९०	१४९९
७	२९२	५६५	७७७
८	४८७	२८७	७७४
९	१२२	९३	२१५
जम्मा	३०९७	४६३७	७७३४

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.७ पशुपालन तथा दुधजन्य उत्पादनको अवस्था

यस नगरपालिकाको दुधजन्य उत्पादनको अवस्था हेर्दा ४८१ गाई/गोरु र १८२३ भैसी तथा राँगा रहेका छन भने गाई तथा भैसीबाट ३८०७ लिटर दुध तथा घिउ उत्पादन हुने गरेको छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २६: पशुपालन तथा दुधजन्य उत्पादनको अवस्था

वडा नं.	गाई/गोरु		भैसी/राँगा		जम्मा	
	संख्या	दुध/ध्यु उत्पादन (लिटर)	संख्या	दुध/ध्यु उत्पादन (लिटर)	पशु संख्या	दुध/ध्यु उत्पादन (लिटर)
१	१४९	२१०	२३९	३९४	३८८	६०४
२	६०	१३६	२५७	५३०	३१७	६६६

वडा नं.	गाई/गोरु		भैसी/राँगा		जम्मा	
	संख्या	दुध/ध्यु उत्पादन (लिटर)	संख्या	दुध/ध्यु उत्पादन (लिटर)	पशु संख्या	दुध/ध्यु उत्पादन (लिटर)
३	४	४	१०	३८	१४	४२
४	४१	२४	२४०	२८८	२८१	३१२
५	१९	२४	१६०	२४८	१७९	२७२
६	१२७	१६५	३९५	५९४	५२२	७५९
७	३५	१३८	१६५	३७५	२००	५१३
८	२८	५३	३०५	४४९	३३३	५०२
९	१८	१३	५२	१२४	७०	१३७
जम्मा	४८१	७६७	१८२३	३०४०	२३०४	३८०७

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.८ मासुजन्य तथा श्रमजन्य पशुपालनको अवस्था

यस क्षेत्रमा मासुजन्य पशुपंक्षीपालन अन्तर्गत ३२२ भेंडा बाखा रहेका छन्। यी भेंडा बाखाबाट ९३५ किलोग्राम मासुको उत्पादन हुने गरेको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका २७: मासुजन्य तथा श्रमजन्य पशुपालनको अवस्था

वडा नम्बर	भेडाबाखा/खसीबोका			कुखुरा/हास संख्या			अन्य	
	संख्या	मासु उत्पादन (के.जि.)	ऊन (के.जि.)	संख्या	अण्डा उत्पादन (गोटा)	मासु उत्पादन (के.जि.)	संख्या	मासु उत्पादन (के.जि.)
१	०	०	०	०	०	०	०	०
२	११	४०		०	०	०	०	०
३	०	०		०	०	०	०	०
४	०	०		०	०	०	०	०
५	०	०		०	०	०	०	०
६	५५	१९९		०	०	०	०	०
७	२५६	६९६		०	०	०	०	०
८	०	०		०	०	०	०	०
९	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	३२२	९३५		०	०	०	०	०

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.९ पशुपंक्षीजन्य उत्पादन बिक्रिका आधारमा घरपरिवार

नगरपालिका क्षेत्रमा पशुपंक्षीजन्य उत्पादन बिक्रि गर्ने र बिक्रि नगर्ने घरपरिवार संख्या क्रमशः १ र ७७३३ रहेको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका २८: पशुपंक्षीजन्य उत्पादन बिक्रिका आधारमा घरपरिवार

वडा नम्बर	पशुपंक्षीजन्य उत्पादन बिक्रिका आधारमा घरपरिवार संख्या		
	पशुपंक्षीजन्य उत्पादन बिक्री गर्ने घरपरिवार	बिक्री नगर्ने घरपरिवार	जम्मा
१	०	९६०	९६०
२	०	९९१	९९१
३	०	१०७२	१०७२
४	०	७८९	७८९

वडा नम्बर	पशुपंक्षीजन्य उत्पादन विक्रिका आधारमा घरपरिवार संख्या		
	पशुपंक्षीजन्य उत्पादन बिक्री गर्ने घरपरिवार	बिक्री नगर्ने घरपरिवार	जम्मा
५	०	७३७	७३७
६	०	१४९९	१४९९
७	१	७७६	७७७
८	०	७७४	७७४
९	०	२१५	२१५
जम्मा	१	७७३३	७७३४

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.१० कृषि उत्पादनको आत्मनिर्भरताको अवस्था

नगरपालिका भित्र रहेको जम्मा ७७३४ घरपरिवार मध्ये ४२०७ घरपरिवारमा ९ महिना देखि १ वर्ष सम्म आफ्नै उत्पादनले खान पुगदछ, भने १४९२ घरपरिवारलाई ३ महिना सम्म खान पुग्ने देखिन्छ। कृषि आत्मनिर्भरताको अवस्था सम्बन्धी वडागत विवरण देहायमा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २९: कृषि उत्पादनको आत्मनिर्भरताको अवस्था

वडा नम्बर	३ महिना सम्म खान पुग्ने	४ देखि ६ महिना सम्म खान पुग्ने	७ देखि ९ महिना सम्म खान पुग्ने	९ महिना देखि बर्षा दिन खान पुग्ने	जम्मा
१	१७	१४	३४	८९५	९६०
२	१०	१६२	९९	६४०	९९१
३	३९	१५९	१६८	७०६	१०७२
४	१६	१	१	७७१	७८९
५	१५६	२५१	१०४	२२६	७३७
६	२४०	१३८	२४७	८७४	१४९९
७	७७४	२	०	१	७७७
८	१४१	४१३	१६६	५४	७७४
९	९९	५५	२१	४०	२१५
जम्मा	१४९२	११९५	८४०	४२०७	७७३४

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.११ कृषि तथा पशुसेवासँग सम्बन्धीत मानव संसाधन

कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धित मानव संसाधनको अवस्था हेर्दा नगरपालिका क्षेत्र भित्र ग्रामिण कृषि कार्यकर्ता १ जना र ग्रामिण पशु स्वास्थ्य कार्यकर्ता ३ रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरणलाई देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ३०: कृषि तथा पशुसेवासँग सम्बन्धीत मानव संसाधन

वडा नम्बर	व्यवसायिक/अग्रवा कृषक	ग्रामीण कृषि कार्यकर्ता	ग्रामीण पशुस्वास्थ्य कार्यकर्ता	व्यवसायिक नर्सरी संचालक
१	०	०	०	०
२	०	०	०	०
३	०	०	०	०
४	०	०	०	०

वडा नम्बर	व्यवसायिक/अगुवा कृषक	ग्रामीण कृषी कार्यकर्ता	ग्रामीण पशुस्वास्थ्य कार्यकर्ता	व्यवसायिक नर्सरी संचालक
५	०	०	०	०
६	०	१	३	०
७	०	०	०	०
८	०	०	०	०
९	०	०	०	०
जम्मा	०	१	३	०

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.२.१२ कृषि उपजमा लाग्ने रोग तथा कीरा

यस क्षेत्रमा तरकारी, फलफूल, खाद्यान्न, दलहन तथा नगदे वालीमा तराइ क्षेत्रमा देखापर्ने रोग तथा किराले नकारात्मक रूपले प्रभावित गर्ने गरेको देखिन्छ। यस्ता रोग तथा कीराको विवरण वाली अनुसार देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ३१: कृषि उपजमा लाग्ने रोग तथा कीरा

साधारणतया तरकारी वालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया फलफूल खेतीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया खाद्यान्न वालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया दलहन वालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया नगदे वालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम
खपटे किरा	गवारो	पतेरो	पतेरो	झुसिल कीरा
लाही	फुलमा थ्रैस पार्ने कीरा	गवारो	झुसिल कीरा	लाही
गवारो	फ्रुट फलाई	फटके	फौजी किरा	खपटे
फट्याड्गा		फौजी किरा	फट्याड्गा	
पतेरो		फट्याड्गा		

स्रोत: समूह छलफल तथा संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

४.२.१३ पशुपन्धीमा लाग्ने रोग तथा कीरा

यस क्षेत्रमा पशुपन्धीमा मौसम अनुसार लाग्ने रोग व्याधीले प्रभावित गर्ने गरेको देखिन्छ। यहाँ देखा पर्ने रोगको विवरणलाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ३२: पशुपन्धीमा लाग्ने रोग तथा कीरा

पशुपन्धी जन्य उत्पादन	रोगको नाम
पशु	भागुते, चरचरे, खोरेत, एन्थेक्स, पी.पी.आर, एन यूरिया, डर्माटाइटिस, डायरिया, पाइरेक्सिया, एनोरेक्सिस, एल एफ, राउन्डओम, टेपओम, महोस्ट, टिक्स, लाइस, सर्भिसाइटिस, भेट्राइटिस, पायोमेट्रा, स्वइन फिबर, खोरेत, रेविज, नाम्फे, माटे, जुका, छेरैटे, साउने ज्वरो, जुम्मा, उपियाँ, किर्ना, लुतो, थुनेलो
पंक्षी	कसीडिपेसिस, कोराइजा गम्मौतहटे, सि आर डी, सल्मोनेलासिस, रानिखेत, फबल पक्स, हवाइडाइरिया, मेरेक्स, जुका, गम्बोरो, रानी खेत

स्रोत: समूह छलफल तथा संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

४.२.१४ व्यवसायिक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिकामा दुध तथा माछा पालनका लागि साना तथा मझौला खालका ४ वटा फर्महरु सञ्चालनमा रहेको देखिन्छ। यस्ता किसिमका व्यवसायिक कृषि फर्मबाट प्रत्येक रूपमा १६ जना पुरुषले रोजगारी प्राप्त गरेका छन्। यस सम्बन्धी व्यवसाय अनुसारको विवरण देहायमा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ३३: व्यवासयक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण

पशुपालन फर्मको नाम	वडा नम्बर	फर्म रहेको ठेगाना	वार्षिक उत्पादन			प्रोपाइटरको नाम	रोजगारी संख्या	
			उत्पादित वस्तु	इकाई	परिमाण		महिला	पुरुष
कृष्ण बाखा फर्म	५	मिठुअवा	बाखा	२००	१४ लाख	कृष्ण		२
युनिक वृषि संस्था	५	मिठुअवा	खुकुरा	९ लाख	१ करोड ४ लाख	सिलम कुमारी साह		५
गढीमाइ पोल्टी फर्म	६	माधोपुर	खुकुरा	२५ हजार	६३ लाख	जितेन्द्र चौधरी		७
किशोरी मुग्रा फर्म	७	लैकाहा	खुकुरा	२०००	५८ लाख	किशोरी		२
जम्मा							०	१६

स्रोत: समूह छलफल तथा संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

४.२.१५ कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धीत सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण

कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धित समूह वा संस्थाहरुमा ४६ कृषक समूह, पशुपालन समूह १०, कृषि सहकारी १० र ९ वटा एग्रोभेट तथा विउविजन केन्द्र यस नगरपालिकामा रहेको देखिन्छ। कृषि क्षेत्रमा सामूहिक रूपमा कार्य गर्न समूह र कृषि सहकारीमा अवद्ध रहेका सदस्य सहित समूह सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ३४: कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धीत सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण

वडा नम्बर	कृषक समूह		पशुपालन समूह		व्यवसायिक कृषि फर्म		कृषि सहकारी		एग्रोभेट तथा विउविजन केन्द्र संख्या	कोल्ड स्टोर तथा रिष्टिक स्टोर संख्या	जैविक वा कम्पोष्ट मल उत्पादन केन्द्र संख्या			
	समूह संख्या		सदस्य		समूह संख्या		सदस्य							
	म	पु	म	पु	संख्या	म	पु	संख्या						
१	२	१६	५	०	०	०	०	०	०	०	०			
२	१	३	४	०	०	०	०	२	४	७	०			
३	२	५	८	०	०	०	०	१	३	३	२			
४	३	२१	५०	१	४	७	०	०	०	०	०			
५	५	३५	६	०	०	०	०	३	१५	२०	३			
६	२५	२५	४०	१	४	५	०	०	०	०	१			
७	३	२२	११	०	०	०	०	१	०	९	२			
८	४	२०	३५	१	२	५	०	०	२	७	१२			
९	१	८	१	७	१२५	७५	०	०	१	१२५	७५			
जम्मा	४६	१५५	५२०	१०	१३५	९२	०	०	१०	१५४	१२६			

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.२.१६ सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिका भित्र कुल ३ वटा सार्वजनिक पोखरी रहेको पाइन्छ। यी पोखरी रहेका सम्बन्धित वडा, पोखरीको क्षेत्रफल, माछा उत्पादन, स्वामित्व, वार्षिक आमदानी तथा स्थानीय तहलाई प्राप्त हुने वार्षिक शुल्क सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ३५: सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन सम्बन्धी विवरण

पोखरी रहेको स्थान	वडा नम्बर	पोखरी क्षेत्रफल	बार्षिक माछा उत्पादन (के.जी.)	स्वामित्व (कोसँग)	बार्षिक आमदानी (रु.)	नगर पालिकामा बार्षिक शुल्क (रु.)
गउ देखी उत्तर	१	१ बिघा	१०००	वडा कार्यालय	२५००००	०
मा.वि माधोपूर नजिक स ५	६	४ बिघा	४५०००	वडा कार्यालय	११२५००००	०
वडा कार्यालय भन्दा दक्षिण	७	१ बिघा	१०२५	वडा कार्यालये	२५६२५०	०

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.२.१७ जग्गाको किसिम

जग्गालाई अबल, दोयम सिम र चहार गरी किसिम अनुसार हेर्दा अबल २४००, दोयम १७००, सिम ६०० र चहार २५० बिघा जग्गा नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी किसिम अनुसार वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ३६: जग्गाको किसिम

वडा नम्बर	इकाई	अबल	दोयम	सिम	चहार
१	बिघा	३००	३००	५०	५०
२	बिघा	२००	१५०	५०	१००
३	बिघा	२००	१००	५०	१००
४	बिघा	४००	२००	१५०	५०
५	बिघा	१५०	३००	१००	५०
६	बिघा	५००	२००	५०	५०
७	बिघा	३००	२००	५०	१००
८	बिघा	३००	२००	५०	५०
९	बिघा	५०	५०	५०	५०
जम्मा		२४००	१७००	६००	२५०

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.३ पर्यटन विकास

४.३.१ पर्यटकीय स्थलहरूको विवरण

यस नगरपालिकाको सबै वडाहरूमा धार्मिक, साँस्कृतिक तथा प्राकृतिक दृष्टिले पर्यटकीय महत्व रहेका स्थलहरू रहेका छन्। नगरपालिका भित्र पर्यटकहरू त्यति आउने गरेको देखिदैन। यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ३७: पर्यटकीय स्थलहरूको विवरण

स्थलको नाम	वडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार			स्वामित्व	विशेषता
		सडकको पहुँच	होटल, लज, रेस्टुराँ संख्या	नजिकको बजार केन्द्र सम्मको दुरी (किमी)		
राम जानकी मान्द्र, मस्जिद दिपही	१	पुगेको	०	०.५	सामुदायिक	धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक

स्थलको नाम	वडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार			स्वामित्व	विशेषता
		सडकको पहुँच	होटल, लज, रेष्टराँ संख्या	नजिकको बजार केन्द्र सम्मको दुरी (किमी)		
शिव मन्दिर, महादेव मन्दिर, राम जानकी मन्दिर	२	पुरोको	०	०.५	सामुदायिक	धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक
हनुमान मन्दिर, राम जानकी मन्दिर, माइस्थान	३	पुरोको	०	०.५	सामुदायिक	धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक
राम जानकी मन्दिर, माइस्थान	४	पुरोको	०	१	सामुदायिक	धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक
राम जानकी मठ, कृष्ण प्रणामी मन्दिर, मज्जिद	५	पुरोको	०	०.५	सामुदायिक	धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक
राम जानकी मठ ३ महावीर स्थान, राजदेवी मन्दिर २, विशहर मन्दिर	६	पुरोको	०	०.५, १	सामुदायिक	धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक
राम जानकी मान्दिर, मस्जिद	७	पुरोको	०	०.५	सामुदायिक	धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक
हनुमान मन्दिर, दुर्गा मन्दिर, राम जानकी मन्दिर	८	पुरोको	०	०.५	सामुदायिक	धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक
राम जानकी मान्दिर	९	पुरोको	०	०.५	सामुदायिक	धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.४ मिल, संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण

नगरपालिकामा रहेका पानीघट्ट, मिल, संकलन तथा विक्री केन्द्रको संख्या हेर्दा २२ वटा विद्युत मिल रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ३८: मिल, संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	चिस्थान केन्द्र	कुटानी, पिसानी र पेलानी (मिल) संख्या			संकलन तथा प्रसोधन केन्द्र			विक्री केन्द्र वा कोसेली घर
		पानी मिल	डिजेल मिल	विद्युत मिल	कृषि	जडिबुटी	उच्चोग	
१	०	०	०	५	०	०	०	०
२	०	०	०	२	०	०	०	०
३	०	०	०	१	०	०	०	०
४	०	०	०	२	०	०	०	०
५	०	०	०	२	०	०	०	०
६	०	०	०	२	०	०	०	०
७	०	०	०	५	०	०	०	०
८	०	०	०	३	०	०	०	०
९	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	०	०	०	२२	०	०	०	०

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.५ व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

व्यापार र व्यवसायको संख्या हेदा यस क्षेत्रमा ३० वटा व्यवसायहरु संचालनमा रहेका छन्। यस नगरपालिकामा सञ्चालित व्यापार तथा व्यवसायबो प्रकार, स्वामित्व र वार्षिक कारोबार सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ३९: व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

व्यापार तथा व्यवसाय संचालक तथा कम्पनीको नाम	वडा नम्बर	व्यापार र व्यवसायको किसिम	पसलको प्रकार	व्यापार व्यवसायको स्वामित्व	वार्षिक कारोबार (रु. हजारमा)
प्रताप मेडिकल हल	१		किराना	एकल	रु. १ लाख ५० हजार।
राजदेव किराना पसल	१		किराना	एकल	रु. २ लाख
लालबाबु किराना पसल	१		किराना	एकल	रु. ३ लाख
अनिल किराना पसल	१		मासु	एकल	रु. ५० हजार
दसरथ किराना पसल	१		किराना	एकल	रु. २ लाख
रामबाबु किराना पसल	१		मासु	एकल	रु. २५ हजार
विक्री मिट हाउस	१		होटल	एकल	रु. ३ लाख
शम्भु किराना पसल	२		किराना	एकल	रु. २ लाख
अर्जुन किराना पसल	२		किराना	एकल	रु. ४ लाख
ईन्डल किराना पसल	२		किराना	एकल	रु. ५ लाख
अनिल भा किराना पसल	३		किराना	एकल	रु. ३ लाख
रामान्नद किराना पसल	३		किराना	एकल	रु. २५ लाख
रामरिख किराना पसल	३		किराना	एकल	रु. ३ लाख
संजिप खाइ पसल	३		वित्र विजन	एकल	रु. ६ लाख
विरेन्द्र होटल	३		होटल	एकल	रु. ३ लाख
दुखन होटल	३		होटल	एकल	रु. २ लाख
राहुल टेंडस	५		जेनरल स्टोर	एकल	रु. ४ दाख
रामबाबु किराना पसल	५		किराना	एकल	रु. ५ लाख
रामप्रवेश किराना पसल	६		किराना पसल	एकल	रु. ५ लाख
जय माँ गायत्री मोवाइल सेन्टर	६		मोवाइल पसल	एकल	रु. ३ लाख
कण्ण विज भन्डार	६		वित्र विजन पसल	एकल	रु. ६ लाख
राकेश हाडवेयर	६		हाडवेयर पसल	एकल	रु. २ लाख
पप्पु मोटरसाइकल	६		मोटर साइकल पसल	एकल	रु. १ लाख ५०
ज्योती हाडवेयर	६		हाडवेयर पसल	एकल	रु. ४ दाख
राजदेवी मोवाइल सेन्टर	६		मोवाइल पसल	एकल	रु. २ लाख
दिनेश परियार किराना पसल	७		किराना	एकल	रु. १.५ लाख
नरेश परियार किराना पसल	७		किराना	एकल	रु. १ लाख
विनोद मासु पसल	७		मासु पसल	एकल	रु. ५० हजार
कुशवाहा जेनरल स्टोर	८		जेनरल स्टोर	एकल	रु. ३ लाख
रितिक किराना पसल	८		किराना पसल	एकल	रु. २ लाख

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.६ कृषि तथा हाट बजार सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिका क्षेत्रमा उपलब्ध भएका कृषि बजार तथा हाट बजार सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ४०: कृषि तथा हाट बजार सम्बन्धी विवरण

कृषि बजार			हाट बजार (कृषि बजार बाहेक)			
कृषि बजारस्थलको नाम	वडा नम्बर	उपलब्ध प्रमुख पूर्वाधारहरू	हाट बजारस्थलको नाम	वडा नम्बर	हाट बजार लाग्ने दिन वा वार	उपलब्ध प्रमुख पूर्वाधार
थोक बजार			दिपही तरकारी बजार	१	शनि, मगल, विही	छनै
			खेसरहिया तरकारी बजार	२	आइत, बुध	छनै
			सखुअवा तरकारी बजार	३	सोम, शुक्र	छनै
खुद्रा बजार			माघोपुर तरकारी बजार	६	आइत, विही	छनै
			लैकाहा तरकारी बजार	७	बुध, शनिवार	छनै
			मिठावा तरकारी बजार	५	सोमवार रविहिवार	छनै

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.७ बैंक तथा वित्तिय संस्था र सहकारी सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिका भित्र एउटा सिद्धार्थ बैंक लिमिटेड रहेको पाइन्छ। बैंकिङ संस्थाहरूको लगानी तथा लगानीको मुख्य क्षेत्र सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ४१: बैंक तथा वित्तिय संस्था र सहकारी सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	बैंक तथा सहकारी संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	बार्षिक कारोबार रकम (रु.हजारमा)	लगानीरकम(रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
क.	वाणिज्य बैंक				
ख.	विकास बैंक				
	Siddhartha Bank Ltd.	६			

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

४.८ आयात तथा निर्यातको अवस्था

नगरपालिका क्षेत्रमा खाद्यान्न, तरकारी, फलफुल, दलहन, तेलहन, नगदेबाली, पशुजन्य उत्पादन, जडिवुटी तथा खनिजजन्य वस्तु आयात तथा निर्यात हुने गरेको छ। यस क्षेत्रबाट आयात र निर्यात हुने वस्तु सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ४२: आयात तथा निर्यातको अवस्था

निर्यात/आयात हुने प्रमुख वस्तु	इकाई	गापा/नपा भित्र आयात परिमाण	गापा/नपाबाट निर्यात हुने परिमाण
खाद्यान्न			
धान वा चामल	मे.ट.	१५००	९००
गाहुँ वा पिठो	मे.ट.	९००	५००
मकै	मे.ट.	२००	१००
तरकारी			
आलु	मे.ट.	११००	५००
टमाटर	मे.ट.	१००	५०
काउली	मे.ट.	९०	५
फलफूल			
केरा	मे.ट.	८	२

नियर्ता/आयात हुने प्रमुख वस्तु	इकाई	गापा/नपा भित्र आयात परिमाण	गापा/नपाबाट नियर्ता हुने परिमाण
आँप	मे.ट.	२०	५
स्याउ	मे.ट.	१०	०
लिचि	मे.ट.	५	२
चलहन			
मसुरो	मे.ट.	२००	१००
अरहर	मे.ट.	२०	१०
मास		०	०
तेलहन			
तोरी	मे.ट.	१०	५
पश्जन्य उत्पादन			
माछा	किवन्टल	५०	६००
दुध र दृधजन्य उत्पादन	लिटर	२००	
मासु र मासुजन्य उत्पादन	किवन्टल	१०	६
अण्डा	क्यारेट	२०००	०
गिट्टी वा वालुवा	मे.टन	१००	०
अन्य			

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.९ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम

४.९.१ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको विवरण

नगरपालिका क्षेत्र व्यवसायीक तथा सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको संख्या ७५१९ रहेको छ। जस अन्तर्गत सबैभन्दा बढी अन्य खालको तालिम लिनेको संख्या ७२२२ रहेको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ४३: व्यवसायी सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको विवरण

वडा नम्बर	सिलाई, बुनाई, शृगार तथा पार्लर	सूचना प्रविधि, इलेक्ट्रिकल तथा इलेक्ट्रोनिक्स	निर्माण सम्बन्धी (म्यासन, कापेन्ट्री आदी)	इञ्जनियरिङ, अटोमोवाइल र मकानिक्स	कृषि सम्बन्धी	जनस्वास्थ्य सम्बन्धी	पशु स्वास्थ्य	पर्यटन सम्बन्धी	उद्योग तथा कला सम्बन्धी	अन्य	उपलब्ध नभएको
१	१६	२२	१	४	४	३२	४	१	१	८२९	२०६
२	७	०	०	०	०	०	०	०	१	९०२	९
३	१५	२	०	०	१	०	०	०	०	१०५३	१९
४	५	१	०	२	०	८	०	०	०	७७५	१४
५	१५	३	६	१	१	०	१	०	१	७०८	३८
६	५३	३	१५	५	१	३	५	०	१०	१२३०	२७२
७	२	०	०	०	०	४	०	०	०	७७१	६
८	८	४	२	०	३	१२	६	०	०	७४५	३०
९	५	०	०	०	०	०	१	०	०	२०९	६
जम्मा	१२६	३५	२४	१२	१०	५९	१७	१	१३	७२२२	६००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.९.२ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम लिनेहरुको विवरण

व्यवसायीक तथा सीपमूलक तालिम लिनेहरुको कूल संख्या ५०८ रहेको छ। जसमध्ये महिला ३१२ र पुरुष १९६ जना रहेका छन् भने सीपमूलक तालिम बाहेक अन्य खालका तालिम लिने ३५१७४ जना रहेका छन्। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ४४: व्यवसायी सीपमूलक तालिम लिनेहरुको विवरण

वडा नम्बर	महिला	पुरुष	अन्य तालिम लिने	जम्मा
१	१४६	२९	४९३७	५११२
२	३	११	३३९७	३४११
३	१५	१८	५०१९	५०५२
४	१२	९	४४२७	४४४८
५	२९	४०	३९१३	३९८२
६	६९	६८	६४०२	६५३९
७	३	४	३६३१	३६३८
८	३०	१२	२५३२	२५७४
९	५	५	९१६	९२६
जम्मा	३१२	१९६	३५१७४	३५६८२

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.१० बैङ्ग तथा वित्तिय संस्थामा खाता हुने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण

नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका कुल ७७३४ घरपरिवार मध्ये २७९४ घरपरिवारले बैङ्ग तथा वित्तिय संस्थाहरुमा खाता खोलेर आर्थिक कारोबार गरेका छन् भने ४९४० घरपरिवारको भने कुनै पनि वित्तिय संस्थाहरुमा खाता नरहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ४५: बैङ्ग तथा वित्तिय संस्थामा खाता हुने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	बैङ्ग तथा वित्तिय संस्थामा खाता हुने घरपरिवार संख्या		
	खाता हुने घरपरिवार संख्या	खाता नहुने घरपरिवार	जम्मा घरपरिवार संख्या
१	७६६	१९४	९६०
२	३०५	६०६	९११
३	१९१	८८१	१०७२
४	५६०	२२९	७८९
५	१८८	५४९	७३७
६	३२९	११७०	१४९९
७	६७	७१०	७७७
८	२०१	५७३	७७४
९	१८७	२८	२१५
जम्मा	२७९४	४९४०	७७३४

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.११ वार्षिक आमदानी अनुसार घरपरिवार विवरण

नगरपालिका अन्तर्गत रहेका घरपरिवारलाई वार्षिक आमदानीको दृष्टिकोणबाट हेर्दा ५० हजार भन्दा कम आमदानी हुने घरपरिवार १९९ र ५ लाख भन्दा माथि आमदानी हुने घरपरिवार २६७८ रहेको देखिन्छ। वार्षिक आमदानीका आधारमा वर्गीकृत वडागत घरपरिवार सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ४६: वार्षिक आमदानी अनुसार घरपरिवार विवरण

वडा नं.	वार्षिक आमदानी अनुसार घरपरिवार संख्या						
	५० हजार भन्दा कम	(५०-१५०) हजार	(१५० - २५०) हजार	(२५०-५००) हजार	५०० हजार भन्दा माथी	उपलब्ध नभएको	जम्मा घरपरिवार संख्या
१	१९	४	१	२	९२६	८	९६०
२	८३	३५७	२१६	१६१	४०	५४	९११
३	५	१४०	१२८	७९	८६	६३४	१०७२
४	७	१	०	२	७६२	१७	७८९
५	१५	२४	९	१८	१५	६५६	७३७
६	५५	४२८	२८०	१३६	४२८	१७२	१४९९
७	४	४	३२	३३	३	७०१	७७७
८	१०	९३	७०	३५	२०९	३५७	७७४
९	१	२	०	०	२०९	३	२१५
जम्मा	१९९	१०५३	७३६	४६६	२६७८	२६०२	७७३४

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.१२ वार्षिक खर्च अनुसार घरपरिवार विवरण

नगरपालिका अन्तर्गत रहेका घरपरिवारलाई वार्षिक खर्चका हिसाबले हेदा ५० हजार भन्दा कम खर्च हुने घरपरिवार २४४ र ५ लाख भन्दा माथि खर्च हुने घरपरिवार २७२० रहेका छन्। वार्षिक खर्चका आधारमा वर्गीकृत वडागत घरपरिवार सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ४७: वार्षिक खर्च अनुसार घरपरिवार विवरण

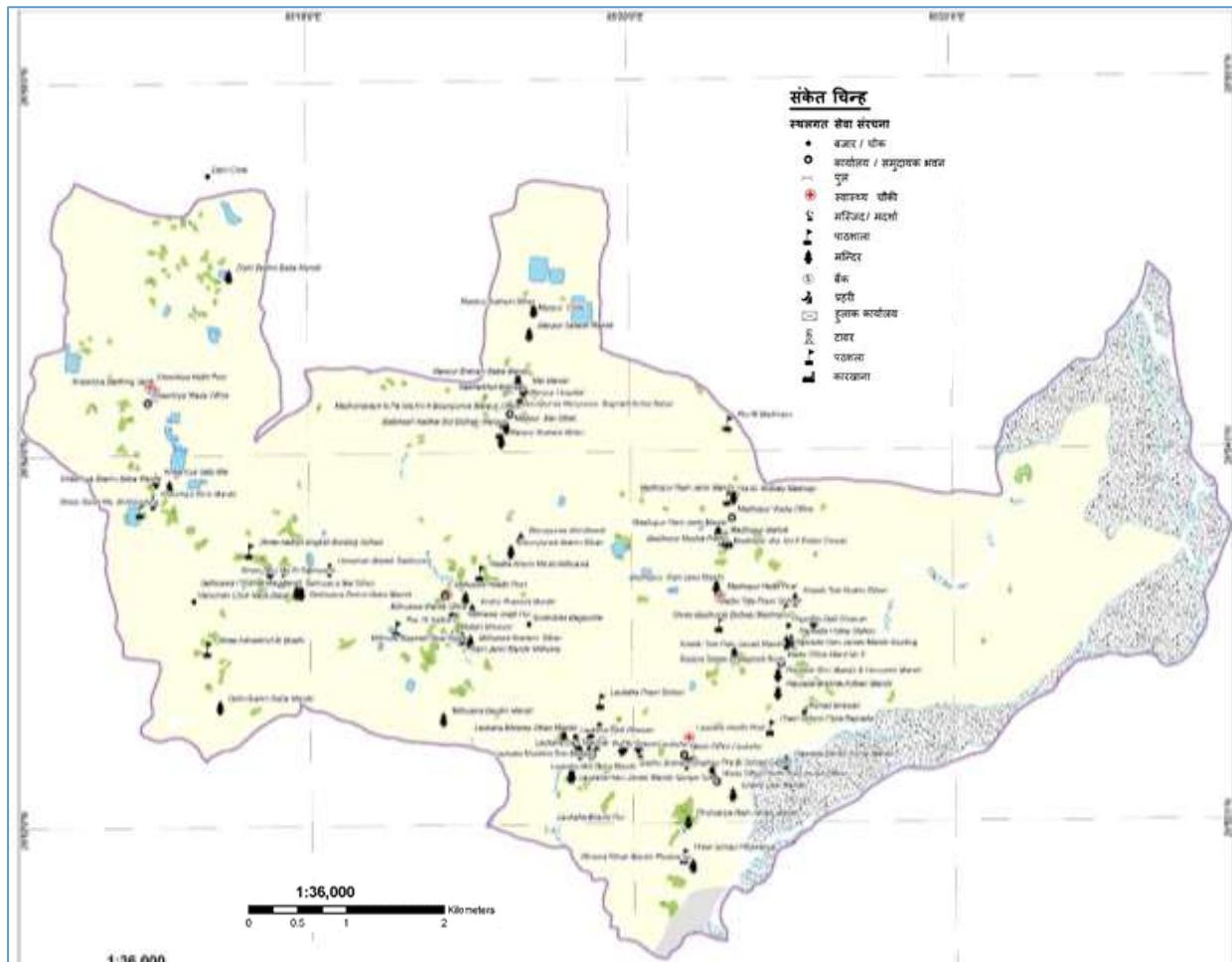
वडा नं.	वार्षिक खर्च अनुसार घरपरिवार संख्या						
	५० हजार भन्दा कम	(५०-१५०) हजार	(१५० - २५०) हजार	(२५०-५००) हजार	५०० हजार भन्दा माथी	उपलब्ध नभएको	जम्मा घरपरिवार संख्या
१	५	३	१	२	९३७	१२	९६०
२	१३३	३९८	२०५	१०५	१८	५२	९११
३	८	२६९	४०	२१	१०६	६२८	१०७२
४	३	०	१	०	७६७	१८	७८९
५	१७	२५	१६	१५	१६	६४८	७३७
६	६५	४९९	२३५	६८	४५३	१७९	१४९९
७	५	१६	४५	९	९	७०१	७७७
८	६	१०८	६९	२०	२१२	३५९	७७४
९	२	०	०	०	२१०	३	२१५
जम्मा	२४४	१३१८	६१२	२४०	२७२०	२६००	७७३४

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

परिच्छेद ५: सामाजिक अवस्था

यस परिच्छेदमा शिक्षा, स्वास्थ्य, कला, संस्कृति, लक्षित वर्ग, लैंगिकता, खानेपानी, सरसफाई जस्ता सामाजिक विषयहरूमा देहाय बमोजिमका शिर्षकहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

नक्शा ५.१: सेवा केन्द्र तथा बस्तीहरूको वितरण

श्रोत: स्थानीय श्रोत नक्शांकन सर्वेक्षण २०७५, माधवनारायण नगरपालिका

५.१ शैक्षिक तथा मानव संशाधन विकास

यस शिर्षक अन्तर्गत शैक्षिक स्थितिको बारेका उल्लेख गरिएको छ ।

५.१.१ हालको साक्षरताको अवस्था

नगरपालिका क्षेत्रको साक्षरताको स्थिति हेर्दा पुरुष साक्षरता ५२.०७ प्रतिशत र महिला साक्षरता ३४.७५ प्रतिशत रहेको छ । साथै यस नगरपालिकाको साक्षरता ४३.४१ प्रतिशत र निरक्षरता ३७.०८ प्रतिशत रहेको छ । हालको साक्षरता सम्बन्धी वडागत विवरण देहायप्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४८: हालको साक्षरताको अवस्था

वडा नं.	साक्षरताको स्थिति (प्रतिशतमा)			निरक्षरताको स्थिति (प्रतिशतमा)			६ वर्ष भन्दा कम उमेर समूह			उपलब्ध नभएको
	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	
१	६४.७४%	४६.९२%	५५.८३%	२१.५०%	३९.२५%	३०.३८%	१२.९१%	१३.०४%	१२.९७%	०.८२%

वडा नं.	साक्षरताको स्थिति (प्रतिशतमा)			निरक्षरताको स्थिति (प्रतिशतमा)			६ वर्ष भन्दा कम उमेर समूह			उपलब्ध नभएको
	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	
२	६०.५९%	३८.५८%	४९.५९%	२६.७६%	४८.५३%	३७.६५%	११.९२%	१२.०८%	१२.००%	०.७६%
३	३३.२२%	१९.५४%	२६.३८%	२५.१८%	२९.६५%	२७.४२%	१५.१२%	१६.०२%	१५.५७%	३०.३१%
४	५५.६४%	३३.१८%	४४.४१%	३०.०९%	५२.०४%	४१.०७%	१३.९१%	१४.४७%	१४.१९%	०.३४%
५	५६.२९%	३४.३३%	४५.३१%	२४.५८%	४५.९४%	३५.२६%	१४.१९%	१४.८३%	१४.५१%	४.९२%
६	५६.४६%	४४.४०%	५०.४३%	२५.००%	३४.४४%	२९.७२%	१३.४४%	१४.७२%	१४.०८%	५.७२%
७	५३.४८%	३३.९२%	४३.७०%	३२.६१%	४९.८८%	४१.२४%	१३.८६%	१६.०८%	१४.९७%	०.०८%
८	४४.३५%	३५.८६%	४०.११%	४०.८४%	४७.०८%	४३.९६%	१३.५९%	१५.८८%	१४.७३%	१.२०%
९	४३.८५%	२६.०३%	३४.९४%	३९.७५%	५४.३४%	४७.०५%	१५.५७%	१६.४४%	१६.०१%	१.९४%
जम्मा	५२.०७%	३४.७५%	४३.४१%	२९.५९%	४४.५७%	३७.०८%	१३.८३%	१४.८४%	१४.३४%	५.१२%

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.१.२ शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या विवरण

नगरपालिका भित्रको शिक्षाको स्तर हेर्दा आधारभूत तहको शैक्षिक उपलब्धी हासिल गरेकाहरुको संख्या २६१९ रहेको छ भने स्नातकोत्तर गर्नेहरुको संख्या १८५ जना रहेको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ४९: शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या विवरण

वडा नं.	शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या										
	पूर्व प्राथमिक	आधारभूत	माध्यामिक	स्नातक	स्नातकोत्तर	एमफिल वा सो भन्दा माथि	प्राविधिक एसएलसी	साधारण लेखपढ	निरक्षर	कम उमेर	उपलब्ध नभएको
१	१०५२	५३५	७६७	१९१	५८	४४	८५	२८६	१५६२	२४८	२८५
२	३५१	४२४	३९५	८४	१०	२४	१	५५८	१२५०	२७५	३९
३	५४२	२०८	३५८	२३३	९	१	२३	४३	१३९२	३७२	१८७७
४	१४००	२१७	३१६	४७	१	१	१८	१७	१८२६	४४८	४
५	५९७	३४१	५१३	१७१	३८	६	११	२१३	१३८१	१२३	५९१
६	२०९०	५०४	३७३	१४८	५४	४४	३५	१५८	१९४९	११२७	५७
७	८२०	१४७	१०२	४३	२	०	२६	५५४	१४८३	३०	४३१
८	५२६	१०७	१११	६९	१३	६	२५	२३४	११२८	३४२	१४
९	१३६	१३६	१६	२	०	३४	१८	२३	४९८	६३	०
जम्मा	७५१४	२६१९	२९५१	९८८	१८५	१६०	२४२	२२४०	१२४६९	३०२८	३२९८

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.१.३ शैक्षिक संस्था सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा रहेका विद्यालयहरुको तहगत संख्या देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ५०: शैक्षिक संस्था सम्बन्धी विवरण

प्रकार	कक्षा १-८	कक्षा १-१२	जम्मा	कैफियत
आधारभूत	१३		१३	४ वटा संस्थागत
माध्यामिक		४	४	
जम्मा	१३	४	१७	

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.४ विद्यालयमा अध्ययन गरीरहेका तहगत छात्रछात्राको विवरण

नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका कुल १७ विद्यालय मध्ये ४ वटा संस्थागत विद्यालय सहित १३ वटा आधारभूत र ४ वटा माध्यमिक विद्यालय रहेका छन् । यी विद्यालयहरुमा अध्ययन गर्ने तहगत विद्यार्थी हेर्दा पूर्व प्राथमिक तहमा ५९५३, आधारभूत तहमा १७७५ र माध्यमिक तहमा ८८२ जना विद्यार्थीहरु रहेको पाइन्छ । विद्यालय अनुसार तहगत रूपमा अध्ययन गर्ने छात्रछात्राहरुको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ५१: विद्यालयमा अध्ययन गरीरहेका तहगत छात्रछात्राको विवरण

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	पूर्व प्राथमिक			आधारभूत (१-८)			माध्यमिक (९-१२)			जम्मा		
		छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
अधारभूत वि.दिपही	१	१००	१६०	२६०	८२	१००	१८२	०	०	०	१८२	२६०	४४२
राम जानकी प्रा.वि.दिपही	१	७५	५१	१२६	०	०	०	०	०	०	७५	५१	१२६
श्रीसरस्वती.मा.वि खेसरहीया	२	३००	३५०	६५०	२००	२०५	४०५	७०	८०	१५०	५७०	६३५	१२०५
सुरेश प्रा. वि. खेसरहीया	२	१२०	१५३	२७३	०	०	०	०	०	०	१२०	१५३	२७३
देवी.मा.वि सखुअवा	३	२०५	२१५	४२०	११०	१५८	२६८	९५	११२	२०७	४१०	४८५	८९५
मा.वि. माधोपुर	६	२८७	३१३	६००	२५९	२६१	५२०	११४	२११	३२५	६६०	७८५	१४४५
आधारभूत .वि विसुनपुर्वा मानपुर	४	१४५	१५०	२९५	६५	८५	१५०	०	०	०	२१०	२३५	४४५
राधा कण्ण.मा.वि मिठुअवा	५	१५०	२००	३५०	१२५	१२५	२५०	७५	१२५	२००	३५०	४५०	८००
पुनम कन्या साह.प्रा.वि मिठुअवा	५	२२५	०	२२५	०	०	०	०	०	०	२२५	०	२२५
प्रा.वि. मिठुअवा	५	६५	७०	१३५	०	०	०	०	०	०	६५	७०	१३५
सनसाइन ई.वो. स्कुल माधोपुर	६	३०	९५	१२५	०	०	०	०	०	०	३०	९५	१२५
प्रा.वि.लैकहा	७	१८७	१६२	३४९	०	०	०	०	०	०	१८७	१६२	३४९
प्रा.वि. रजवडा	८	२०५	२१५	४२०	०	०	०	०	०	०	२०५	२१५	४२०
प्रा.वि.गढो	९	९०	९५	१८५	०	०	०	०	०	०	९०	९५	१८५
सरस्वती ई.वो.स्कुल दिपहि	१	८४	१६६	२५०	०	०	०	०	०	०	८४	१६६	२५०
आदर्श ऐ.ई.वो.स्कुल सखुअवा	३	६५	१७५	२४०	०	०	०	०	०	०	६५	१७५	२४०
ज्ञान निकेतन ई.वो. स्कुल माधोपुर	६	९६	१५४	२५०	०	०	०	०	०	०	९६	१५४	२५०
सनसाइन ई.वो. स्कुल माधोपुर	६												
जम्मा		२४२९	२७२४	५१५३	८४१	९३४	१७७५	३५४	५२८	८८२	३६२४	४१८६	७८१०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.५ विद्यालयको भौतिक अवस्था

नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका विद्यालयहरुमा ४० पक्की भवन र ११ वटा कच्ची भवन रहेको देखिन्छ। यी विद्यालयहरुको विद्यालयगत भौतिक पूर्वाधार सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ५२: विद्यालयको भौतिक अवस्था

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	भवन संख्या		कोठा संख्या		पुस्तकालय र अध्ययन केन्द्र	प्रयोगशाला कम्युटर समेत	डेस्क / वेब्वर्को क्षमता (जना)	खेलमैदान क्षेत्रफल (वर्ग मी.)	कम्पाउण्ड वालको किसिम	चर्पीको सुविधा	स्वच्छ खानेपानी
		पक्की	कच्ची	पक्की	कच्ची							
आधारभूत वि.दिपही	१	५	०	१२	०	छैन	छैन	४	०	पक्की	छ	छैन
राम जानकी पा.वि.दिपही	१	२	०	४		छैन	छैन	३	१००	छैन	छ	छ
श्रीसरस्वती. मा.वि खेसरहीया	२	४		१२		छ	छ	४	३००	छ	छ	छ
सुरेश प्रा. वि. खेसरहीया	२	१	१	२	२	छैन	छैन	३	२००	छैन	छ	छैन
देवी. मा.वि सखुअवा	३	३	०	१८	०	छ	छ	४	५००	पक्की	छ	छ
आधारभूत .वि विसुनपुर्वा मानपुर	४	४	०	८	०	छैन	छैन	४	१२००	छैन	छैन	छैन
राधा कण्णा. मा.वि मिठुअवा	५	३	०	१३	०	छ	छ	४	११००	पक्की	छ	छ
पुनम कन्या साह.प्रा.वि मिठुअवा	५	२	०	४	०		छैन	४	५००	पक्की	छ	छैन
प्रा.वि. मिठुअवा कटहरीया टोल	५	२	०	४		छैन	छैन	४	१०००	छैन	छ	छैन
मा.वि. माधोपुर	६	६	०	१२	०	छ	छैन	४	२००	पक्की	छ	छ
प्रा.वि.लैकहा	७	४	०	९	०	छैन	छैन	४	३६०	पक्की	छ	छ
प्रा.वि. रजवडा	८	३	०	७	०	छैन	छैन	४	३५००	कच्ची	छ	छैन
प्रा.वि.गढो	९	१	०	५	०	छैन	छैन	४	२४०	पक्की	छ	छैन
सरस्वती इ.वा. स्कुल दिपही	१	०	२	०	४	छैन	छैन	४	३००	छैन	छ	छैन
आदर्श ऐ.ई.वा. स्कुल सखुअवा	३	०	३	०	६	छैन	छैन	४	३००	कच्ची	छ	छैन
सनसाइन इ.वा.स्कुल माधोपुर	६		३	०	९	छैन	छैन	०	१५०	छैन	छ	छैन
ज्ञान निकेतन इरलीश वोडीङ स्कुल माधोपुर	६	०	२	०	६	छैन	छ	०	६००	छैन	छ	छ
जम्मा		४०	११	११०	२७							

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.६ शिक्षक विवरण

नगरपालिका क्षेत्रमा रहेका विद्यालयहरुमा कूल ८२ स्वीकृत शिक्षक दरबन्दी रहेकोमा ८३ शिक्षक र ५७ शिक्षिका कार्यरत रहेका छन्। सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकहरुको स्वीकृत दरबन्दी, कार्यरत शिक्षक, महिला शिक्षक तथा विषयगत शिक्षक सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका ५३: शिक्षक विवरण

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	कार्यरत शिक्षक संख्या		महिला शिक्षक संख्या		विषयगत शिक्षक संख्या		
			शिक्षक	शिक्षिका	आधारभूत	माध्यामिक	गणित	विज्ञान	अंग्रेजी
आधारभूत वि.दिपही	१	९	४	४	४	०	०	१	०

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	कार्यरत शिक्षक संख्या		महिला शिक्षक संख्या		विषयगत शिक्षक संख्या		
			शिक्षक	शिक्षिका	आधारभूत	माध्यामिक	गणित	विज्ञान	अंग्रेजी
राम जानकी प्रा.वि.दिपही	१	२	२	२	०	०	०	०	०
श्रीसरस्वती.मा.वि खेसरहीया	२	१९	१५	४	४	०३	१	१	१
सुरेश प्रा. वि खेसरहीया	२	३	२	२	०	०	०	०	०
देवी.मा.वि सखुअवा	३	५	६	१०	५	२	१	०	१
आधारभूत .वि विसुनपुर्वा मानपुर	४	७	७	३	१	०	०	१	०
राधा कण्ण.मा.वि मिठुअवा	५	५	१२	४	२	१	१	१	१
पुनम कन्या साह.प्रा.वि मिठुअवा	५	२	२	२	०	०	०	०	०
प्रा.वि. मिठुअवा कटहरीया टोल	५	१	२	१	०	०	०	०	०
मा.वि. माधोपुर	६	११	१०	१	०	०	०	०	१
प्रा.वि. लैकहा	७	६	२	२	२	०	०	०	०
प्रा.वि. रजवडा	८	४	३	२	०	०	०	०	०
प्रा.वि. गढो	९	२	३	२	२	०	०	०	०
आदर्श ऐकेडमी इंगलीश वोडीङ्ग वनवाटी स्कुल सखुअवा	३	०	२	४	०	०	०	०	०
सरस्वती इंगलीश वोडीङ्ग स्कुल दिपहि	१	०	३	४	०	०	२	२	२
सनसाइन इंगलीश वोडीङ्ग स्कुल माधोपुर	६	०	२	५	०	०	२	२	२
ज्ञान निकेतन इंगलीश वोडीङ्ग स्कुल माधोपुर	६	०	६	५	०	०	३	२	२
जम्मा		८२	८३	५७	२०	६	११	९	१०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.७ भर्ना दर, निरन्तरता दर र सिकाई उपलब्धी दर

नगरपालिका भित्र रहेका १३ वटा सामुदायिक र ४ संस्थागत विद्यालयहरूको तहगत खुद भर्ना दर र निरन्तरता दर क्रमशः ६३.०७% र ४९.१०% रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ५४: भर्ना दर, निरन्तरता दर, सिकाई उपलब्धी दर

विद्यालयको नाम	वडा नं.	खुद भर्ना दर			निरन्तरता दर			सिकाई उपलब्धी दर			उत्तिर्ण दर		
		पूर्व प्राथमिक	आधार भूत	माध्यामिक	पूर्व प्राथमिक	आधार भूत	माध्यामिक	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२
अधारभूत वि.दिपही	१	१४०	२०	०	८०	२०	०	०	०	०	०	०	०
राम जानकी प्रा.वि.दिपही	१	८६	०	०	८६	०	०	०	०	०	०	०	०
श्रीसरस्वती.मा.वि खेसरहीया	२	१५०	१८०	४०	१००	१५०	४०	०	०	०	०	०	०
सुरेश प्रा. वि.खेसरहीया	२	११९	०	०	१००	०	०	०	०	०	०	०	०
देवी.मा.वि सखुअवा	३	३०	३१	२१	२९	२८	२०	०	०	०	०	०	०
आधारभूत .वि विसुनपुर्वा मानपुर	४	४५	०	०	४५	०	०	०	०	०	०	०	०
राधा कण्ण. मा.वि मिठुअवा	५	५०	३५	१०	३०	२५	८	०	०	०	०	०	०
पुनम कन्या साह.प्रा.वि मिठुअवा	५	१२०	०	०	१००	०	०	०	०	०	०	०	०
प्रा.वि. मिठुअवा कटहरीया टोल	५	६०	०	०	६०	०	०	०	०	०	०	०	०

विद्यालयको नाम	वडा नं.	खुद भर्ना दर			निरन्तरता दर			सिकाई उपलब्धी दर			उतिर्ण दर		
		पूर्व प्राथमिक	आधार भूत	माध्यामिक	पूर्व प्राथमिक	आधार भूत	माध्यामिक	कक्षा ६	कक्षा १०	कक्षा १२	कक्षा ६	कक्षा १०	कक्षा १२
मा.वि. माधोपुर	६	४८६	६६	४	०	०	०	०	०	०	०	०	०
प्रा.वि.लैकहा	७	८१	०	०	८०	०	०	०	०	०	०	०	०
प्रा.वि. रजवडा	८	९५	०	०	९०	०	०	०	०	०	०	०	०
प्रा.वि.गढो	९	२५	०	०	२५	०	०	०	०	०	०	०	०
सरस्वती ईग्लीश वोडीङ्ग स्कुल दिपहि	१	९४	०	०	९३	०	०	०	०	०	०	०	०
आदर्श ऐ.ई.वो. स्कुल सखुअवा	३	३५	०	०	३५	०	०	०	०	०	०	०	०
सनसाइन ई.वो. स्कुल माधोपुर	६	५५	०	०	५३	०	०	०	०	०	०	०	०
ज्ञान निकेतन ई.वो. स्कुल माधोपुर	६	९८	०	०	९६	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा		१०४.०६	६६.४०	१८.७५	६८.८८	५५.७५	२२.६७	०	०	०	०	०	०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.८ आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी

गत शैक्षिक वर्ष विद्यालयहरुमा आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थीहरुको संख्या २००० जना रहेको देखिन्छ। त्यसैगरी हाल आधारभूत तहमा ६७३२ जना अध्ययनरत रहेका छन्। यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ५५: आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	जम्मा विद्यार्थी		आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी	
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
अधाभूत वि.दिपही	१	१६०	१००	१००	८२
राम जानकी प्रा.वि.दिपही	१	५१	७५	०	०
श्रीसरस्वती.मा.वि खेसरहीया	२	५५५	५००	५५५	५००
सुरेश प्रा. वि.खेसरहीया	२	१५३	१२०	०	०
देवी.मा.वि सखुअवा	३	२१५	२०५	१५८	११०
आधाभूत .वि विसुनपुरा मानपुर	४	१५०	१४५	८५	६५
राधा कण्ण.मा.वि मिठुअवा	५	२००	१५०	१२५	१२५
पुनम कन्या साह.प्रा.वि मिठुअवा	५	०	२२५	०	०
प्रा.वि. मिठुअवा कटहरीया टोल	६५	७	६५	०	०
प्रा.वि. रजवडा	८	२१५	२०५	०	०
प्रा.वि.लैकहा	७	१६२	१८७	०	०
प्रा.वि.गढो	९	१७५	६५	०	०
मा.वि. माधोपुर	६	८५२	९३०	४७	४८
आदर्श ऐकेडमी ईग्लीश वोडीङ्ग वनवाटी स्कुल सखुअवा	३	६५	१७५	०	०
सरस्वती ईग्लीश वोडीङ्ग स्कुल दिपहि	१	८४	१६६	०	०
सनसाइन ईग्लीश वोडीङ्ग स्कुल माधोपुर	६	३०	९५	०	०
ज्ञान निकेतन ईग्लीश वोडीङ्ग स्कुल माधोपुर	६	९६	१५४	०	०
जम्मा		३१७०	३५६२	१०७०	९३०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.९ छात्रवृत्ति तथा दिवा खाजा पाउने विद्यार्थी विवरण

यस क्षेत्र भित्र रहेका विद्यालयहरुमा छात्रवृत्ति सुविधा र दिवा खाजा पाउने विद्यार्थीहरुको स्थिति हेर्दा छात्रवृत्ति तथा अन्य सुविधा पाउने विद्यार्थी ३४७४ जना रहेका छन भने दिवा खाजा खाने विद्यार्थी रहेको देखिएन । यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण देहायमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५६: छात्रवृत्ति तथा दिवा खाजा पाउने विद्यार्थी विवरण

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	छात्रवृत्ति वा अन्य सुविधा पाउने विद्यार्थी		दिवा खाजा खान पाउने विद्यार्थी	
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
अधाभुत वि.दिपही	१	६५		१८२	०
राम जानकी प्रा.वि.दिपही	१	२०		६५	०
श्रीसरस्वती.मा.वि खेसरहीया	२	१५५		३००	०
सुरेश प्रा. वि.खेसरहीया	२	५३		१२०	०
देवी.मा.वि सखुअवा	३	१००		२००	०
आधाभुत .वि विसुनपुर्वा मानपुर	४	१००		१४५	०
राधा कण्ण.मा.वि मिठुअवा	५	१८०		२१०	०
पुनम कन्या साह.प्रा.वि मिठुअवा	५	०		२२५	०
प्रा.वि. मिठुअवा कटहरीया टोल	६५	३०		६५	०
प्रा.वि. रजवडा	८	११५		१७२	०
प्रा.वि.लैकहा	९	५०		६७	०
प्रा.वि.गढो	९	७५		६५	०
मा.वि. माधोपुर	६	१५९		५५६	०
आदर्श ऐकेडमी ईंगलीश वोडीङ्ग बनवाटी स्कुल सखुअवा	३	०		०	०
सरस्वती ईंगलीश वोडीङ्ग स्कुल दिपहि	१	०		०	०
सनसाइन ईंगलीश वोडीङ्ग स्कुल माधोपुर	६	०		०	०
ज्ञान निकेतन ईंगलीश वोडीङ्ग स्कुल माधोपुर	६	०		०	०
जम्मा		११०२		२३७२	०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.१० शैक्षिक गुणस्तरसँग सम्बन्धित विशेष व्यवस्था

विद्यालयहरुमा शैक्षिक गुणस्तर कायम गर्न आवश्यक अपांग विद्यार्थी श्रोत कक्षा, CBEGRA कार्यान्वयन, एकीकृत पाठ्यक्रम, इन्टरनेट सुविधा र छुटै प्रधानाध्यापक दरबन्दीको स्थिति हेर्दा यहाँका कुनै पनि विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तरसँग सम्बन्धीत विशेष व्यवस्था रहेको देखिएन । यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण देहायमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५७: शैक्षिक गुणस्तरसँग सम्बन्धित विशेष व्यवस्था

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	अपांग विद्यार्थी श्रोत कक्षा	CBEGRA कार्यान्वयन	एकीकृत पाठ्यक्रम	इन्टरनेट सुविधा	छुटै प्रधानाध्यापक दरबन्दी
अधाभुत वि.दिपही	१	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
राम जानकी प्रा.वि.दिपही	१	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
श्रीसरस्वती.मा.वि खेसरहीया	२	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
सुरेश प्रा. वि.खेसरहीया	२	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
देवी.मा.वि सखुअवा	३	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
आधाभुत .वि विसुनपुर्वा मानपुर	४	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
राधा कण्ण.मा.वि मिठुअवा	५	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
पुनम कन्या साह.प्रा.वि मिठुअवा	५	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
प्रा.वि. मिठुअवा कटहरीया टोल	५	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	अपाङ्ग विद्यार्थी श्रोत कक्षा	CBEGRA कार्यान्वयन	एकीकृत पाठ्यक्रम	इन्टरनेट सुविधा	छुटै प्रधानाध्यापक दरबन्दी
मा.वि. माधोपुर	६	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
प्रा.वि.लैकहा	७	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
प्रा.वि. रजवडा	८	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
प्रा.वि.गढो	९	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
सरस्वती ईंग्लीश वोडीङ्ग स्कुल दिपहि	१	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
आदर्श ऐकेडमी ईंग्लीश वोडीङ्ग वनवाटी स्कुल सखुअवा	३	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
सनसाइन ईंग्लीश वोडीङ्ग स्कुल माधोपुर	६	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
ज्ञान निकेतन ईंग्लीश वोडीङ्ग स्कुल माधोपुर	६	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.११ बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण

विद्यालयहरुमा बालमैत्री शिक्षा कायम गर्ने विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन, विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक, बाल क्लब गठन र बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग जस्ता विषयहरुको कार्यान्वयनको स्थिति हेर्दा १७ वटै विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन, १७ वटै विद्यालयले विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक गर्ने गरेको, ६ वटा विद्यालयमा बाल क्लब गठन भएको र १७ वटै विद्यालयमा बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग भएको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण देहायमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५८: बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन	विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक	बाल क्लब गठन	बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग
अधाभुत वि.दिपही	१	भएको	भएको	भएको	भएको
राम जानकी प्रा.वि.दिपही	१	भएको	भएको	नभएको	भएको
श्रीसरस्वती.मा.वि खेसरहीया	२	भएको	भएको	नभएको	भएको
सुरेश प्रा. वि.खेसरहीया	२	भएको	भएको	नभएको	भएको
देवी.मा.वि सखुअवा	३	भएको	भएको	भएको	भएको
आधाभुत .वि विसुनपुर्वा मानपुर	४	भएको	भएको	नभएको	भएको
राधा कण्ण.मा.वि मिठुअवा	५	भएको	भएको	भएको	भएको
पुनम कन्या साह.प्रा.वि मिठुअवा	५	भएको	भएको	भएको	भएको
प्रा.वि. मिठुअवा कटहरीया टोल	५	भएको	भएको	नभएको	भएको
मा.वि. माधोपुर	६	भएको	भएको	भएको	भएको
प्रा.वि.लैकहा	७	भएको	भएको	भएको	भएको
प्रा.वि. रजवडा	८	भएको	भएको	नभएको	भएको
प्रा.वि.गढो	९	भएको	भएको	नभएको	भएको
सरस्वती ईंग्लीश वोडीङ्ग स्कुल दिपहि	१	भएको	भएको	नभएको	भएको
आदर्श ऐकेडमी ईंग्लीश वोडीङ्ग वनवाटी स्कुल सखुअवा	३	भएको	भएको	नभएको	भएको
सनसाइन ईंग्लीश वोडीङ्ग स्कुल माधोपुर	६	भएको	भएको	नभएको	भएको

विद्यालयको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन	विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक	बाल क्लब गठन	बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग
ज्ञान निकेतन ईंग्लीश वोडीङ्ग स्कूल माधोपुर	६	भएको	भएको	नभएको	भएको

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.१२ छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधाको विवरण

विद्यालयहरूले उपलब्ध गराउने छात्रवृत्तिको अवस्था हेर्दा दलित, अपाङ्ग, विपन्न र जेहेन्दार छात्रवित्त प्राप्त गर्ने विद्यार्थी संख्या १९२९ जना रहेका छन्। यस सम्बन्धी छात्रवृत्तिको किसिम अनुसार विद्यालयगत विवरण देहायमा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ५९: छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधाको विवरण

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	छात्रवृत्तीको किसिम अनुसार									
		दलित		अपाङ्ग		छात्र	विपन्न		जेहेन्दार		अन्य सुविधा
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	
आधाभूत वि.दिपही	१	२५	४०	५	७	०	१०	१५	५	१९	४
राम जानकी प्रा.वि.दिपही	१	७	१५	१	२	०	१५	२०	५	१०	६
श्रीसरस्वती.मा.वि खेसरहीया	२	५०	१२०	०	६	०	८	१२	१०	१४	८
सुरेश प्रा. वि.खेसरहीया	२	२३	२०	३	१	०	७	५	३	१	२
देवी.मा.वि सखुअवा	३	६०	९०	३	२	०	०	०	०	०	९
आधाभूत .वि विसुनपुर्वा मानपुर	४	२५	३०	०	०	०	०	०	०	०	३०
राधा कण्ण.मा.वि मिठुअवा	५	५२	६३	४	६	०	८	१२	१०	१४	५
पुनम कन्या साह.प्रा.वि मिठुअवा	५	०	१००	०	५	०	०	२	०	१	३
प्रा.वि. मिठुअवा कटहरीया टोल	५	१०	२५	०	०	०	०	०	०	०	०
प्रा.वि. रजवडा	८	२५	६५	०	०	०	५	७	१४	१	०
प्रा.वि.लैकहा	७	४५	१०५	२	१	०	०	०	३	५	१
प्रा.वि.गढो	९	१५	३४	२	१	०	०	०	३	५	१
आदर्श ऐकेडमी ईंग्लीश वोडीङ्ग वनवाटी स्कूल सखुअवा	३	०	०	०	०	०	०	०	३	४	०
सरस्वती ईंग्लीश वोडीङ्ग स्कूल दिपहि	१	०	०	०	०	०	०	०	१०	४	०
सनसाइन ईंग्लीश वोडीङ्ग स्कूल माधोपुर	६	०	०	०	०	०	०	०	५	२	०
ज्ञान निकेतन ईंग्लीश वोडीङ्ग स्कूल माधोपुर	६	०	०	०	०	०	०	०	९	६	६
मा.वि. माधोपुर	६	१७५	१९३	१	२	०	१	२	२	३	०
जम्मा			५१२	१००	२१	३३	०	५४	७५	८२	८९

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.१३ आधारभूत विद्यालयमा पहुँचको अवस्था

आधारभूत विद्यालयसम्मको पहुँचको अवस्थालाई हेर्दा यस्ता विद्यालयसम्म पुग्न लाग्ने समयलाई आधार मान्दा १५ मिनेट समय लाग्ने ५५ परिवार र १ घण्टा समय लाग्ने १ घरपरिवार रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ६०: आधारभूत विद्यालयमा पहुँचको अवस्था

बडा नम्बर	विद्यालय सम्म आइपुग्न लाग्ने समय अनुसार घरपरिवार संख्या		
	१५ मिनेट	३० मिनेट	१ घण्टा
१	१०	३०	०
२	५	३०	०
३	१५	२०	०
४	१०	३०	०
५	१५	२०	०
६	१०	०	१
७	५	२५	०
८	५	२०	०
९	१०	२०	०
जम्मा	५५	१९५	१

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

५.२ स्वास्थ्य तथा पोषण

यस शिर्षकमा नगरपालिकाको स्वास्थ्य अवस्था र विवरणको बारेमा प्रस्तुत गरिएको छ।

५.२.१ स्वास्थ्य संस्थाको विवरण

नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका कूल ८ वटा स्वास्थ्य चौकी रहेका छन्। यस्ता संस्थाहरुमा कूल ५६ स्वास्थ्यकर्मीको स्विकृत दरबन्दी रहेकोमा ४९ जना कार्यरत रहेको देखिन्छ। स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत जनशक्ति र सेवा सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ६१: स्वास्थ्य संस्थाको विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	बडा नम्बर	स्वास्थ्यकर्मी		शैया संख्या	उपलब्ध सेवा तथा सुविधा						
		स्विकृत दरबन्दी	कार्यरत		प्रसुती सेवा	ल्याब	किलनिक	एक्सरे	परिवार नियोजन	खोप सेवा	एससिटि
स्वा. चौकी दिपही	१	७	७	२	छनै	छनै	छै	छनै	छ	छ	छनै
स्वा. चौकी खेसरहीया	२	८	८	३	छनै	छनै	छ	छनै	छ	छ	छनै
स्वा. चौकी सखुअवा	३	५	२	०	छनै	छनै	छनै	छनै	छ	छ	छनै
स्वा. चौकी विसुनपुर्वा मानपुर	४	७	७	०	छनै	छनै	छनै	छनै	छ	छ	छनै
स्वा. चौकी मिठुअवा	५	८	९	०	छनै	छनै	छ	छनै	छ	छ	छनै
स्वा. चौकी माधोपुर	६	७	५	०	छनै	छनै	छनै	छनै	छ	छ	छनै
स्वा. चौकी लौकाहा	७	७	७	०	छनै	छनै	छनै	छनै	छ	छ	छनै
स्वा. चौकी गढो	९	७	४	०	छनै	छनै	छनै	छनै	छ	छ	छनै
जम्मा		५६	४९	५							

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.२.२ स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा विवरण

नगरपालिका क्षेत्रमा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा उपलब्ध हुने स्वास्थ्य सेवाहरुको अवस्था हेर्दा सुरक्षित मातृत्व, पोषण सेवा र परामर्श सेवा सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुमा उपलब्ध रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी संस्थागत सेवा विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ६२: स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	अन्य स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध							
		सुरक्षित मातृत्व	पोषण सेवा	रक्त संचार	फार्मेसी	आँखा उपचार सोवा	स्वास्थ्य शिक्षण सेवा	परामर्श सेवा	अन्य
स्वा. चौकी दिपही	१	छ	छ	छनै	छनै	छनै	छनै	छ	
स्वा. चौकी खेसरहीया	२	छ	छ	छनै	छनै	छनै	छनै	छ	
स्वा. चौकी सखुअवा	३	छ	छ	छनै	छनै	छनै	छनै	छ	
स्वा. चौकी विसुनपुर्वा मानपुर	४	छ	छ	छनै	छनै	छनै	छनै	छ	
स्वा. चौकी मिठुअवा	५	छ	छ	छनै	छनै	छनै	छनै	छ	
स्वा. चौकी माधोपुर	६	छ	छ	छनै	छनै	छनै	छनै	छ	
स्वा. चौकी लौकाहा	७	छ	छ	छनै	छनै	छनै	छनै	छ	
स्वा. चौकी गढो	९	छ	छ	छनै	छनै	छनै	छनै	छ	

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.२.३ स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध तथा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति विवरण

स्वास्थ्य संस्थाहरुमा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति गरि जम्मा ४७ जना रहेका छन् । स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत जनशक्ति र सेवा सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ६३: स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध तथा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीको संख्या							
		विशेषज्ञ चिकित्सक	सामान्य चिकित्सक	हे.अ.	नर्स	अहेव	अनमी	ल्याव टेक्निसियन	अन्य
स्वा. चौकी दिपही	१	०	०	१	०	३	२	०	०
स्वा. चौकी खेसरहीया	२	०	०	१	२	३	२	०	०
स्वा. चौकी सखुअवा	३	०	०	१	०	३	२	०	०
स्वा. चौकी विसुनपुर्वा मानपुर	४	०	०	१	०	३	२	०	०
स्वा. चौकी मिठुअवा	५	०	०	१	०	३	२	०	०
स्वा. चौकी माधोपुर	६	०	०	१	०	२	१	०	०
स्वा. चौकी लौकाहा	७	०	०	१	०	३	२	०	०
स्वा. चौकी गढो	९	०	०	१	०	३	१	०	०
जम्मा		०	०	८	२	२३	१४	०	०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.२.४ प्राथमिक स्वास्थ्य सेवामा पहुँचको अवस्था

प्रमुख वस्तीहरुबाट स्वास्थ्य संस्थामा पहुँचको अवस्थालाई हेर्दा यी स्वास्थ्य संस्थामा आईपुग्न लाग्ने समयका आधारमा १ घण्टा भन्दा बढी समय लाग्ने कुनै पनि घरपरिवार नरहेको देखिन्छ भने १५ मिनेट समयमै आईपुग्न सक्ने घरपरिवार संख्या ९५ रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ६४: प्राथमिक स्वास्थ्य सेवामा पहुँचको अवस्था

वडा नम्बर	नजिक स्वास्थ्य चौकी सम्म आईपुग्न लाग्ने समय अनुसार घरपरिवार संख्या			
	१५ मिनेट	३० मिनेट	१ घण्टा	१ घण्टा भन्दा बढी
१	१०	३०	०	०
२	१५	३०	०	०
३	२०	२५	०	०

बडा नम्बर	नजिक स्वास्थ्य चौकी सम्म आइपुगन लाग्ने समय अनुसार घरपरिवार संख्या			
	१५ मिनेट	३० मिनेट	१ घण्टा	१ घण्टा भन्दा बढी
४	५	३०	०	०
५	१५	२५	०	०
६	१०	३०	०	०
७	१०	२५	०	०
८	०	०	०	०
९	१०	२०	०	०
जग्मा	९५	२१५	०	०

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

५.२.५ मृत्यु हुने कारण सम्बन्धी विवरण

गत वर्ष मृत्यु हुनेहरुको संख्या २९ महिला र ४६ पुरुष रहेको छ। यी मध्ये सबैभन्दा बढी २४ जनाको मृत्यु नसर्ने रोगका कारण भएको देखिन्छ। विभिन्न रोगका कारण मृत्यु हुनेहरुको विवरण देहाय वमोजिम रहेको छ।

तालिका ६५: मृत्यु हुने कारण सम्बन्धी विवरण

बडा नम्बर	महामारी/सर्ने रोग		सर्ने रोग		एचआईभी/एड स		नसर्ने रोग		दुर्घटना		जम्मा	
	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
१	४	१	०	२	०	०	१	२	२	०	७	५
२	०	०	१	०	०	०	१	१	०	०	२	१
३	०	०	१	०	०	०	१	०	१	०	३	०
४	१	०	३	१	०	०	०	०	१	०	५	१
५	०	०	१	१	०	०	३	३	३	१	७	५
६	१	०	६	४	०	०	५	३	३	४	१५	११
७	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०
८	३	२	१	०	०	०	२	२	०	१	६	५
९	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	१
जग्मा	१०	३	१३	८	०	१	१३	११	१०	६	४६	२९

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.२.६ खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण

नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका स्वास्थ्य केन्द्रबाट खोप लिने बालबालिका संख्या ४५४४ जना र बृद्धी अनुगमन गरिएका बालबालिका संख्या २४७१ जना मध्ये ४४३ जना बालबालिका कुपोषित रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी बडागत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ६६: खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण

बडा नम्बर	बालबालिका संख्या			खोप लिने बालबालिका संख्या						५ वर्ष मूनीका बालबालिका	
	१ वर्ष मूनीका	२ वर्ष मूनीका	५ वर्ष मूनी	विसिजि	पेण्टाभ्या लेण्ट	पोलियो तेश्वो	दादुरा /रुबेला	जापानिज इन्सफलाइटिस (जे.ई.)	बृद्धी अनुगमन गरिएका	बृद्धी अनुगमन गरिएका मध्ये कुपोषित	
१	१०५	२०५	५५१	१९८	१७९	१७९	१४५	१४५	४४७	१७८	
२	१२५	२०२	७२३	६६	१८१	१८१	७९	५१	५२१	१२८	

वडा नम्बर	बालबालिका संख्या			खोप लिने बालबालिका संख्या						५ वर्ष मूनीका बालबालिका	
	१ वर्ष मूनीका	२ वर्ष मूनीका	५ वर्ष मूनी	विसिजि	पेण्टाभ्या लेण्ट	पोलियो तेश्वो	दादुरा /रुबेला	जापानिज इन्सफलाइटिस (जे.ई.)	बृद्धी अनुगमन गरिएका	बृद्धी अनुगमन गरिएका मध्ये कुषोषित	
३	१४५	१५९	५४४	१५४	१८३	१८३	१४३	१४३	४४४	१६०	
४	९६	१८३	४२०	९१	६१	६६	९८	७८	२४३	१४	
५	९५	१८८	४५०	९५	९५	९५	९८	९८	१००	४	
६	१३६	९०	३००	१३६	११२	११२	९५	६५	२०५	८	
७	१७२	२११	६३५	१७३	१७८	१७८	१७८	१३९	३५६	६५	
८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
९	२१	२०	१३४	२७	२२	२२	११	११	१५५	२	
जम्मा	८९५	१२५८	३७५७	९४०	१०११	१०१६	८४७	७३०	२४७१	४४३	

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.२.७ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

सुरक्षित मातृत्वको लागि आवश्यक खोप सेवा, गर्भावस्थाको जाँच र सुरक्षित प्रसुति जस्ता सूचकलाई आधार मान्दा यस नगरपालिका अन्तर्गत रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा गत वर्ष १०३१ जना महिला गर्भवती/प्रसुती सेवा लिएको र ३० जना स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुती भएको देखिन्छ भने १६४ जनाले स्वास्थ्यकर्मीको अनुपस्थितिमा घरमै सुत्केरी भएको पाइन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ६७: सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	गत वर्षको गर्भवती/प्रसुती भएको महिला संख्या	टि.टि. खोप लिने गर्भवती		गर्भावस्थाको४ पटक जाँच गराउने गर्भवती संख्या	प्रसुती भएको आधारमा गर्भवतीको संख्या		
		टी.टी. १ (पहिलो जाँचमा)	टी.टी. २ (पहिलो खोप लिएको एक महिना पछि)		स्वास्थ्य संस्थामा	दक्ष स्वास्थ्यकर्मीको सहयोगमा घरमा	स्वास्थ्यकर्मीको अनुपस्थितिमा घरमा
१	९१	७१	८२	९१	०	०	००
२	१०९	२४	२४	३०	३०	०	०
३	१८५	१००	८५	१८५	०	०	०
४	२२९	२६	१४	१२	०	०	१०९
५	११०	११०	११०	५५	०	०	५५
६	१३४	१३४	८०	०	०	०	०
७	१३७	४१	६९	०	०	०	०
८	०	०	०	०	०	०	०
९	३६	३०	९	३६	०	०	०
जम्मा	१०३१	५३६	४७३	४०९	३०	०	१६४

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.२.८ मातृशिशु सुरक्षा र परिवार नियोजनको अवस्था

मातृशिशु सुरक्षाको अवस्था हेर्दा गतवर्षको आँकडा अनुसार जीवित नवजात शिशुको संख्या ८१५ रहेको देखिन्छ। यस क्षेत्रमा कूल ८१ जना महिला स्वास्थ्य स्वयंम सेविका रहेका छन्। यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ६८: मातृशिशु सुरक्षा र परिवार नियोजनको अवस्था

वडा नम्बर	गर्भावस्था/प्रसुती अवस्था/सुत्करी पछिको ६ हप्ता भित्र मृत्यु भएका महिला	जीवित नवजात शेषु संख्या	मृत जन्म नवजात शिशु	जन्मेको २८ दिनभित्र मृत्यु भएका नवजात शिशु	१५-४८ वर्षका महिलाको संख्या	परिवार नियोजनको साधन प्रयोग गर्ने				महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका संख्या	
						महिला		पुरुष			
						स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी		
१	०	३१	०	०	५००	०	२१	०	९	९	
२	०	३०	०	०	३००	०	४९१	०	७७	९	
३	०	१८५	०	०	१०५	०	३७८	०	१५	९	
४	०	१०९	०	०	७००	०	७०	०	१०	९	
५	०	११०	०	०	८८९	०	५५	०	३००	९	
६	०	१३४	०	०	१३४	०	४७	०	१००	९	
७	०	१२०	०	०	६००	०	४५२	०	३२५	९	
८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	९	
९	०	३६	०	०	३६	०	१००	०	३०	९	
जम्मा	०	८१५	०	०	३२६४	०	१६१	४	९४६	८१	

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.२.९ परिवारका सदस्यहरुको स्वास्थ्य अवस्था

स्वास्थ्यको अवस्थालाई हेर्दा नगरपालिका भित्रको कूल जनसंख्या मध्ये ९७ दीर्घरोगी, १७७३ सामान्य रोगी र ३२४०७ जना स्वस्थ रहेका छन्। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ६९: परिवारका सदस्यहरुको स्वास्थ्य अवस्था

वडा नम्बर	स्वास्थ्य अवस्था अनुसार जनसंख्या					जम्मा
	स्वस्थ	सामान्य रोगी	दीर्घ रोगी	उपलब्ध नभएको		
१	५०५३	१७	३२	११	५११३	
२	३३९८	०	१	१२	३४११	
३	३७४२	४	०	१३१२	५०५८	
४	४४२९	१	८	११	४४४९	
५	३७११	१९४	३७	४३	३९८५	
६	५०३५	१४७९	१३	१२	६५३९	
७	३६०९	१५	२	१२	३६३८	
८	२५०७	६२	३	३	२५७५	
९	९२३	१	१	१	९२६	
जम्मा	३२४०७	१७७३	९७	१४१७	३५६९४	

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.२.१० जीवन विमा सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्र भित्र विमा गरेका घरपरिवार २ मात्र रहेका छन् भने यी घरपरिवारले जीवन विमा गरेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ७०: जीवन विमा सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	विमा सम्बन्धी पारिवारिक विवरण					
	जीवन विमा	स्वास्थ्य विमा	अन्य विमा	विमा नगरेका	उपलब्ध नभएको	जम्मा
१	२	०	०	०	९५८	९६०
२	०	०	०	०	९९९	९९९
३	०	०	०	१	१०७	१०७२

वडा नं.	बिमा सम्बन्धी पारिवारिक विवरण					
	जीवन बिमा	स्वास्थ्य बिमा	अन्य बिमा	बिमा नगरेका	उपलब्ध नभएको	जम्मा
४	०	०	०	०	७८९	७८९
५	०	०	०	०	७३७	७३७
६	०	०	०	०	१४९९	१४९९
७	०	०	०	०	७७७	७७७
८	०	०	०	५	७६९	७७४
९	०	०	०	०	२९५	२९५
जम्मा	२	०	०	६	७७२६	७७३४

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.३ खानेपानी तथा सरसफाई

५.३.१ खानेपानीको श्रोतको आधारमा घरपरिवार

नगरपालिका क्षेत्रमा रहेका कूल ७७३४ घरपरिवार मध्ये सबै भन्दा उच्च ५५४७ अर्थात् ७१.७२ प्रतिशत घरपरिवारले नल अथवा ह्याण्डपम्पको पानी उपयोग गर्दछन् भने घरमै उपलब्ध पाइप धाराको पानी उपभोग गर्ने घरपरिवार संख्या १७८४ रहेको छ। विभिन्न स्रोत अनुसार खानेपानी उपयोग गर्ने घरपरिवार सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ७१: खानेपानीको स्रोतको आधारमा घरपरिवार

वडा नं.	खानेपानीको श्रोत अनुसार घरपरिवार संख्या							
	घरमै पाइप धारा	सार्वजनिक धारा	डिप बोरिङ	नल	ढाकिएको इनार	नदी खोला	अन्य	जम्मा
१	६९९	२४२	०	१५	०	०	४	९६०
२	३८१	३७	०	४९२	०	०	१	९९१
३	१	०	१	१०६७	१	०	२	१०७२
४	६९५	९०	०	३	०	०	१	७८९
५	२	५	०	७१९	१	१	९	७३७
६	६	५	०	१४८६	१	०	१	१४९९
७	०	०	०	७७७	०	०	०	७७७
८	०	१	०	७७३	०	०	०	७७४
९	०	०	०	२९५	०	०	०	२९५
जम्मा	१७८४	३८०	१	५५४७	३	१	१८	७७३४
प्रतिशत	२३.०७	४.९१	०.०१	७१.७२	०.०४	०.०१	०.२३	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.३.२ शौचालय प्रयोगको अवस्था

शौचालयको प्रयोगको अवस्थालाई हेर्दा ०.३२ प्रतिशत घरपरिवारमा सार्वजनिक ढलसँग जोडिएको फ्लस शौचालय, १९.९६ प्रतिशत घरपरिवारमा सेप्टीट्यांकसँग जोडिएको फ्लस शौचालय रहेको छ भने ६८.९६ प्रतिशत घरपरिवारसँग सामान्य खालका शौचालय रहेको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ७२: शौचालय प्रयोगको अवस्था

वडा नं.	शौचालयको अवस्था अनुसार घरपरिवार संख्या					
	शौचालय नभएको	फ्लस भएको (सार्वजनिक ढल)	फ्लस भएको (सेप्टीट्यांक)	सामान्य	अन्य	जम्मा
१	१९९	५	५७७	१८५	२	९६०

बडा नं.	शौचालयको अवस्था अनुसार घरपरिवार संख्या					
	शौचालय नभएको	फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेपी ट्यांक)	सामान्य	अन्य	जम्मा
२	८४	२	४७९	३४६	०	९९९
३	१८	१	२४	१०२६	३	१०७२
४	२४४	७	२२१	३१७	०	७८९
५	९५	१०	६०	५७०	२	७३७
६	१६८	०	५४	१२७३	४	१४९९
७	१७	०	१२३	६३७	०	७७७
८	२	०	२	७७०	०	७७४
९	२	०	४	२०९	०	२१५
जम्मा	८२१	२५	१५४४	५३३३	११	७७३४
प्रतिशत	१०.६२	०.३२	१९.९६	६८.९६	०.१४	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.३.३ सार्वजनिक जग्गाको विवरण

नगरपालिकाका सबै बडाहरूमा १ विघा देखि ६ विघा क्षेत्रफल सम्मका सार्वजनिक जग्गा उपलब्ध रहेको देखिन्छ। यस्ता जग्गाहरु रहेको स्थान, जग्गाको क्षेत्रफल, हालको उपयोग तथा जग्गाको स्वामित्व सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ७३: सार्वजनिक जग्गाको विवरण

बडा नम्बर	सार्वजनिक जग्गा रहेको स्थान	जग्गाको क्षेत्रफल	हालको उपयोग	जग्गाको स्वामित्व
१	विद्यालय, मठ, मन्दिर, पोखरी बडा कार्यालय स्वा. चौकी	१.२५ विघा	विद्यालय, स्वा. चौकी मठ, मन्दिर, पोखरी	बडा कार्यालय, विद्यालय, मठ, मन्दिरको, स्वा. चौकी
२	विद्यालय, मठ, मन्दिर, पोखरी स्वा. चौकी	१ विघा,	विद्यालय, स्वा. चौकी मठ, मन्दिर, पोखरी	बडा कार्यालय, विद्यालय, मठ, मन्दिरको
३	विविद्यालय, मठ, मन्दिर, पोखरी बडा कार्यालय स्वा. चौकी	१ विघा, १० कठा	विद्यालय, मठ, मन्दिर,	बडा कार्यालय, विद्यालय, मठ, मन्दिरको
४	विद्यालय, मठ, मन्दिर, पोखरी स्वा. चौकी	२ विघा	विद्यालय, स्वा. चौकी मठ, मन्दिर, पोखरी	बडा कार्यालय, विद्यालय, मठ, मन्दिरको, स्वा. चौकी
५	विद्यालय, मठ, मन्दिर, पोखरी बडा कार्यालय स्वा. चौकी	२ विघा, १० कठा	विद्यालय, मठ, मन्दिर, पोखरी	बडा कार्यालय, विद्यालय, मठ, मन्दिरको
६	विधि विद्यालय, मठ, मन्दिर, पोखरी बडा कार्यालय स्वा. चौकी लय, मठ, मन्दिर, पोखरी	६ विघा ५ कठा	विद्यालय, मठ, मन्दिर, पोखरी स्वा. चौकी मठ, मन्दिर, पोखरी	बडा कार्यालय, विद्यालय, मठ, मन्दिरको, स्वा. चौकी
७	विद्यालय, मठ, मन्दिर, पोखरी बडा कार्यालय स्वा. चौकी	२ विघा	विद्यालय, मठ, मन्दिर, पोखरी	बडा कार्यालय, विद्यालय, मठ, मन्दिरको
८	विद्यालय, मठ, मन्दिर, पोखरी, बडा कार्यालय	१ विघा, १८ कठा	विद्यालय, मठ, मन्दिर, पोखरी स्वा. चौकी	बडा कार्यालय, विद्यालय, मठ, मन्दिरको, स्वा. चौकी
९	विद्यालय, मठ, मन्दिर, पोखरी, बागमती खोला, बाडा कार्यालय	२ विघा १९ विघा	विद्यालय, मठ, मन्दिर, पोखरी	बडा कार्यालय, विद्यालय, मठ, मन्दिरको

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

५.४ महिला, बालबालिका तथा सामाजिक समावेशिकरण

यस शिर्षकमा महिला, बालबालिका तथा सामाजिक समावेशिकरणसँग सम्बन्धीत बालबालिकाहरुको अवस्था, बाल क्लब तथा सामाजिक सुरक्षा वृत्तीको अवस्थाका बारेमा प्रस्तुत गरिएको छ।

५.४.१ जिल्ला र प्रदेशमा महिलाको अवस्था

राष्ट्रिय जनगणना २०८८ का अनुसार जिल्ला र प्रदेश स्तरमा महिलाको स्थितिलाई छुट्याएर हेर्दा रौतहट जिल्लाका हकमा ५.७ प्रतिशत महिला घरमुली, १.१ प्रतिशत महिला अपाङ्गता भएका र ५ वर्ष र सो भन्दा माथिका ६३.९ प्रतिशत महिला अझै निरक्षर रहेको अवस्था देखिन्छ। साथै प्रदेश स्तरमा महिलाको स्थिति हेर्दा १५-४९ वर्ष उमेर समूहका ३८.५ प्रतिशत महिला रोजगार रहेका छन्। जसमध्ये ७८.७ प्रतिशत महिला कृषिजन्य रोजगार गर्दछन् भने ८४.१ प्रतिशत महिलाहरुको वार्षिक आमदानी आफ्नो श्रीमानको भन्दा कम रहेको देखिन्छ। त्यसैगरी २८.७ प्रतिशत महिलाको बैंक खाता रहेको, ६२.२ प्रतिशत महिलाको टेलिफोन माथि पहुँच र १०.७ प्रतिशतको इन्टरनेट माथि पहुँच, ९३ प्रतिशत महिलाको घर तथा ८७.७ प्रतिशत महिलाको जग्गामा स्वामित्व नरहेको र ७६.४ प्रतिशत महिलाहरुले आफुले अनुभव गरेका हिसाका बारेमा कहिले कसैलाई भन्ने गरेका छैनन्।

५.४.२ घरपरिवार विहिन बालबालिकाको विवरण

यस नगरपालिका अन्तर्गत वडा नं. ३ मा कुल ४ जना अनाथ घरपरिवार विहिन बालबालिकाहरु रहेको देखिन्छ। घरपरिवार विहिन बालबालिका सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ७४: घरपरिवार विहिन बालबालिकाको विवरण

वडा नं.	घरपरिवारविहिन बालबालिकाको संख्या				जम्मा
	वालक	वालिका	मुलुकी	मुलुकी	
३	२	२	२	२	४
जम्मा	२	२	२	२	४

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

५.४.३ सामाजिक सुरक्षा वृत्तीको अवस्था

नगरपालिका भित्र रहेका सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने जेष्ठ नागरिक, एकल महिला, पूर्ण अपाङ्ग, आंसिक अपाङ्ग, बाल सुरक्षा अनुदान र दलित वर्ग अनुदान प्राप्त गर्नेहरुको वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ७५: सामाजिक सुरक्षा वृत्तीको अवस्था (रु.हजारमा)

वडा नं.	ज्येष्ठ नागरिक			एकल महिला			पूर्ण अपाङ्ग			आंसिक अपाङ्ग			बाल सुरक्षा अनुदान			दलित वर्ग		
	म	पु	रकम	म	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	
१	१०२	१२५	५४४८	९५	११४०	०	१४	३३६	१	१	१४.४	१९९	१००	११९.६	०	०	०	
२	८२	८२	३७०८	५१	६१२	१	३	९६	१	३	८८.८	२०१	२४०	११५६.८	०	०	०	
३	९६	११२	४९९२	७४	८८८	२	४८	३६	३	२	३६	१४६	१८५	१५८८.८	४६	६०	५०८.८	
४	४१	६७	२५९२	७२	८६४	२	२	९६	१	६	५०.४	६०	६८	६१४.४	१७	१७	१६३.२	
५	४९	६१	२६४०		१४८	२	६	१९२	६	५	७९.२	९०	९५	८८८.८	५०	४७	४६५.६	
६	२०६	२९०	११९०४	१४६	१७५२	०	१४	३३६	८	१८	१८७.२	३००	३५२	३१२९.६	६८	५०	५६६.४	
७	११९	११८	५६८८	१०९	१३०८	१	४	१२०	८	४	८६.४	२००	२८४	२३२३.२	५४	६२	५५६.८	
८	३१	३६	१६०८	४९	५८८	२	४८	५	३६	२००	२२७	२०४९.६	०	०	०	०	०	
९	५२	६३	१५१२०५२	४८	५७६	३	१	९६	२	०	१४.४	५२	५०	४८९.६	२५	३१	१४८.८	
जम्मा	७७८	९५४	१५५०६३२	३५२	८६७६	३	४८	१३६८	२	४४	५३२.८	१४४८	१६०१	१२३५९.६	२६०	२६७	२४०९.६३	

स्रोत: वडा कार्यालय, २०७५

५.५ युवा तथा खेलकुद र मनोरञ्जन

५.५.१ खेलमैदान, पिकनिक तथा मनोरञ्जनस्थलसम्बन्धी विवरण

नगरपालिका क्षेत्रभित्र वडा नं. १ र ८ मा गरी २ वटा खेलमैदान रहेको देखिन्छ। यी खेलमैदा करिब १ देखि १.२५ विघा क्षेत्रफलमा फैलिएको पाइन्छ। यहाँ उपलब्ध भएका खेलमैदान सरकारी स्वामित्वका रहेका छन्। यस्ता स्थल रहेको स्थान, उपयोग, क्षेत्रफल, स्वामित्व, आम्दानी र सेवाग्राही सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ७६: खेलमैदान, पिकनिक तथा मनोरञ्जन स्थल सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	स्थलको नाम	उपयोग	क्षेत्रफल/आकार (विघा)	स्वामित्व	आम्दानी (वार्षिक रु)	सेवाग्राही/आगन्तुक संख्या (वार्षिक)
१	मन दिपही	खेलकुद	१ विघा ५ कठा	सरकारी	०	०
८	ब्रह्म स्थान	खेलकुद	१ विघामा	सरकारी	०	०

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

५.६ कला, भाषा तथा संस्कृति

५.६.१ स्थानीय चाँडपर्व, जात्रा र मेला

यस क्षेत्रमा स्थानीय चाँडपर्वको रूपमा कृष्णजन्माष्टमी, दशै, तिहार, छठ, होली, चैते दशै, तिज, कुरवानी, ईद, बकर ईद आदी मनाइने गरिन्छ। नगरपालिका क्षेत्र भित्र मनाइने चाँडपर्व, जात्रा र मेला, स्थान, मनाउने समय र मुख्य विशेषता सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ७७: स्थानीय चाँडपर्व, जात्रा र मेला

वडा नम्बर	मनाइने चाँडपर्व, जात्रा र मेला	स्थान	मनाउने समय	मुख्य विशेषता
१	कृष्णजन्माष्टमी, दशै, तिहार, छठ, होली, चैते दशै, तिज, बकर ईद, कुरवानी	स्थानीय ठाउंमा	श्रावण, भाद्र, आश्विन, कार्तिक, फाल्गुन, चैत्र,	धर्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन
२	कृष्णजन्माष्टमी, दशै, तिहार, छठ, होली, चैते दशै, तिज, बकर ईद, कुरवानी	स्थानीय ठाउंमा	श्रावण, भाद्र, आश्विन, कार्तिक, फाल्गुन, चैत्र,	धर्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन
३	कृष्णजन्माष्टमी, दशै, तिहार, छठ, होली, चैते दशै, तिज, बकर ईद, कुरवानी	स्थानीय ठाउंमा	श्रावण, भाद्र, आश्विन, कार्तिक, फाल्गुन, चैत्र,	धर्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन
४	कृष्णजन्माष्टमी, दशै, तिहार, छठ, होली, चैते दशै, तिज, बकर ईद, कुरवानी	स्थानीय ठाउंमा	श्रावण, भाद्र, आश्विन, कार्तिक, फाल्गुन, चैत्र,	धर्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन
५	कृष्णजन्माष्टमी, दशै, तिहार, छठ, होली, चैते दशै, तिज, बकर ईद, कुरवानी	स्थानीय ठाउंमा	श्रावण, भाद्र, आश्विन, कार्तिक, फाल्गुन, चैत्र,	धर्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन
६	कृष्णजन्माष्टमी, दशै, तिहार, छठ, होली, चैते दशै, तिज, बकर ईद, कुरवानी	स्थानीय ठाउंमा	श्रावण, भाद्र, आश्विन, कार्तिक, फाल्गुन, चैत्र,	धर्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन
७	कृष्णजन्माष्टमी, दशै, तिहार, छठ, होली, चैते दशै, तिज, बकर ईद, कुरवानी	स्थानीय ठाउंमा	श्रावण, भाद्र, आश्विन, कार्तिक, फाल्गुन, चैत्र,	धर्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन
८	कृष्णजन्माष्टमी, दशै, तिहार, छठ, होली, चैते दशै, तिज, बकर ईद, कुरवानी	स्थानीय ठाउंमा	श्रावण, भाद्र, आश्विन, कार्तिक, फाल्गुन, चैत्र,	धर्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन
९	कृष्णजन्माष्टमी, दशै, तिहार, छठ, होली, चैते दशै, तिज, बकर ईद, कुरवानी	स्थानीय ठाउंमा	श्रावण, भाद्र, आश्विन, कार्तिक, फाल्गुन, चैत्र,	धर्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

५.६.२ धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलको विवरण

नगरपालिका क्षेत्रमा धार्मिक, सांस्कृतिक तथा ऐतिहासिक महत्वका धार्मिक स्थलहरु रहेका छन्। सामुदायिक स्वामित्वमा रहेका सबै स्थलहरुमा सडक सुविधा पुरोको देखिन्छ, भने यी स्थलको भ्रमण गर्न दर्शालु भक्तजनहरु वार्षिक रूपमा आउने

गरेको पाइन्छ। यस्ता स्थलहरुको नाम, सडक पहुँचको अवस्था, स्वामित्व, नजिकको बजार र विषेशता सम्बन्धी विवरण देहाय वमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ७८: धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलको विवरण

स्थलको नाम	बडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार			स्वामित्व	विशेषता
		सडकको पहुँच	होटल, लज, रेष्टराँ संख्या	नजिकको बजार केन्द्र सम्मको दुरी (किमी)		
राम जानकी मन्दिर,मस्जिद दिपही	१	पुरोको	०	०.५	सामुदायिक	धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक
शिव मन्दिर,महादेव मन्दिर राम जानकी मन्दिर	२	पुरोको	०	०.५	सामुदायिक	धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक
हनुमान मन्दिर,राम जानकी मन्दिर,माइस्थान	३	पुरोको	०	०.५	सामुदायिक	धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक
र,राम जानकी मन्दिर,माइस्थान	४	पुरोको	०	१	सामुदायिक	धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक
राम जानकी मठ कृष्ण प्रणामी मन्दिर, मजिसद	५	पुरोको	०	०.५	सामुदायिक	धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक
राम जानकी मठ ३ महावीर स्थान, राजदेवी मन्दिर २ विशहर मन्दिर,,	६	पुरोको	०	०.५,१	सामुदायिक	धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक
राम जानकी मन्दिर,मस्जिद	७	पुरोको	०	०.५	सामुदायिक	धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक
हनुमान मन्दिर,दुर्गा मन्दिर राम जानकी मन्दिर,	८	पुरोको	०	०.५	सामुदायिक	धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक
मन्दिर राम जानकी मन्दिर,	९	पुरोको	०	०.५	सामुदायिक	धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

परिच्छेद ६: वन तथा वातावरणीय स्थिति

यस परिच्छेदमा वन तथा वातावरण, जैविक विविधता, जलवायु परिवर्तन, विपद् व्यवस्थापन जस्ता विषय र क्षेत्र समावेस गरिएको छ ।

६.१ वन क्षेत्रको अवस्था

यस नगरपालिकामा वन क्षेत्र छैन । तर व्यक्तिगत खेती छेउ र घर छेउ पलाउने रुख विरुवा नै यहाको मुख्य वन्य पैदावरको श्रोत हो ।

६.२ विपद जोखिम तथा व्यवस्थापन

यस नगरपालिका क्षेत्रमा विपद जोखिम तथा व्यवस्थापनका दृष्टिकोणमा जोखिमपूर्ण रहेको पाइन्छ । यहाँ जलजन्य प्रकोपका साथै मानवीय क्षति भएको देखिन्छ ।

६.२.१ जोखिमयुक्त (संवेदनशिल) स्थानमा बसोबास गरेका परिवार विवरण

नगरपालिका अन्तर्गत जोखिमका दृष्टिकोणबाट संवेदनशील स्थानमा बसोबास गर्ने ४२४२ घरपरिवार रहेको देखिन्छ । यी घरपरिवार बाढीको जोखिमयुक्त स्थानहरूमा बसोबास गरिरहेको देखिन्छ । जोखिममा रहेका वडागत वस्ती सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका ७९: जोखिमयुक्त (संवेदनशिल) स्थानमा बसोबास गरेका परिवार विवरण

वडा नम्बर	जोखिमयुक्त स्थान	घरधुरी संख्या					
		पहिरो	नदि कटान	बाढी	अति भिरोलो	अन्य	जम्मा
१	दिपाहि	-	-	१५०	-	-	१५०
२	खेसरहिया	-	-	३४२	-	-	३४२
३	सखुअवा	-	-	२५०	-	-	२५०
४	विसुनपुर्वा मानपुर	-	-	४०५	-	-	४०५
५	मिठुअवा	-	-	६००	-	-	६००
६	माधोपुर	-	-	७६०	-	-	७६०
७	लैकहा	-	-	७५०	-	-	७५०
८	रजवडा	-	-	८३०	-	-	८३०
९	गढो	-	-	१५५	-	-	१५५
जम्मा		०	०	४२४२	०	०	४२४२

श्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

६.२.२ विपदबाट मानवीय क्षती

मानवीय क्षती हुने विपद उच्च देखि न्यून क्रमशः रोग महामारी, शितलहर, सर्पदंस, बाढी, आगलागी, जंगली जनावरबाट क्षती र चट्टाङ्ग रहेको पाइन्छ । यस सम्बन्धी विपद् अनुसार वडागत विवरण देहायमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ८०: विपदबाट मानवीय क्षती

वडा नम्बर	आगलागी		बाढी		पहिरो		शितलहर		रोग माहामारी		सर्पदंस		जंगली जनावरबाट क्षती		भूकम्प		अन्य (चट्डयाड)		
	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	
१.	०	०	०	०	०	०	५	०	३	०	१	५	०	०	०	०	०	०	०
२.	०	६	१	१०	०	०	४	६	०	०	१	३	०	०	०	०	०	०	०
३.	०	०	०	८	०	०	३	२	०	०	०	३	०	०	०	०	०	०	०
४.	०	०	०	०	०	०	२	०	०	०	१	५	०	०	०	०	०	०	०
५	०	०	०	०	०	०	५	११	०	०	२	३	०	२	०	०	१	०	०
६	०	०	१	१०	०	०	१	०	०	५०	१	५	०	०	०	०	०	०	०
७.	१	६	१	०	०	०	३	५	०	१०	४	४	०	०	०	०	०	०	०
८	०	०	२	४	०	०	३	५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
९	०	०	०	०	०	०	२	५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	१	१२	५	३२	०	०	२८	३४	३	६०	१०	२८	०	२	०	०	१	०	०

श्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

६.२.३ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय

विपद अनुसार जोखिमको समय पहिचान गर्दा आगलागी, बाढी डुवान, पहिरो, रोग माहामारी र सर्पको टोकाई जस्ता विपदको जोखिम विशेषगरी गर्मी र वर्षायाम (बैशाख देखि भदौ) मा रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ८१: विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय

वडा नम्बर	विपद अनुसार जोखिमको समय (महिना)							जंगली जनावरबाट क्षती
	आगलागी	बाढी डुवान	पहिरो	शितलहर	रोग माहामारी	सर्पको टोकाई	जंगली जनावरबाट क्षती	
१	बैशाख, जेष्ठ	श्रावण, भदौ	श्रावण, भदौ	पौष, माघ	श्रावण, भदौ	श्रावण, भदौ	पौष, माघ	
२	बैशाख, जेष्ठ	श्रावण, भदौ	श्रावण, भदौ	पौष, माघ	श्रावण, भदौ	श्रावण, भदौ	पौष, माघ	
३	बैशाख, जेष्ठ	श्रावण, भदौ	श्रावण, भदौ	पौष, माघ	श्रावण, भदौ	श्रावण, भदौ	पौष, माघ	
४	बैशाख, जेष्ठ	श्रावण, भदौ	श्रावण, भदौ	पौष, माघ	श्रावण, भदौ	श्रावण, भदौ	पौष, माघ	
५	बैशाख, जेष्ठ	श्रावण, भदौ	श्रावण, भदौ	पौष, माघ	श्रावण, भदौ	श्रावण, भदौ	पौष, माघ	
६	बैशाख, जेष्ठ	श्रावण, भदौ	श्रावण, भदौ	पौष, माघ	श्रावण, भदौ	श्रावण, भदौ	पौष, माघ	
७	बैशाख, जेष्ठ	श्रावण, भदौ	श्रावण, भदौ	पौष, माघ	श्रावण, भदौ	श्रावण, भदौ	पौष, माघ	
८	बैशाख, जेष्ठ	श्रावण, भदौ	श्रावण, भदौ	पौष, माघ	श्रावण, भदौ	श्रावण, भदौ	पौष, माघ	
९	बैशाख, जेष्ठ	श्रावण, भदौ	श्रावण, भदौ	पौष, माघ	श्रावण, भदौ	श्रावण, भदौ	पौष, माघ	

श्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

६.२.४ भवन मापदण्ड तथा भूकम्प प्रतिरोधी घरको विवरण

यस नगरपालिका भित्र रहेका घरपरिवार मध्ये मापदण्ड अनुसार बनेका घरमा बसोवार गर्ने घरपरिवार संख्या ९२ रहेको छ, भने ७६४२ घरपरिवार मापदण्ड अनुसार नबनेको घरमा बसोवास गर्दछन्। साथै ११४ घरपरिवार भूकम्प प्रतिरोधी घरमा बस्दछन् भने ७६२० घरपरिवार भूकम्प प्रतिरोधी नभएको घरमा बसेका छन्। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ८२: भवन मापदण्ड तथा भूकम्प प्रतिरोधी घरको विवरण

वडा नम्बर	भूकम्प प्रतिरोधी वा भवन मापदण्ड अनुसार बनेका घरमा बस्ने घरपरिवार संख्या						जम्मा
	मापदण्ड अनुसार बनेको	मापदण्ड अनुसार नबनेको	जम्मा	भूकम्प प्रतिरोधी भएको	भूकम्प प्रतिरोधी नभएको	जम्मा	
१	५३	१०७	१६०	५५	१०५	१६०	

वडा नम्बर	भूकम्प प्रतिरोधी वा भवन मापदण्ड अनुसार बनेका घरमा बस्ने घरपरिवार संख्या					
	मापदण्ड अनुसार बनेको	मापदण्ड अनुसार नबनेको	जम्मा	भूकम्प प्रतिरोधी भएको	भूकम्प प्रतिरोधी नभएको	जम्मा
२	०	९९९	९९९	२	९०९	९९९
३	३	१०६९	१०७२	५	१०६७	१०७२
४	०	७८९	७८९	१६	७७३	७८९
५	७	७३०	७३७	१५	७२२	७३७
६	२३	१४७६	१४९९	१७	१४८२	१४९९
७	१	७७६	७७७	१	७७६	७७७
८	४	७७०	७७४	१	७७३	७७४
९	१	२१४	२१५	२	२१३	२१५
जम्मा	९२	७६४२	७७३४	११४	७६२०	७७३४

श्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

६.२.५ विपदको असर सम्बन्धी विवरण

विगत ३ वर्षको प्रकोपका आधारमा यस नगरपालिका अन्तर्गत १२४० घरपरिवारको घरगोठ, ३९२ घरपरिवारको पशुपंची र ५५६८ घरपरिवारको जग्गा तथा बालीमा क्षती पुगेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वस्तीगत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ८३: विपदको असर सम्बन्धी विवरण

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनसार क्षति विवरण						
	वडा नम्बर	घरगोठ		पशुपंक्षी		बाली र जग्गाजमीन	अन्य क्षती
		परिवार	क्षति रकम(रु.)	परिवार	क्षति रकम(रु.)	परिवार	क्षति रकम(रु.)
बाढी डुवान	१	५०	१००००००००	५८	१००००००	८३३	८०००००००
बाढी डुवान	२	१००	२०००००००	२०	१००००००	६००	१२०००००००
बाढी डुवान	३	१००	५०००००००	५	५०००००	५४५	११५००००००
बाढी डुवान	४	५०	२०००००००	६	६०००००	६५०	६५००००००
बाढी डुवान	५	७५	३०००००००	३	१५००००	६५०	७०००००००
बाढी डुवान	६	१००	४००००००००	१००	३५००००	८००	१४००००००००
बाढी डुवान	७	११५	३००००००००	५०	२५०००००	७५०	१०००००००००
बाढी डुवान	८	५००	१०००००००००	०	०	५६०	११२०००००००
बाढी डुवान	९	१५०	१००००००००	१५०	७००००००	१५०	२००००००००
जम्मा		१२४०	४०००००००००	३९२	३११०००००	५५६८	८२२०००००००

स्रोत: समूहछलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

६.२.६ विपदबाट क्षति सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार

विगत तीन वर्षको आँकडा अनुसार यस नगरपालिका अन्तर्गत क्षतिग्रस्त सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधारहरूका आधारमा हेर्दा भुकम्प, जंगली जनावरको क्षती र अन्य विपदका कारण विद्यालय, पुल पुलेसा र बाटोधाटो जस्ता सार्वजनिक संरचनामा क्षती पुगेको देखिन्छ। विपद अनुसार वडागत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ८४: विपदबाट क्षति सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनसार क्षति विवरण								
	वडा नम्बर	विद्यालय		पुल पुलेसा		बाटोधाटो		कूलो नहर, खानेपानी	
		संख्या	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	कि.मी.	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)
बाढी डुवान									

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनसूर क्षति विवरण										
	बडा नम्बर	विद्यालय		पुल पुलेसा		बाटोघाटो		कूलो नहर, खानेपानी		अन्य	
		संख्या	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	कि.मी.	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)
भूकम्प	३			१	६३०००००	५	२००००००	०	०	०	०
जंगली जनावरको क्षती	५	१	२००००००	०	०	५	५०००००००	०	०	०	०
अन्य	६	०	०	२	३००००००	१०	५००००००	०	०	०	०
जम्मा		१	२००००००	३	९३०००००	२०	५७००००००	०	०	०	०

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

६.२.७ आपतकालीन सेवा प्रदायक संस्था सम्बन्धी विवरण

विपद् जोखिमकाका समयमा आपतकालीन सेवा प्रदान गर्ने नेपाल रेडक्रस सोसाईटी रहेको देखिन्छ। यी संस्थाहरुको नाम, ठेगाना तथा सम्पर्क नम्बर देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ८५: आपतकालीन सेवा प्रदायक संस्था सम्बन्धी विवरण

संस्था	ठेगाना	सम्पर्क नं.
रेडक्रस	माधवनारायण न.पा	९८४५०३७५०७
प्रहरी चौकी		

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

परिच्छेद ७: भौतिक विकासको अवस्था

यस परिच्छेदमा भौतिक पूर्वाधारको स्थिति र त्यसको उपयोगको अवस्थालाई प्रस्तुत गरिएको छ। जस अन्तर्गत सडक, विद्युत, भवन, वस्ती, उर्जा, सूचना संचार र आवास र भवन जस्ता विषयहरु समावेस गरिएको छ।

७.१ यातायात पूर्वाधार

यस शिर्षकमा नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सडक मार्ग/सञ्जालहरुको विद्यमान अवस्था, पैदल मार्ग, पुल पुलेसा, सवारी रुट तथा नगरपालिका भित्र चल्ने सवारी साधनहरुका बारेमा चित्रण गरिएको छ।

७.१.१ सडक मार्ग/सञ्जालको विद्यमान अवस्था

यस नगरपालिका क्षेत्रमा कुल सडक सञ्जालको लम्बाई १६२ किलोमिटर रहेको छ। यहाँ रहेका सडक खण्ड मध्ये सबैभन्दा लामो वडा नं. ३ मा रहेको सखुअवा चपुर सडक खण्ड करिब २७ किलोमिटर लम्बाई रहेको छ। यहाँ उपलब्ध सडकबाट करिब ३१६००० जनसंख्या लाभान्वित हुने रहेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ८६: सडक मार्ग/सञ्जालको विद्यमान अवस्था

वडा नम्बर	सडकको नाम	जोडिने वस्तीहरु		लम्बाई (कि.मि.)	प्रकार	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म			
१	दिपही देखि जयनगर	खेसरहिया	जयनगर	१	कच्ची, ग्रामेल	५०००
	दिपही देखि धरहरि सम्म	दिपही बजार	धरहरि	२	कच्ची, ग्रामेल	४०००
२	खेसरहिया देखि सुकदेव चैक सम्म	खेसरहिया	सखुअवा सुकदेव	५	कच्ची, ग्रामेल	६०००
	खेसरहिया देखि धरहरि सम्म	दिपही बजार	धरहरि	४	कच्ची, ग्रामेल	७०००
३	सखुअवा देखि गैर,	सखुअवा, सुकदेव	गैर	१५	कालो पात्रे	१९०००
	सखुअवा देखि च.पुर	सखुअवा, गरुडा	च.पुर	२७	कालो पात्रे	२१०००
	सखुअवा धरहरि सम्म	सखुअवा, दिपही	धरहरि	५	कच्ची, ग्रामेल	१३०००
४	विसुनपुर्वा मानपुर देखि गरुडा	विसुनपुर्वा मानपुर देवाहि	गरुडा	७	कच्ची, ग्रामेल	१५०००
	विसुनपुर्वा मानपुर देखि सखुअवा	विसुनपुर्वा मानपुर मिठुअवा	सखुअवा	५	कच्ची, ग्रामेल	१३०००
५	मिठुअवा देखि सुकदेव चैक	मिठुअव, लैकहा	सुकदेव चैक	३	कच्ची, ग्रामेल	१४०००
	मिठुअवा देखि माधोपुर	मिठुअव, विसुनपुर्वा मानपुर	माधोपुर	३	कच्ची, ग्रामेल	३००००
६	माधोपुर देखि गैर सम्म	माधोपुर, पिपरा कजार	गैर	१८	कच्ची, ग्रामेल	१३०००
	माधोपुर देखि गरुडा सम्म	माधोपुर, मलाहि कजार	गरुडा	७	कच्ची, ग्रामेल	२४०००
	माधोपुर देखि जयनगर सम्म	माधोपुर , विसुनपुर्वा मानपुर	जयनगर	४	कच्ची, ग्रामेल	१५०००
७	लैकहा देखि माधोपुर सम्म	लैकहा	माधोपुर	२	कच्ची, ग्रामेल	१२०००
	लैकहा देखि गैर	लैकहा, मत्सरी	गैर	६	कच्ची, ग्रामेल	११०००
	लैकहा देखि मलाहि कजार	लैकहा, माधोपुर,	मलाहि कजार	३	कच्ची, ग्रामेल	१३०००

वडा नम्बर	सडकको नाम	जोडिने वस्तीहरू		लम्बाई (कि.मि.)	प्रकार	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म			
८	रजवडा देखि सुकदेव चौक सम्म	रजवडा, लौकहा	सुकदेव चौक	६	कच्ची, ग्रामेल	१४०००
	रजवडा देखि मलाहि कजार	रजवडा माधोपुर	मलाहि कजार	११	कच्ची, ग्रामेल	१७०००
	रजवडा देखि सखुअवा सम्म	रजवडा मिठुअवा	सखुअवा	१०	कालो पत्र	१४०००
९	गढो देखि पिपरा बजार सम्म	गढो रजवडा	पिपरा बजार	१५	कच्ची, ग्रामेल	२४०००
	गढो देखि माधोपुर सम्म	गढो रजाडा	माधोपुर	३	कच्ची, ग्रामेल	१२०००
जम्मा				१६२		३१६०००

श्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

७.१.२ पुल तथा पुलेसा

नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न खोला तथा खोल्सीहरूमा रहेका पुलले यहाँका विभिन्न वस्तीहरूलाई जोडेका छन्। यस नगरपालिकामा रहेका पुल तथा पुलेसा सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ।

तालिका ८७: पुल तथा पुलेसा

वडा नम्बर	पुलको नाम	पुल भएको खोलाको नाम	जोडिने वस्तीहरू		झोलुङ्गे/काठे / ट्रष्ट/पक्की	लम्बाई (मि.)	अवस्था	निर्मित साल
			देखि	सम्म				
४	भावर पुल	भाभ नदी	विसुनपुर्वा मानपुर	देवाहि	झोलुङ्गे/	६०	राम्पे	२०७४
५	भावर पुल	भावरी खोला	माधोपुर	विसुनपुर्वा मानपुर	पक्की	८	रामा	२०७५
५	फलामे पुल	भाभ नदी	मिठुअवा	लौकाहा	ट्रष्ट	५०	राम्पै	२०७५
९	नकहुवा पुल	बागमती खोल्सी	गढो	रजवडा	पक्की	१२	राम्पै	२०६४

श्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

७.१.३ सवारी रुटको विवरण

नगरपालिका क्षेत्र भित्र ६ वटा सवारी रुट सञ्चालनमा रहेको देखिएन्छ। यस रुटमा चल्ने मुख्य सवारी साधनमा बस, जीप, टेम्पो र ई रिक्सा रहेको छ। सवारी साधन चल्ने रुट सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ८८: सवारी रुटको विवरण

सवारी रुट			
देखि	सम्म	समय	गाडीको प्रकार
माधवनारायण न.पा.	गैर	१ घण्टा	बस, टेम्पो, ई रिक्सा
माधवनारायण न.पा	विरगज	३ घण्टा	बस
माधवनारायण न.पा	जनकपुर	३,५ घण्टा	बस
माधवनारायण न.पा	काठमाण्डौ	६ घण्टा	बस
माधवनारायण न.पा	गरुडा	१ घण्टा	ई रिक्सा, जीप
माधवनारायण न.पा	पिप्रा बजार	४५ मिनेट	ई रिक्सा, जीप

श्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

७.२ विद्युत तथा बैकल्पिक उर्जा

यस शिर्षक अन्तर्गत इन्धनको उपयोगका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरणलाई समावेस गरिएको छ।

७.२.१ इन्धन उपयोग विवरण (खाना पकाउने इन्धनको आधारमा घरपरिवार)

घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५ अनुसार नगरपालिकामा सबै भन्दा बढि ८३.५३ प्रतिशत घरपरिवारले खाना पकाउने मुख्य इन्धनको रूपमा दाउरा उपयोग गर्ने गर्दछन्। यस बाहेका अन्य इन्धनको उपयोग हेर्दा ६५९ घरपरिवारमा एलपी ग्यास र ४५ घरपरिवारले गुईठा उपायोग गर्ने गरेका छन्। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ८९: इन्धन उपयोग विवरण

वडा नं.	खाना पकाउन प्रयोग हुने इन्धनको प्रमुख स्रोत							
	दाउरा	मट्टितेल	एल पी ग्यास	गोवर ग्यास	गुईठा	विद्युत	अन्य	जम्मा
१	७१७	२	२३९	१	०	०	१	९६०
२	७७७	११	११४	९	०	०	०	९९१
३	९१४	५	८०	६७	०	०	६	१०७२
४	७०५	५	७४	२	२	१	०	७८९
५	६९९	४	२७	१	२	०	४	७३७
६	९०६	१	११६	४३३	४१	०	२	१४९९
७	७६८	०	०	०	०	०	९	७७७
८	७६५	०	६	०	०	१	२	७७४
९	२०९	३	३	०	०	०	०	२१५
जम्मा	६४६०	३१	६५९	५१३	४५	२	२४	७७३४
प्रतिशत	८३.५३	०.४०	८.५२	६.६३	०.५८	०.०३	०.३१	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

७.२.२ बत्ती बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार

यस क्षेत्रमा बत्तीको लागि उपयोग गरिने इन्धनको रूपमा विजुली, मट्टितेल, बायो ग्यास, सोलार, भरो लगायतका रहेका छन्। जस मध्ये सबै भन्दा बढि ६३५८ अर्थात ८२.२१ प्रतिशत घरपरिवारले विद्युत र १३६० प्रतिशत घरपरिवारले अझै मट्टितेल उपयोग गर्ने गरेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी अन्य विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ९०: बत्ती बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार

वडा नं.	बत्तीको प्रमुख स्रोत अनुसार घरपरिवार संख्या					
	विद्युत	मट्टितेल	बायो ग्यास	सोलार	अन्य	जम्मा
१	७७६	१८४	०	०	०	९६०
२	७७०	१४१	०	०	०	९९१
३	५४९	५२०	०	०	३	१०७२
४	६६०	१२९	०	०	०	७८९
५	६२७	१०६	०	०	४	७३७
६	१४५६	३८	२	०	३	१४९९
७	७४६	२७	०	०	४	७७७
८	७०५	६९	०	०	०	७७४
९	६९	१४६	०	०	०	२१५
जम्मा	६३५८	१३६०	२	०	१४	७७३४
प्रतिशत	८२.२१	१७.५८	०.०३	०	०.१८	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

७.३ सञ्चार तथा प्रविधि

यस शिर्षक अन्तर्गत आधुनिक सुविधामा पहुँचका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरणलाई समावेस गरिएको छ ।

७.३.१ आधुनिक सुविधामा पहुँच सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिकामा उपलब्ध सेवा सुविधा हेर्दा ५.५५ प्रतिशत घरपरिवारले रेडियो, १३.६३ प्रतिशत घरपरिवारले टेलिभिजन र ४४.२१ प्रतिशत घरपरिवारले मोबाइल टेलिफोन जस्ता सुविधाको उपयोग गरेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ९१: आधुनिक सुविधामा पहुँच सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	रेडियो	टेलिभिजन	मोबाइल टेलिफोन	कम्प्युटर	इन्टरनेट	मोटरसाइकल	मोटर/कार	रेफिजरेटर	बस/ट्रक	कुनै नभएको
१	३४	२८५	८५४	१९	८	२४३	१२	१३	२१	६१
२	२८१	३०४	४१७	१८	०	१८०	७	२	२	२५०
३	१२	१२	७२	४	०	३३	२	०	४	९७४
४	६	१९७	६९८	७	१	१३२	४	२	१५	८१
५	१४	४७	६६६	३	०	१०२	१	०	१	६०
६	२८	२३१	१४०२	१५	३	२२४	९	७	११	६६
७	१९६	२९१	१०४	२०	२	१२४	८	०	१	४२५
८	९	५४	४१८	४	०	११४	३	१	१	३४४
९	३	११	१३	१	०	२०	१	०	०	१७९
जम्मा	५८३	१४३२	४६४४	९१	१४	११७२	४७	२५	५६	२४४०
प्रतिशत	५.५५	१३.६३	४४.२१	०.८७	०.१३	११.१६	०.४५	०.२४	०.५३	२३.२३

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

७.४ आवास तथा भवन

यस शिर्षक अन्तर्गत आवासिय घरको वनावटको किसिमका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरणलाई समावेस गरिएको छ ।

७.४.१ घरको जगको आधारमा घरपरिवार

नगरपालिका क्षेत्रमा रहेका घरहरु जगको आधारमा हेर्दा सबै भन्दा उच्च संख्यामा दुङ्गा र माटो प्रयोग भएका घरमा बस्ने घरपरिवार १०.६२ प्रतिशत रहेको छ भने काठको खम्बा प्रयोग भएका घरमा बस्ने घरपरिवार संख्या ४४०४ अर्थात ५६.९४ प्रतिशत रहेको छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ९२: घरको जगको आधारमा घरपरिवार

वडा नं.	घरको जगको आधारमा घरपरिवार						
	माटो वा दुङ्गा	सिमेण्ट वा दुङ्गा	फ्रेम स्ट्रक्चर	लोड वेयरिङ्ग	काठको सम्बा	अन्य	जम्मा
१	६८	३१५	११	६६	४७४	२६	९६०
२	२१	२८४	०	०	६०६	०	९११
३	१८०	३९४	१	२	४८९	६	१०७२
४	२२	१५५	६	४९	५५६	१	७८९
५	२९०	२४६	०	०	२३४	४७	७३७
६	८७	४९६	०	१	९९३	२	१४९९
७	१	१२५	०	१	६५०	०	७७७

वडा नं.	घरको जगको आधारमा घरपरिवार						
	माटो वा दुङ्गा	सिमेण्ट वा दुङ्गा	फ्रेम स्ट्रक्चर	लोड वेयरिङ्ग	काठको सम्बा	अन्य	जम्मा
८	२३	२५७	२	७	४८२	३	७७४
९	२०९	६	०	०	०	०	२१५
जम्मा	८२१	२२७८	२०	१२६	४४०४	८५	७७३४
प्रतिशत	१०.६२	२९.४५	०.२६	१.६३	५६.९४	१.१०	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

७.४.२ छानोको प्रकारका आधारमा घरपरिवार

नगरपालिका क्षेत्रमा रहेका घरहरुलाई छानाको प्रकारका आधारमा हेर्दा सबै भन्दा उच्च संख्यामा फुस वा खरको छाना भएको घरहरुमा २८.७७ प्रतिशत घरपरिवार बस्ने गरेका छन्। सबै भन्दा न्यून संख्यामा जस्ता वा च्यादरको छानो भएको घरमा बस्ने घरपरिवार संख्या ३५३ रहेको छ। यस सम्बन्धी वडागत छानाको किसिम अनुसारको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ९३: खानोको प्रकारका आधारमा घरपरिवार

वडा नं.	फुस वा खरको छाना भएको	जस्ता/च्यादरको छाना भएको	टायल/दुङ्गाको छाना भएको	आरसिसि ढलान भएको	काठको छाना भएको	माटोको छानो भएको	अन्य
१	१९१	२४	२९३	१७५	१७	१४५	११५
२	३३३	२२	१७१	१८९	१९१	४	१
३	२३१	२८६	१२८	२२९	५०	१२४	२४
४	१६३	२	१३७	११९	२३	१७८	१६७
५	९९	९	१४६	१४९	१५	१५	३०४
६	४१८	४	१५२	२६१	११७	५४४	३
७	२९६	०	०	१२६	०	०	३५५
८	२९९	५	१३८	७७	१	१	२५३
९	१९५	१	२	१६	१	०	०
जम्मा	२२२५	३५३	११६७	१३४१	४१५	१०११	१२२२
प्रतिशत	२८.७७	४.५६	१५.०९	१७.३४	५.३७	१३.०७	१५.८०

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

७.४.३ आवासीय स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार

आवासीय स्वामित्वका आधारमा बसोबास गरिरहेको घरलाई हेर्दा ९६.९५ प्रतिशत घरपरिवार आफ्नै घरमा बसेका छन्। त्यसै गरी भाडा, संस्थागत तथा अन्य खालको आवास माथिको स्वामित्व भएका क्रमशः ५८, १२३ र ३५ वटा घरपरिवार रहेका छन्। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ९४: आवासीय स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार

वडा नं.	आवासीय स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार विवरण					
	आफ्नै	भाडा	संस्थागत	अन्य	उपलब्ध नभएको	जम्मा
१	९२४	१२	१३	८	३	९६०
२	८९७	२	८	२	२	९९१
३	१०६३	२	०	१	६	१०७२

वडा नं.	आवासीय स्वमित्वका आधारमा घरपरिवार विवरण					
	आफ्नै	भाडा	संस्थागत	अन्य	उपलब्ध नभएको	जम्मा
४	७५९	२	२७	०	१	७८९
५	७२२	१०	०	४	१	७३७
६	१४६८	२६	०	१	४	१४९९
७	७५७	०	१	१७	२	७७७
८	७५४	३	१४	२	१	७७४
९	१५४	१	६०	०	०	२१५
जम्मा	७४९८	५८	१२३	३५	२०	७७३४
प्रतिशत	९६.९५	०.७५	१.५९	०.४५	०.२६	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

७.४.४ घर संख्याका आधारमा घरपरिवार

यस नगरपालिका अन्तर्गत रहेका कुल ७७३४ घरपरिवारलाई घर संख्याका आधारमा हेर्दा ६९८१ घरपरिवारको एउटा घर र २८ घरपरिवारको ३ भन्दा बढी घर रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ९५: घर संख्याका आधारमा घरपरिवार

वडा नं.	घर संख्याका आधारमा घरपरिवार						जम्मा घरपरिवार संख्या
	एउटा मात्र घर हुने	२ वटा घर हुने	३ वटा घर हुने	३ वटा भन्दा माथी घर हुने	उपलब्ध नभएको		
१	७२८	१९०	१८	१४	१०		९६०
२	७८४	१११	११	१	४		९११
३	१०६२	२	१	०	७		१०७२
४	६१९	१३९	२०	९	२		७८९
५	६५३	७४	८	०	२		७३७
६	१३९९	१०	५	२	३		१४९९
७	७७०	६	०	१	०		७७०
८	७५६	१७	०	१	०		७७४
९	२१०	५	०	०	०		२१५
जम्मा	६९८१	६३४	६३	२८	२८		७७३४

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

७.४.५ उपयोग गरिएको कोठाका आधारमा घरपरिवार

नगरपालिका अन्तर्गत रहेका घरपरिवारहरूलाई कोठा संख्याका आधारमा हेर्दा १३५५ घरपरिवारको एउटा मात्र कोठा भएको घर र ३७ घरपरिवारको ६ वटा भन्दा बढी कोठा भएको घर रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ९६: उपयोग गरिएको कोठाका आधारमा घरपरिवार

वडा नम्बर	१ कोठा हुने परिवार	२ कोठा हुने परिवार	३ कोठा हुने परिवार	४ कोठा हुने परिवार	५ कोठा हुने परिवार	६ कोठा भन्दा बढी हुने परिवार	उपलब्ध नभएको
१	१९९	२९३	१८०	१२२	६७	९०	९
२	१०४	३५४	२७७	१४०	१३	२०	३
३	१९१	५०९	२१०	९४	२५	३०	१३
४	१३७	२६२	१७२	१०५	५०	६०	३

बडा नम्बर	१ कोठा हुने परिवार	२ कोठा हुने परिवार	३ कोठा हुने परिवार	४ कोठा हुने परिवार	५ कोठा हुने परिवार	६ कोठा भन्दा बढी हुने परिवार	उपलब्ध नभएको
५	१४७	२३४	१६१	१०६	४८	३६	५
६	३८३	५६२	२१६	१८९	७१	६६	१२
७	१०	८९	२८१	२६७	१००	२९	१
८	१३८	३६१	११३	९६	३२	३४	०
९	४६	९९	३८	२२	४	६	०
जम्मा	१३५५	२७६३	१६४८	११४१	४१०	३७१	४६

श्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

७.५ सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन

यस नगरपालिकामा रहेका सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवनहरु विभिन्न सामुदायिक प्रयोजनका लागि प्रयोग हुने गरेको देखिन्छ। यी भवनहरु रहेको स्थान, क्षेत्रफल, अवस्था र प्रयोगको अवस्था जस्ता विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ९५: सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन

बडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	के काममा प्रयोग भइरहेकोछ?	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था	लाभान्वित घरधुरी
				जग्गा	भवन		
६	सामुदाइक	चौक	सार्वजनिक कार्य, वाल शिक्षा				
७	दलित सामुदायिक भवन	दलित टोल	गरिबी निवारण	१००००	२	राम्रो	२००

श्रोत: समुह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

७.६ हुलाक, पत्रपत्रिका, दूरसंचार र रेडियो स्टेशन सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिकामा मोबाईल सेवा प्रदान गर्नका लागि नेपाल टेलिकम र एनसेलको टावर गरी २ ठाउँमा टावर स्थापना गरेको देखिन्छ। यसबाट नगरपालिकाका विभिन्न स्थानमा मोबाई सेवा पुगेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी थप विवरण देहायमा रहेको छ।

तालिका ९६: हुलाक, पत्रपत्रिका, दूरसंचार र रेडियो स्टेशन सम्बन्धी विवरण

विवरण	नाम	ठेगाना
दुरसंचार सेवा कार्यालय		
दुरसंचार टावर	नेपाल टेलिकम र एनसेल टावर	माधव नारायण नपा- ६ र ७ मान्दोपुर र लौकाहा

श्रोत: समुह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

७.७ शवदाहस्थल तथा समाधिस्थल सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिका क्षेत्रमा शवदाहस्थलका लागि ९ वटा स्थानहरु प्रयोग हुँदै आएका छन्। यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ९७: शवदाहस्थल तथा समाधिस्थल सम्बन्धी विवरण

स्थल	ठेगाना
कमरदेही नदीमा र कबरगाह	दिपही १
कमरदेही नदीमा	खेसरहीया २
गाउ भन्दा उत्तर र दक्षिण	सखुअवा ३
मानपुर गाउको छेउमा	मानपुर ४

स्थल	ठेगाना
मिठुअवा भन्दा पश्चिम	मिठुअवा ५
बागमती आर्यघाट	माधोपुर ६
बागमती आर्यघाट	लौकाहा ७
बागमती आर्यघाट	रजवाडा ८
बागमती आर्यघाट	गढो ९

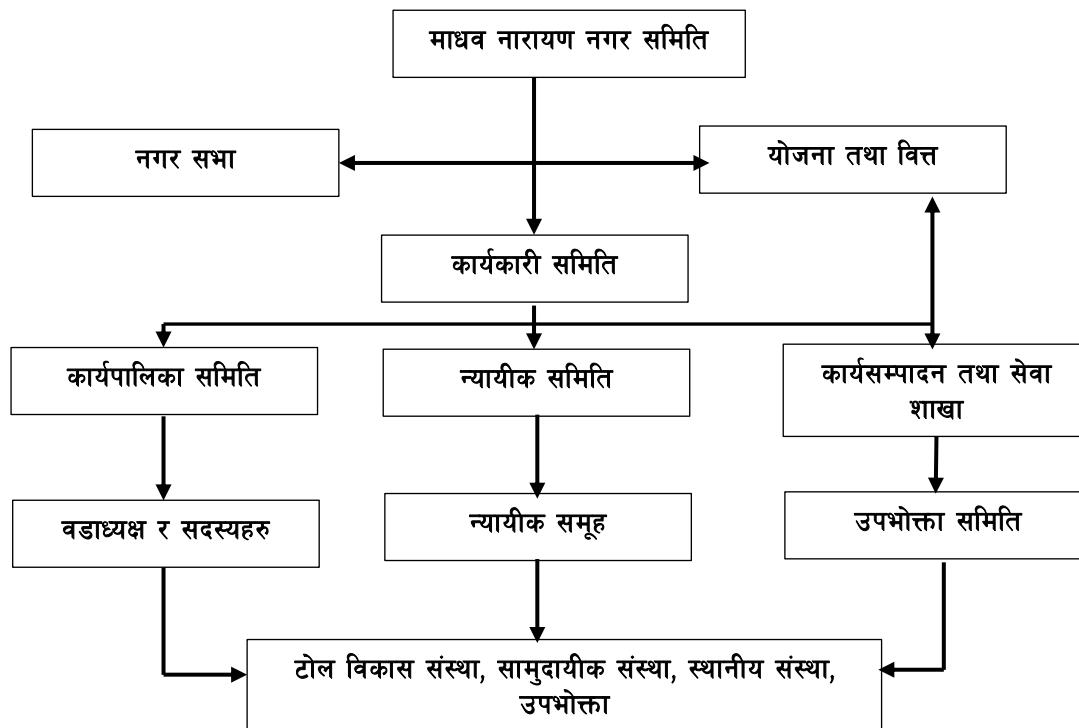
श्रोत: समुह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवाता, २०७५

परिच्छेद दृष्टि संस्थागत तथा सुशासनको स्थिति

यस परिच्छेदमा संगठनात्मक तथा मानव संशाधनको विद्यमान अवस्था, सेवा सुविधा संचालन र नागरिक संगठन सम्बन्धी विश्लेषण तथा प्रस्तुती गरिएको छ।

दृष्टि संगठनात्मक तथा मानव संशाधनको अवस्था

नगर कार्यपालिका सञ्चालनका लागि नगरपालिकाले तय गरेको संगठनात्मक ढाँचा देहाय बमोजिम रहेको छ।

दृष्टि.१ नगरपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरु

यस नगरपालिकामा स्वास्थ्य चौकी, प्रहरी चौकी र पशु सेवा केन्द्र जस्ता सरकारी कार्यालयहरूले सेवा प्रवाह गरिरहेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको छ।

तालिका १००: नगरपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरु

क्र.स.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वार्ड नं.	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
१.	स्थानीय तह					वाडा
	नगरपालिका	माधवनारायण न.पा.	माधोपुर	६		वाडा
	वडा कार्यालय	वडा कार्यालय	दिपही	१		वाडा
	वडा कार्यालय	वडा कार्यालय	खेसरहिया	२		वाडा
	वडा कार्यालय	वडा कार्यालय	सखुअवा	३		वाडा
	वडा कार्यालय	वडा कार्यालय	विसुनपुर्वा मानपुर	४		वाडा
	वडा कार्यालय	वडा कार्यालय	मिठुअवा	५		वाडा
	वडा कार्यालय	वडा कार्यालय	माधोपुर	६		वाडा
	वडा कार्यालय	वडा कार्यालय	लैकहा	७		वाडा
	वडा कार्यालय	वडा कार्यालय	रजवडा	८		वाडा
	वडा कार्यालय	वडा कार्यालय गढो	गढो	९		वाडा
२.	स्वास्थ्य संस्थाहरु					
	स्वास्थ्य चौकी	स्वास्थ्य चौकी	दिपही	१	६	वाडा

क्र.सं.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वार्ड नं.	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
	स्वास्थ्य चौकी	स्वास्थ्य चौकी	खेसरहीया	२	५	वाडा
	स्वास्थ्य चौकी	स्वास्थ्य चौकी	सखुअवा	३	६	वाडा
	स्वास्थ्य चौकी	स्वास्थ्य चौकी	विसुनपुर्वा मानपुर	४	७	वाडा
	स्वास्थ्य चौकी	स्वास्थ्य चौकी	मिठुअवा	५	७	वाडा
	स्वास्थ्य चौकी	स्वास्थ्य चौकी	माधोपुर	६	७	वाडा
	स्वास्थ्य चौकी	स्वास्थ्य चौकी	लैकहा	७	७	वाडा. न. ७,८
	स्वास्थ्य चौकी	स्वास्थ्य चौकी	गढो	९	६	वाडा
३.	हुलाका कार्यालयहरु					
	हुलाक	वडा हुलाक	दिपही	१	३	वाडा
	हुलाक	वडा हुलाक	खेसरहीया	२	३	वाडा
	हुलाक	वडा हुलाक	सखुअवा	३	३	वाडा
	हुलाक	वडा हुलाक	विसुनपुर्वा मानपुर	४	३	वाडा
	हुलाक	वडा हुलाक	मिठुअवा	५	३	वाडा
	हुलाक	वडा हुलाक	माधोपुर	६	३	वाडा
	हुलाक	वडा हुलाक	लैकहा	७	३	वाडा
	हुलाक	वडा हुलाक	रजवडा	८	३	वाडा
	हुलाक	वडा हुलाक	गढो	९	३	वाडा
४.	पशु कार्यालय					
	पशु सेवा	पशु अस्पताल	माधोपुर	६	६	वाडा
५.	प्रहरी कार्यालयहरु					
		प्रहरी चौकी	माधोपुर	६	६	वाडा. न. ४,५,६
		प्रहरी चौकी	रजवडा	८	६	वाडा. न. ७,८,९

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

८.१.२ नगर सभा पदाधिकारी सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिकामा गठन भएको नगर सभा पदाधिकारी सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १०९: नगर सभा पदाधिकारी सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	नम	पद	सम्पर्क नं.
१	विरेन्द्र प्र. यादव	अध्यक्ष	९८४५०५९०५
२	शिमल कु. साह	उपाध्यक्ष	९८५५०४००७८
३	रन्धीर प्र. यादव	वडा अध्यक्ष वडा नं. १	९८५५०४०६९९
४	हनुमान सहनी	वडा अध्यक्ष वडा नं. २	९८५५०४२६६८
५	राजकुमार राय यादव	वडा अध्यक्ष वडा नं. ३	९८५५०४२१२०
६	रामदेनी मुखिया	वडा अध्यक्ष वडा नं. ४	९८४५१७०२७०
७	जमीलअखतर संसुरी	वडा अध्यक्ष वडा नं. ५	९८४९१२३६९५
८	राजीव यादव	वडा अध्यक्ष वडा नं. ६	९८२१८४०२४०
९	दिलीप कुमार यादव	वडा अध्यक्ष वडा नं. ७	९८५५०३५६१०
१०	जितेन्द्र प्र. कशवाहा	वडा अध्यक्ष वडा नं. ८	९८४५३०४८१३
११	जागरित सहनी	वडा अध्यक्ष वडा नं. ९	९८४३२५७६३३
१२	दिपेन्द्र मुखिया	नगर कार्यसमिति सदस्य	९८४५१६१०२६
१३	जनक मण्डल सुडी	नगर कार्यसमिति सदस्य	९८४५२५४३४३
१४	रुपनारायन वैठा	नगर कार्यसमिति सदस्य	९८२१२२१२५८
१५	वविता कुमारी पासवान	नगर कार्यसमिति सदस्य	९८०९१२९५७८
१६	नुतन कुमारी	नगर कार्यसमिति सदस्य	९८४५६६३५०५

क्र.सं.	नम	पद	सम्पर्क नं.
१७	श्रीप्रिमिला देवी	नगर कार्यसमिति सदस्य	९८४५७०२२२९
१८	रुनिया देवी वनिया	नगर कार्यसमिति सदस्य	९८०९१५०३२४
१९	गायत्री देवी	नगर कार्यसमिति सदस्य	९८०९१२५६२५

स्रोत: नगर कार्यपालिका, २०७५

८.१.३ नगरपालिकाको विषयगत शाखा तथा मानव संसाधन

यस नगरपालिकामा अन्तर्गत रहेका विषयगत शाखा तथा उक्त विषयगत शाखा अन्तर्गत कार्यरत कर्मचारी र तिनीहरुको सम्पर्क नं देहाय अनुसार उल्लेख गरिएको छ।

तालिका १०२: नगरपालिकाको विषयगत शाखा तथा मानव संसाधन

विषयगत शाखा	दरबन्दी संख्या	उपलब्ध जनशक्ति संख्या	नम	पद	सम्पर्क नं.
प्रशासन शाखा	-	८	प्रवल कायस्थ	अधिकृत	९८५५०४४०२५
			रविन्द्र मण्डल	खरिदार	९८५५०४०४४७
			संजिव कुमार यादव	आइ.टी औ.	९८५५०४४०३९
			प्रमोद चौधरी	खरिदार	९८५५०४०११७
			कृष्णनन्दन प्र.यादव	ना.सु	९८५५०४०६२८
			स्वा. जयलाल प्रसाख	ऐच.ए	९८५५०४४५६५
			कृषी.अशोक कु. सिंह	ना.सु	९८४४४२०७६०
			पसु.सुरेश साह	प्र.ना.सु	९८४५११७६९०

स्रोत: नगर कार्यपालिका, २०७५

८.१.४ नगरपालिकाको आय विवरण

नगरपालिकाको गत आर्थिक वर्षको अनुमानित र वास्तविक विवरण तथा चालु आर्थिक वर्षको अनुमानित आय विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १०३: नगरपालिकाको आय विवरण

आय शीर्षक	गत वर्ष (रु. हजारमा)		चालु वर्ष (रु हजारमा)
	अनुमानित	यथार्थ	
क. आन्तरिक आय	४८,३३,३४६	४८,३३,३४६	
शुरु मैज्जदात			
घरजग्गा कर			
मालपोत वा भूमिकर	१,६४,९८३	१,६४,९८३	
सेवा शुल्क	१,२९,७३०	१,२९,७३०	
ग. संघीय अनुदान			
वित्तीय समानीकरण अनुदान	१९,१९,२३०००	१९,१९,२३०००	
सशर्त अनुदान	७०,७६,९०००	७०,७६,९०००	

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

८.२ संघ/संस्था सम्बन्धी विवरण

८.२.१ सामुदायिक संस्था विवरण

यस नगरपालिकाका विभिन्न कृषक समूह ५, सहकारी संस्था २ र गैसस २ वटा रहेका छन्। यहाँ उपलब्ध सामुदायिक संस्थाहरुको बस्तीगत विवरण देहाय अनुसार रहेको छ।

तालिका १०४: सामुदायिक संस्था विवरण

बडा नम्बर	सामुदायिक संस्थाको संख्या			
	कृषक समूह	वन समूह	सहकारी संस्था	गैसस वा क्लब
१	०	०	०	०
२	०	०	०	०
४	०	०	०	०
५	०	०	०	०
६	०	०	०	०
७	५	०	२	२
८	०	०	०	०
९	०	०	०	०
जम्मा	५	०	२	२

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

८.२.२ गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

नगरपालिकामा विभिन्न विकासमूलक कार्यकमहरु सञ्चालन गरिरहेका २ वटा गैर सरकारी संस्था रहेको देखिन्छ। यहाँ कार्यकम सञ्चालन गरिरहेका संस्थाहरुको कार्यकम, कार्यकमको प्रकृति, वार्षिक, बजेट, जनशक्ति तथा सहयोगी विकास साझेदार निकाय सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ।

तालिका १०५: गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

गैससको नाम र ठेगाना	समेटेको क्षेत्र	वार्षिक बजेट (रु.)	विषयगत क्षेत्र	जनशक्ति संख्या	सहयोगी विकास साझेदारको नाम
अभियान नेपाल	माधवनारायण न.पा ६			५	प्लान नेपल
माण्डवि नेपाल	माधवनारायण न.पा भरी			७	

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

८.२.३ सामुदायिक मेलमिलाप सम्बन्धी समिति र क्रियाकलापको विवरण

नगरपालिकामा अन्तर्गत ५ वटा सामुदायिक मेलमिलाप केन्द्रहरु गठन भएको देखिन्छ। यहाँ गठित मेलमिलाप केन्द्रहरुमा ८९ जना पदाधिकारी आबद्ध रहेका छन्। यी केन्द्रबाट सञ्चालन गरिने मुख्य क्रियाकलाप तथा अन्य विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १०६: सामुदायिक मेलमिलाप सम्बन्धी समिति र क्रियाकलापको विवरण

सामुदायिक मेलमिलाप समितिको नाम	बडा नम्बर	पदाधिकारी संख्या		
		महिला	पुरुष	जम्मा
सखुअवा मेलमिलाप समिती	३	१५	२६	४१
माधोपुर मेलमिलाप समिती	६	२	३	५
लैकहा मेलमिलाप समिती	७	२	३	५
गढो मेलमिलाप समिती	९	२	३	५
मिठुअवा मेलमिलाप समिती	५	१६	१७	३३
जम्मा		३७	५२	८९

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

८.२.४ नगरपालिकाको अचल सम्पत्ति

नगरपालिकामा अन्तर्गत रहेका अचल सम्पत्तिको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १०७: नगरपालिकाको अचल सम्पति

अचल सम्पतिको नाम	अनुमानित मूल्य (रु.)	कैफियत
जे. सि.बि १ पीस	३४६९५००	
पिकअप भैन १ पीस	३५०५०००	
मोटरसाइकल १८ पीस	३६९३८९९	
भी.आइ. पी. टेवल ३ पीस	९९०९७५	
बुक क्याबिनेट १० पीस	२९०९८९	
सोफा सेट ९ सेट	४६८८८०	
स्टील टेवल ३५ पीस	६६२९८०	
भी.आइ. पी. कुर्सी ३ पीस	७६२७५	
स्टील दराज ३३ पीस	७०००००	
ट्रेक्टर १ पीस	८६०५००	
टेलर १पीस	२०२७००	
लेपटप ९ पीस	९०००००	
डेक्सट्रप १८ पीस	१२५००००	
प्रिन्टर २० पीस	७०००००	
जेनरेटर १पीस	८५००००	
इन्हाटर ३ पीस	७४०००	
वैटी ३ पीस	२९६०००	
स्टेपलाइजर ३ पीस	७६०००	
स्लीङ्ग पंखा ४४ पीस	१९९४००	
स्टेन पंखा २१ पीस	१३०५९५	
फोटो कपी १ पीस	१३५०००	
फीज २ पीस	९७०००	
प्रोजेक्टर १ पीस	६३५००	

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

अनुसूचीहरु

अनुसूची १: वस्तुगत विवरण तथ्यांक संकलन फारमहरु

अनुसूची १ (क): संस्थागत तथ्याङ्क संकलन/सर्वेक्षण फाराम

(दफा द.१ (छ), द.२ (ग), द.३ (ख) सँग सम्बन्धित)

गाउँ/नगर वस्तुगत विवरण (Profile)

संस्थागत तथ्याङ्क संकलन फाराम

.....गाउँ/नगरपालिका

२०७५ जेष्ठ

..... नगरपालिका

संस्थागत तथ्याङ्क/सहभागितामूलक सर्वेक्षण फाराम

खण्ड १: जनसंख्या विवरण

१.१ परिचय

१.१.१ जिल्लाको नाम :

१.१.२ स्थानीय तहको नाम :

वस्तिको नामः

वार्ड नं. :

१.१.३ नगर केन्द्रको जियोकोड :

१.२ व्यक्तिगत घटना विवरण (प्रत्येक बर्षको चैत्रमसान्त सम्म दर्ता भएका विवरण अनुसार)

१.३ सामाजिक सरक्षा कार्यक्रम विवरण (गत आ.व.को १ बर्षको विवरण लिने)

रक्षा रु

हजारसा

ਖੱਡ ਖ: ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਵਰਣ

२.१ प्राविधिक, सीपयुक्त तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण

विवरण विषय क्षेत्र अनसार प्राविधिक मानव संशोधन

	कृषि र पशु		इन्जिनियरिङ		वन		मेडिसिन		खाद्यप्रसोधन		वकिल		अन्य		जम्मा
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	
प्राविधिक एस.एल.सी															
Diploma तह															
स्नातक															
स्नातोकात्तर															
जम्मा															

२.२ सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन

सार्वजनिक/निजि पोखरी रहेको स्थान	कुल लगानी	पोखरी क्षेत्रफल (विघा वा रोपनी)	यदि माछापालन गरिएको छ भने				जम्मा
			बार्षिक माछा उत्पादन (के.जी.)	स्वामित्व (कोसँग)	बार्षिक आमदानी (रु.)	गाउँ/नगर पालिकामा बार्षिक शुल्क (रु.)	

२.३ सिंचाई सुविधाको उपलब्धता

सिंचाई सुविधा वा आयोजनाको नाम	सिंचाईको किसिम (सतह (झलो/नहर), लिपिट्ट, बाँध, ट्युबेल/बोरिङ, पोखरी वा अन्य)	कुल खेतियोग्य जमिन (हे)	योजना वाट सिचित क्षेत्र (हेक्टर)	सिंचाईको उपलब्धता (बर्षेभरी/मौसमी)	सिंचाई प्रयोजन	लाभान्वित घरधुरी

२.४ आधुनिक कृषि तथा पशुपालन फर्म सम्बन्धी विवरण (पशु, पंछी, तरकारी, फलफल)

फर्मको नाम वा फर्म संचालकको नाम	दर्ता नं	फर्म रहेको ठेगाना (स्थान)	वार्षिक उत्पादन			प्रोपाइटरको नाम	रोजगारी संख्या	
			उत्पादित वस्तु	इकाई	परिमाण		महिला	पुरुष

२.५ कृषि तथा पशु सेवासंग सम्बन्धित मानव संसाधन (संख्या)

व्यवसायिक/अगुवा कृषक	ग्रामीण कृषि कार्यकर्ता	ग्रामीण पशुस्वास्थ्य कार्यकर्ता	व्यवसायिक नर्सरी संचालक

२.६ कृषि तथा पशु सेवासंग सम्बन्धित सामुदायिक संस्था तथा समहको विवरण (संख्या)

२.७ घट्ट, मिल तथा संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण

२.८ उत्पादन तथा सेवामुलक उद्योग सम्बन्धी विवरण (उद्योग तथा पर्यटन)

२.९ व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण (किराना, मास, तरकारी, फलफल आदि)

पसलको प्रकार	पसलको संख्या	वस्ती वा टोलको नाम	लगभग वार्षिक करोवार (रु. हजारमा)
किराना			
कपडा तथा फेन्सी			
मासु पसल			
तरकारी तथा फलफूल विक्री केन्द्र,			
दुध चिस्यान तथा विक्री केन्द्र			
निर्माण सामाग्री			
औषधी पसल वा क्लिनिक			
मर्मत सेवा केन्द्र			
इलेक्ट्रिकल तथा इलेक्ट्रोनिक्स पसल			
रेष्टुरेण्ट			
चिया, खाजा वा नास्ता पसल			
कस्मेटिक तथा व्युटी पार्लर			
अन्य.....			
अन्य.....			

२.१० धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीयस्थल सम्बन्धी विवरण

२.११ होटेल, रिसोर्ट र होमस्टे सम्बन्धी विवरण

--	--	--	--	--	--	--	--

२.१२ बजार, कृषि बजार तथा हाट बजार सम्बन्धी विवरण

बजार स्थलको नाम	वडा नम्बर	उपलब्ध प्रमुख पूर्वाधारहरु	कारोबार हुने प्रमुख वस्तु
कृषि बजार			
हाट बजार			

२.१३आयात तथा निर्यातको अवस्था

निर्यात/आयात हुने प्रमुख वस्तु	इकाई	गापा/नपा भित्र आयात परिमाण	गापा/नपाबाट निर्यात हुने परिमाण
खाद्यान्न			
धान वा चामल	मे.ट.		
गहाँ वा पिठो	मे.ट.		
मकै	मे.ट.		
तरकारी			
आलु	मे.ट.		
टमाटर	मे.ट.		
काउली	मे.ट.		
अन्य			
फलफूल			
केरा	मे.ट.		
कागति	मे.ट.		
स्याउ	मे.ट.		
सुन्तला	मे.ट.		
अन्य			
दलहन			
मसुरो	मे.ट.		
अरहर	मे.ट.		
मास			
तेलहन			
तोरी	मे.ट.		
नगदेबाली			
तिल			
पशुजन्य उत्पादन			
माछा	किवन्टल		
मह	किवन्टल		

निर्यात/आयात हुने प्रमुख वस्तु	इकाई	गापा/नपा भित्र आयात परिमाण	गापा/नपाबाट निर्यात हुने परिमाण
दुध र दुधजन्य उत्पादन	लिटर		
मासु र मासुजन्य उत्पादन	किवन्टल		
अण्डा	क्यारेट		
गिट्टी वा वालुवा	मे.टन		
अन्य			

२.१४ औद्योगिक कच्चा पदार्थ उत्पादनको अवस्था

क्र.सं.	कच्चा पदार्थको नाम	इकाई	परिमाण	कैफियत
१	लोकता			
२	अल्लो			
३	टिमुर			
४	खोटो			
५	सतुवा			
६	चिराईतो			
७	सुगन्धवाल			
८	च्याउ			
९	विषजडा			
१०	अन्य			

२.१५ वैदेशिक रोजगारीमा गएकाहरूको विवरण

विदेशमा गएकाहरूको संख्या (जना)					
भारत	खाडी मुलुक तथा मलेसिया	युरोप, अमेरिका, अष्ट्रेलिया	जापान वा कोरिया	अन्य देश	जम्मा

नोट: खाडी मुलुकहरूमा इरान, ओमन, दुबई, साउदी अरब, कतार, कुवेत, इराक, वहराइन

२.१६ सुकुम्बासी सम्बन्धी विवरण

सुकुम्बासी बसोबास रहेको स्थान	परिवार संख्या	सुकुम्बासी हुनुको कारण

२.१७ जग्गाको किसिम

वडा नम्बर	जग्गाको किसिम अनुसार क्षेत्रफल (रोपनी वा कर्ना वा हेक्टर)			
	अबल	दोयम	सिम	चहार

वडा नम्बर	जग्गाको किसिम अनुसार क्षेत्रफल (रोपनी वा कट्ठा वा हेक्टर)			
	अबल	दोयम	सिम	चहार

२.१८ सार्वजनिक जग्गाको विवरण

वडा नम्बर	सार्वजनिक जग्गा रहेको स्थान	जग्गाको क्षेत्रफल (रोपनी)	हालको उपयोग	जग्गाको स्वामित्व को सँग छ

२.१९ खनिज तथा खानी सम्बन्धि विवरण

खनिजको नाम	पाइने स्थान	हाल उपयोगको अवस्था

२.२० पशुबधशाला विवरण

बधशालाको नाम	स्थान	दैनिक बध गरिने संख्या (लगभग)

ਖੱਡ ਗ: ਸਾਮਾਜਿਕ ਵਿਕਾਸ

३.१. शैक्षिक तथा मानव संसाधन

३.१.१ विद्यालयको भौतिक अवस्था

३.१.२ तहगत रुपमा विद्यालय (सामदायिक, संस्थागत, मदरसा, गम्बा) तथा विद्यार्थी संख्या

३.१.३ कलेज तथा विद्यार्थी संख्या

कलेज/क्याम्पसको नाम	वार्ड नं.	संकाय	पढाई हुने तह	पढाई हुने प्रमुख विषयहरू	विद्यार्थी संख्या		
					छात्रा	छात्र	जम्मा
क. अप्रावधिक							
१.							
२.							
ख. प्रावधिक							
१.							
२.							
जम्मा							

३.१.४ शिक्षक विवरण

३.१.५ भर्ना दर, निरन्तरता दर, शिकाई उपलब्धी दर

३.१.६ विद्यार्थी उत्तरण दर

३.१.७ शैक्षिक ग्रन्ति सम्बन्धी विवरण

*CBEGRA (Community Based Early Grade Reading Assessment) समुदायमा आधारित प्रारम्भिक कक्षा पठन सीप परिक्षण

३.१.८ बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना	विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन (भएको/ नभएको)	विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक (भएको/ नभएको)	बाल क्लब गठन (भएको/नभएको)	बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग (भएको/नभएको)

३.१.९ छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधाको विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना (किसिम र तह)	छात्रवृत्तीको किसिम अनुसार								अन्य सुविधा	
	दलित		अपाङ्ग		छात्र	विपन्न		जेहेन्दार		
	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	

३.१.१० वालविकास केन्द्र सम्बन्धी विवरण (सामुदायिक)

वाल विकास केन्द्रको नाम	वालवालिका संख्या		भवन संख्या		कोठा संख्या		खेलमैदान क्षेत्रफल (वर्ग मी.)	कम्पाउण्ड वालको किसिम (तारवार, कच्च, पक्की पर्खाल)	स्वच्छ खानेपानी (छ., / छैन)
	वालक	वालिका	५००	५००	५००	५००			

३.१.११ सामुदायिक सिकाइ/अध्ययन केन्द्र सम्बन्धी विवरण

सामुदायिक सिकाइ/अध्ययन केन्द्रको नाम	केन्द्र रहेको स्थान	न्युनतम गतिविधि

३.१.१२ आधारभूत विद्यालयमा पहुँचको अवस्था

विद्यालय सम्म आइपुग्न लाग्ने समय अनुसार घरपरिवार संख्या

वस्तिको नाम	१५ मिनेट	३० मिनेट	१ घण्टा	१ घण्टा भन्दा बढी

३.२ स्वास्थ्य तथा पोषण विवरण

३.२.१ स्वास्थ्य संस्था विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	संस्थाको प्रकार	स्वास्थ्यकर्मी		शैया संख्या	उपलब्ध सेवा तथा सुविधा (उपलब्ध छ/छैन)						
		स्विकृत दरबन्दी	कार्यरत		प्रसुती सेवा	ल्याव	क्लिनिक	एक्सरे	परिवार नियोजन	खोप सेवा	एससिटि

(प्रकार: १. अस्पताल, २. प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, ३. स्वास्थ्य चौकी, ४. नीजि अस्पताल, ५. आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, ६. आखा उपचार केन्द्र, ७. प्रसुती गृह, ८. बाल अस्पताल, ९. मानसिक अस्पताल, १०. प्राकृतिक चिकित्सालय, ११. रक्त संचार केन्द्र, १२. एचआइभि परीक्षण तथा परामर्श केन्द्र, १३. शहरी स्वास्थ्य केन्द्र, १४. सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई, १५. नीजि क्लिनिक, १६. गाउँघर क्लिनिक, १७. अन्य)

३.२.२ उपलब्ध स्वास्थ्य सेवाहरु

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	संस्थाको प्रकार	अन्य स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध (छ/छैन)						
		सुरक्षित मातृत्व	पोषण सेवा	रक्त संचार	फार्मेसी	आँखा उपचार सेवा	स्वास्थ्य शिक्षण सेवा	परामर्श सेवा

३.२.३ चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीको विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	प्रकार	कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीको संख्या						
		विशेषज्ञ चिकित्सक	सामान्य चिकित्सक	हे.अ.	नर्स	अहेव	अनमी	ल्याव टेक्निसियन

३.२.४ खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण

वस्तिको नाम	बालबालिका संख्या	खोप लिने बालबालिका संख्या	५ बर्ष मुनीका बालबालिका संख्या

	१ बर्ष मूनीका	२ बर्ष मूनीका	५ बर्ष मूनी	विसिजि	पेण्टाभ्या लेण्ट*	पोलियो तेश्रो	दादुरा /रुबेला	जापानिज इन्सफलाइटिस (जे.ई.)	नियमित जुकाको औषधी खाएका	बृद्धी अनुगमन गरिएका	बृद्धी अनुगमन गरिएका मध्ये कुषोषित

*डिपिटी, हेपबि, हिपविर

३.२.५ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वस्तिको नाम	गत बर्षको गर्भवती/प्रसुती भएका महिला संख्या	टि.टि. खोप लिने गर्भवती		गर्भवस्थाको४ पटक जाँच गराउने गर्भवती संख्या	प्रसुती भएको आधारमा गर्भवतीको संख्या		
		टी.टी. १ (पहिलो जाँचमा)	टी.टी. २ (पहिलो खोप लिएको एक महिना पछि)		स्वास्थ्य संस्थामा	दक्ष स्वास्थ्यकर्मीको सहयोगमा घरमा	स्वास्थ्यकर्मीको अनुपस्थितिमा घरमा

३.२.६ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वस्तिको नाम	गर्भवस्था/प्रसुती अवस्था/सुत्कैरी पछिको ६ हप्ता भित्र मृत्यु भएका महिला	जीवित नवजात शिशु संख्या	मृत जन्म नवजात शिशु	जन्मेको २८ दिनभित्र मृत्यु भएका नवजात शिशु	१५-४८ बर्षका महिलाको संख्या	परिवार नियोजनको साधन प्रयोग गर्ने		महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका संख्या
						महिला	पुरुष	

३.२.७ नगर भित्रमा देखा परेका प्रमुख र तिनको उपचारसम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	रोगको नाम	रोगी/विरामी संख्या	उपचार भएको संख्या	फलोअप गरिएको संख्या	रेफर गरिएको संख्या	मृत्यु भएको संख्या
१	निमोनिया					
२	झाडा पखाला					
३	मलेरिया					
४	कालाजार					
५	क्षय रोग (टिवी)					
६	कुष्ठ रोग					
७	रक्तचाप					
८	मुटु रोग					
९	रग्यास्टीक/ अल्सर					
१०	पक्षीघात					
११	एचआइभि एड्स					
१२	क्यान्सर					
१४	मध्युमेह (चिनी रोग)					
१५	दम (स्वासप्रश्वास)					

क्र.सं.	रोगको नाम	रोगी/विरामी संख्या	उपचार भएको संख्या	फलोअप गरिएको संख्या	रेफर गरिएको संख्या	मृत्यु भएको संख्या
१६	प्रसुतीजन्य रोग					
१७	अन्य					
	जम्मा					

नोट :- स्वास्थ्य संस्थामा सबैभन्दा बढी आएका १० वटा रोगहरूको नाम क्रमशः लेख्ने (रोगको नाम सुची राख्ने)

३. २. ८ प्राथमिक स्वास्थ्य सेवाको पहुँचको अवस्था

३.३ यवा तथा खेलकद र मनोरञ्जन

३.३.१ खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरन्जन स्थल सम्बन्धी विवरण

स्थलको नाम	स्थान	उपयोग (१. खेलकुद, २. प्रदर्शनी, ३. मनोरञ्जन, ४. पिकनिक)	झेत्रफल / आकार (वर्ग मि.)	स्वामित्व (सरकारी, सामुदायिक, निजी, प्राइवेट लि. वा अन्य)	आमदानी (वार्षिक रु)	सेवाग्राही / आगन्तुक संख्या (वार्षिक)

३.३. रव्यावसायिक खेलाडीको विवरण

वस्तिको नाम	खेलाडीको नाम	लिङ्ग	उमेर	खेलको नाम	खेलाडीको स्तर (राष्ट्रिय, क्षेत्रीय, जिल्लास्तर)	पाएको सम्मान वा पुरस्कार

३.३.३ युवा सजनशिलता, उद्घमशिलता र परिचालन

वस्तिको नाम	स्थानीयस्तरमा व्यवसायिक कृषिमा संलग्न युवा संख्या	स्थानीयस्तरमा उद्योग व्यवसायमा संलग्न युवा संख्या

वस्तिको नाम	स्थानीयस्तरमा व्यवसायिक कृषिमा संलग्न युवा संख्या	स्थानीयस्तरमा उद्योग व्यवसायमा संलग्न युवा संख्या

३.३.४ युवा क्लब सम्बन्धी विवरण

युवा क्लबको नाम	मुख्य कृयाकलाव	सदस्य संख्या संख्या	
		युवा	युवती

३.३.५ सामुदायिक बालक्लब विवरण

बाल क्लबको नाम	मुख्य कृयाकलाव	सदस्य संख्या संख्या	
		बालक	बालिका

३.३.६ घरपरिवारविहिन बालबालिकाको अवस्था

वस्तिको नाम	घरपरिवारविहिन बालबालिकाको संख्या		जम्मा
	बालक	बालिका	

३.३.७मुख्य चाड, पर्व तथा मेला जात्रा सम्बन्धी विवरण

मनाइने चाडपर्व, जात्रा र मेला	स्थान	मनाउने तिथि वा मिति	मुख्य विशेषता (धार्मिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन)

३.३.८ शवदाहस्थल तथा समाधिस्थल सम्बन्धी विवरण

स्थलको नाम	वडा	स्थान

ਖੱਣਡ ੪: ਭੌਤਿਕ ਪ੍ਰਵਾਧਿਅਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿਵਰਣ

४.१.१ सडक मार्ग

४.१.२ पैदल मार्ग

४.१.३ नगरक्षेत्र भित्र चलने सवारी साधन

४.१.४ पुल तथा पुलेसा

४.१.५ सरकारी तथा सामुदायिक भवन

भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	कार्यालयको नाम	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)	भवन प्रयोगको अवस्था
			जग्गा	भवन		

४.१.६ जलविद्युत, सौर्य उर्जा, वायु उर्जाबाट विद्युत उत्पादन विवरण

विद्युत उत्पादन आयोजनाको नाम	ठेगाना	क्षमता (वाट, किलोवाट वा मेघावाट)

४.१.७ हुलाक, पत्रपत्रिका, दुरसंचार र रेडियो स्टेसन सम्बन्धि विवरण

विवरण	नाम	ठेगाना
हुलाक		
प्रकाशित हुने पत्रपत्रिका		
दुरसंचार सेवा कार्यालय		
दुरसंचार टावर		
रेडियो स्टेसन		

खण्ड ५: वन, जैविक विविधता तथा वातावरण

५.१ वनको विवरण (सामुदायिक, राष्ट्रिय, कवुलियत, नीजि, धार्मिक)

वनको नाम	वनको किसिम	समेटेको वस्तिको नाम	समेटेको घरधुरी (संख्या)	क्षेत्रफल (हेक्टर.)	संचित दर (क्यू. मि./हेक्टर.)	वन पैदावरको बार्षिक उत्पादन		
						काठ (क्यू. फि.)	दाउरा (भारी)	जडिबुटी (केजी)

नोट: जडिबुटी भन्नाले काठ, दाउरा र स्याउला बाहेक अन्य वन पैदावर जस्तै: जरा, पात, फल, फूल, खोटो, रस, चोप, कोया, विया, भुवा आदी बुझ्नु पर्दछ।

५.२ जडिबुटीको विवरण

जडिबुटीको नाम	बनको नाम	संकलन गर्ने महिना	संकलन तरिका	उत्पादन (के.जि.)	बार्षिक आमदानी (रु. हजारमा)	बार्षिक राजस्व संकलन (रु. हजारमा)

५.३ राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष र मध्यवर्ती तथा संरक्षित क्षेत्र

राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष, र संरक्षित क्षेत्रको नाम	घरधुरीहरु	जम्मा क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	मध्यवर्ती क्षेत्रको क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	संरक्षित र मध्यवर्ती क्षेत्रमा पर्ने घरधुरी
१.				
२.				

५.४ चरन क्षेत्र

चरन क्षेत्रको नाम	चरन हुने स्थान	क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	सघन चरन महिना	चरन व्यवस्थापन प्रणाली (घुम्ती, चक्लाबन्दी, सामान्य)

५.५ जलश्रोत (नदि, खोला, सिमसार तथा पानी मुहान) सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	जलश्रोतको नाम		क्षेत्रफल	उपयोगको अवस्था (के को लागि उपयोग)
क	नदि तथा खोला	उत्पत्ति स्थल		
ख	मुख्य पानी मुहान			
ग	सिमसार क्षेत्र			
घ	भरना	उचाई (मिटर)		मौसमी वा बाहै महिना
ङ	ताल	गहिराई (मिटर)		

५.६ महत्वपूर्ण जनावर, पन्छी र वनस्पति सम्बन्धी विवरण

वनजंगल क्षेत्रको नाम	जनावरको नाम	पन्चीको नाम	बनस्पतिको नाम

५.७ विपद जोखिम तथा व्यवस्थापन

५.७.१ जोखिमयक्त (संवेदनशिल) स्थानमा वसोवास गरेका परिवार विवरण

५.७.२ विपदबाट मानवीय क्षती(गत ३ वर्षको क्षति उल्लेख गर्ने)

५.७.३ विपद्को किसिम अन्सार जोखिमको समय (महिना उल्लेख गर्नहोस)

विपद अनुसार जोखिमको समय (महिना)							
आगलागी	बाढी झुवान	पहिरो	शितलहर	रोग माहामारी	सर्पको टोकाइ	जंगली जनावरबाट क्षती	खडेरी

५.७.४ विपद्को असर विवरण(गत ३ बर्षको असरको आधारमा)

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनसार क्षति विवरण							
	वस्तिको नाम	घरगोठ		पशुपंक्षी		बाली र जग्गाजमीन		अन्य क्षती
		परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार
बाढी डुवान								
पहिरो								
शितलहर								
रोग माहामारी								
सर्पको टोकाइ								
भूकम्प								
जंगली जनावरबाट क्षती								
अन्य								
जम्मा								

५.७.५ विपदबाट क्षति सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार (गत ३ वर्षको असरको आधारमा)

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनसार क्षति विवरण										
	वस्तिको नाम	विद्यालय		पुल पुलेसा		बाटोघाटो		कूलो नहर, खानेपानी		अन्य	
		संख्या	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	कि.मी.	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)
बाढी डुवान											
पहिरो											
भूकम्प											
जंगली जनावरको क्षती											
अन्य											
जम्मा											

खण्ड ६ : संस्थागत विकास विवरण

संगठनात्मक तथा मानव संशाधनको अवस्था

६.१ समुदायमा आधारित संस्था विवरण

६.१.१ सामुदायिक संस्था विवरण

वस्तिको नाम	दर्ता नभएरै संचालनमा रहेका सामुदायिक संस्थाको संख्या						
	सामुदायिक संस्था	परम्परागत समूह (वडघर, गुठी, भेजा)	आमा समूह	नागरिक सचेतना केन्द्र	टोल सुधार समिति/टोल विकास संस्था	उच्चमी समूह	अन्य...

६.१.२ आमा महिला समूह तथा परम्परागत समूहको विवरण

समूह, संस्था संजालको नाम र ठेगाना	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र			
	सदस्य संख्या		समेटेको परिवार										
	महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा						
आमा तथा महिला													
परम्परागत समूह													
कृषक तथा उद्यमी समूह													
वचत समूह													
अन्य													

६.१.३ नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण

नागरिक सचेतना केन्द्रको नाम	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र			
		सदस्य संख्या		समेटेको परिवार										
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा						
टोल विकास संस्था														
नागरिक सचेतना केन्द्र														
नागरिक मंच														

६.१.४ सामुदायिक मेलमिलाप सम्बन्धि समिति र क्रियाकलापको विवरण

सामुदायिक मेलमिलाप समितिको नाम	पदाधिकारी संख्या			मुख्य क्रियाकलापहरुको विवरण		
	महिला	पुरुष	जम्मा			

सामुदायिक मेलमिलाप समितिको नाम	पदाधिकारी संख्या			मुख्य क्रियाकलापहरुको विवरण
	महिला	पुरुष	जम्मा	

६.१.५ बाणिज्य वैक, विकास वैक, वित्तीय संस्था, लघु वित्त तथा सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	वैकं तथा सहकारी संस्थाको नाम र ठेगाना	बडा नम्बर	बार्षिक कारोबार रकम (रु.हजारमा)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
क.	वाणिज्य वैकं				
ख.	विकास वैकं				
ग.	लघु वित्त संस्था				
घ.	सहकारी संस्था				

६.१.६ गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

६.१.७ आपतकालीन सेवा प्रदायक संस्थाको सम्पर्क विवरण

अनुसूची १ (ख): संस्थागत तथ्याङ्क संकलन/सर्वेक्षण फाराम

(दफा द.१ (छ), द.२ (ग), द.३ (छ) सँग सम्बन्धित)

गाउँ/नगर वस्तुगत विवरण

पारिवारिक विवरण संकलन फाराम

.....गाउँपालिका/.....नगरपालिका

२०७५ .....

गाउँ/नगर वस्तुगत विवरण

१. परिचय

१.१ प्रदेश नं :

१.२ जिल्लाको नाम :

कोड :

१.३ स्थानीय तहको नाम :

कोड :

१.४ वडा नं :

१.५ वस्तीको नामः कोडः

१.६ मार्गको नामः

१. घर क्रम संख्या (घर नम्बर) :

घरको जियोकोड :

१.८ परिवार क्रम संख्या :

लिंग (महिला/पुरुष/तेश्रो लिङ्ग):

२. परिवार सम्बन्धी विवरण

२.१ परिवार सदस्यको विवरण (परिवारमूलीबाट शुरू गर्ने र जेष्ठ सदस्यअनुसार क्रम मिलाएर उल्लेख गर्ने)

२.२ तपाईंको परिवारमा १ बर्ष भित्र मृत्यु भएका सदस्यको विवरण दिनुहोस ।

मृत्यु हुनेको नाम	लिंग (महिला/पुरुष/तेश्रो लिंगी)	उमेर (वर्ष/महिना)	मृत्युको कारण

२.३ खानेपानीको मुख्य स्रोत के हो ?

१. पाहिपदारा घर कम्पाउण्डमा २. पाहिपदारा सार्वजनिक ३. डिप वोरिङ ४. ट्रयुवेल/हेन्डपम्प ५. डाकिएको इनार/कुवा
 ६. नढाकिएको इनार/कुवा ७. मलको पानी ८. नदी खोला ९. अन्य

२.४ खाना पकाउन प्रयोग गर्ने मुख्य इन्धन कुन हो?

१. दाउरा   २. महीतेल   ३. एल पि र्यास   ४. गुर्जिठा   ५. वायोग्र्यास   ६. विव्युत   ७. अन्य

२.५ परिवारले प्रयोग गर्ने बत्तीको मुख्य स्रोत के हो ?

१. विद्युत २. मट्टीतेल ३. वायोग्यास ४. सोलार ५. अन्य

२.६ परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय कस्तो प्रकारको छ ?

१. शोचालय नम्बरको २. पलस भएको (सार्वजनिक ठल) ३. पलस भएको (सेप्टिक दबाङ्ग) ४. साधारण

२.७ निम्न कुन कुन संविधाहरु परिवारले उपभोग गरेको छ ?

सुविधाहरू	उपलब्ध (१. छ, २. छैन)
रेडियो	
टेलिभिजन	
टेलिफोन/मोवाइल फोन	
कम्प्यूटर	
इंटरनेट	
मोटरसाइकल	
मोटर/कार	
रेफ्रिजरेटर	

२.८ परिवारले कषि कार्यका लागी जग्गा प्रयोग गरेको छ? १. छ

9. ੴ

2. छैन 2.90

२.९ यदी परिवारबाट कृषि कार्यका लागी जग्गा प्रयोग गरेको छ भने सो जग्गाको विवरण (क्षेत्रफल उल्लेख गर्ने)

२.९.१ आफ्नो परिवारको नाममा रहेको जग्गा: ..... (रोपनी/कट्टा/हेक्टर/व.मि.)

२.९.२ परिवार बाहेक अरुको नाममा रहेको जग्गा: ..... (रोपनी/कट्टा/हेक्टर/व.मि.)

२.९.३ अन्य स्वामित्व खुलाउने: ..... (रोपनी/कट्टा/हेक्टर/व.मि.)

२.१० परिवारका कुनै सदस्यको वैक तथा वित्तीय संस्थामा खाता छ? १. छ २. छैन

२.११ परिवारको सरदर बार्षिक आमदानी कति छ? ..... (रु हजारमा उल्लेख गर्ने)

२.१२ परिवारको सरदर बार्षिक खर्च कति छ? ..... (रु हजारमा उल्लेख गर्ने)

२.१३ तपाईंको बार्षिक बाली उत्पादन तथा बिक्रि कति छ?

बाली	उत्पादन (विवन्तल)	खेती गरिएको		विक्री परिमाण (विवन्तल)
		क्षेत्रफल	इकाई (कट्टा/रोपनी)	
अन्नबाली				
धान				
मकै				
गहु				
कोदो				
अन्य				
दलहन				
दाल				
रहर				
मुसरो				
चना				
सिमी				
भट्टमास				
अन्य				
तेलहन				
तोरी/सर्यु				
आलस/तिल				
सूर्यमुखी				
अन्य				
तरकारी				
आलु				
बन्दा/काउली/रायो				
बोडी				
गोलभेंडा				
काँको, लौका, फसी				
परबल, कुन्त्रुक, काँको				
करेला, घिरौला, चिचिण्डो				
अन्य				
नगदे बाली				
अदुवा/वेसार				
प्याज/लसुन				
च्याउ				
अन्य				
फलफल				
आँप/लिची				
केरा/मेवा				
सुन्तता/कागती (अमिलोजात)				
स्याउ/आरुवखडा				
किवी				
अन्य				
फूलखेती				

२.१४ परिवारले कुनै चौपाया तथा पशुपक्षी पालेको छ?

१. छ

२. छैन

→ २.१६

२.१५ चौपाया तथा पशुपक्षीहरूको विवरण दिनुहोस (संख्या उल्लेख गर्ने)।

क्र.सं	चौपाया तथा पशुपक्षी	संख्या	दुध उत्पादन (लिटर)	मासु उत्पादन (के.जि.)	अण्डा (संख्या)	उन (के.जि.)	हाड/छाला (के.जि.)	अन्य	विक्रीबाट बार्षिक आमदानी (र.)
१	गाइगोरु/बाच्छा/बाच्छी								
२	राँगाभैसी/पाडापाडी								
३	याक/चौरी								
४	बाख्ता/भेडा, खसी/बोका								
५	सुँगुर/वंगुर								
६	कुखुरा/हाँस								
७	अस्ट्रूच								
	.....								

२.१६ तपाईंको परिवारमा माच्छा, मौरी र रेशमपालन गरिएको छ भने विवरण दिनुहोस?

१. माच्छापालन पोखरी संख्या: ..... पोखरीको क्षेत्रफल: ..... हेक्टर वार्षिक उत्पादन: ..... के.जि.
 २. मौरी घार संख्या: ..... वार्षिक मह उत्पादन: ..... कोजि
 ३. रेशमखेती कोयो संख्या: ..... उत्पादन: ..... कोजि

२.१७ आफ्नो उत्पादनले तपाईंको परिवारलाई कति महिना खान पुऱ्ह ? (एकमा मात्र ठीक चिन्ह लगाउनुहोस)।

- क. ३ महिनासम्म ख. ४ देखि ६ महिना सम्म
 ग. ७ देखि ९ महिनासम्म घ. ९ महिना भन्दा बढी

२.१८ परिवारमा कुनै सदस्यले विगत ३ वर्षमा व्यवसायिक सीप तालिम प्राप्त गरेकाल्हन? १. छ २. छैन यदी भए सोको विवरण दिनुहोस।

सीप विकासका क्षेत्रहरू	महिला	पुलुष
सूचना तथा प्रविधि, इलेक्ट्रीकल र इलेक्ट्रोनिक्स (कम्प्युटर, विद्युत, मोबाइल, रेडियो घडि आदी)		
सिलाई बुनाई, बुटिक, सूंगार, पालर आदि		
निर्माण सम्बन्धी (स्यासन, कार्पेन्ट्री आदी)		
इञ्जिनियरिङ, अटोमोबाइल र मेकानिक्स		
कृषि सम्बन्धी (जेटी, जेटीएर खाद्य प्रसोधन आदि)		
जनस्वास्थ्य सम्बन्धी		
पशुस्वास्थ्य सम्बन्धी		
वन सम्बन्धी		
पर्यटन दुर गाइड, ट्राभल र सत्कार		
कला सम्बन्धी		
अन्य		

३. घर सम्बन्धी विवरण

३.१ तपाईंको घर कती वटा छ? ..... संख्या

३.२ तपाईं बसेको घरको स्वामित्व कस्तो प्रकारको हो? (सहि उत्तरमा एकमा मात्र ठीक लगाउनुहोस)

१. नीज/आफ्नै २. भाडामा ३. संस्थागत ४. अन्य

३.३ बसोबास गर्ने घरको छानाको प्रकार (एकभन्दा बढी घर भएमा मूल घरको विवरणका आधारमा एकमा मात्र चिन्ह लगाउने)

१. फुस वा खरको छाना भएको २. जस्ता वा च्यादर छाना भएको
 ३. टायल वा ढुङ्गाको छाना भएको ४. आरसिसि ढलान भएको
 ५. काठको छाना भएको ६. माटोको छाना भएको
 ७. अन्य (उल्लेख गर्ने) .....

३.४ तपाईं बसेको घरको जग कस्तो प्रकारको छ?

१. माटो र ढुङ्गा २. सिमेन्ट र ढुङ्गा ३. फ्रेम स्ट्रक्चर ४. लोड वेयरिङ ५. काठको खम्चा ६. अन्य (खुलाउने)

३.५ तपाईं बसेको घर भवन मापदण्ड अनुसार बनेको छ? १. छ २. छैन

३.६ तपाईं बसेको घर भूकम्प प्रतिरोधी छ? १. छ २. छैन

कोड प्रयोगका लागि विवरण

क. पारिवारिक विवरण

१.	क्र.सं.	परिवारमूलीबाट शुरू गर्ने र जेष्ठ सदस्यअनुसार क्रम संख्या उल्लेख गर्ने
२.	लिङ्ग	१. पुरुष २. महिला ३. तेस्रो लिङ्ग
३.	जन्ममिति	जन्मेको मिति (साल, महिना र गते उल्लेख गर्ने यदी महिना र गते थाहा नभएमा साल मात्र उल्लेख गर्ने तथा २ वर्ष मुनीको बच्चाको हकमा महिना उल्लेख गर्ने)
४.	जातजाती	१. पहाडी बाह्मण/क्षेत्री/ठकुरी/सन्यासी २. मधेशी बाह्मण क्षेत्री/राजपुत ३. पहाडी जनजाती आदीवासी ४. तराई जनजाती आदीवासी ५. पहाडी दलित ६. मधेशी दलित ७. मुस्लिम ८. पहाडी अन्य ९. मधेशी अन्य
५.	धर्म	१. हिन्दू २. बौद्ध ३. मुस्लिम ४. क्रिश्चियन ५. अन्य .....
६.	मातृभाषा	१. नेपाली २. मैथिली ३. भोजपुरी ४. थारू ५. तामाङ्ग ६. नेवार ७. बज्जीका ८. मगर ९. डोटली १०. उर्दु ११. अवधी १२. लिम्बु १३. गुरुङ १४. बैतडेली १५. राई १६. अछामी १७. वान्तवा १८. राजवंशी १९. शेर्पा
७.	शैक्षिकस्तर	१. पूर्व प्राथमिक २. आधारभुत तह ३. माध्यामिक तह ४. स्नातक तह ५. स्नातकोत्तर ६. एमफिल र विद्या वार्धी (पिएचडी) ७. प्राविधिक एलएलसी ८. साधारण लेखपढ (साक्षर) ९. लेखपढ गर्न नसक्ने (निरक्षर)
८.	बसेबासको अवस्था	१. गणना गरेको ठाउँमा बसेको, २. स्वदेशमा अन्यत्र बसेको, ३. विदेशमा बसेको
९.	पेशा	१. कृषि तथा पशुपालन २. नोकरी/जारीर ३. उद्योग तथा व्यापार ४. ज्याला/मजदुरी ५. वैदेशिक रोजगारी ६. व्यवसायिक कार्य (पत्रकार, वाकिल, परामर्श, ठेक्का पट्टा, पुजारी आदी ७.विद्यार्थी (अध्ययनरत) ८.गृहणी ९. वेरोजगार १०. अन्य
१०.	वैवाहिक स्थिति	१. अविवाहित २. एकल विवाह ३. वहुविवाह ४. पुनःविवाह, ५. विधुर/विधवा ६. सम्बन्ध विच्छेद ७. विवाहित तर अलग बसेको
११.	अपाङ्गताको स्थिति	१. अपाङ्गता नभएको २. शारीरिक अपाङ्गता ३.वैद्विक अपाङ्गता ४. दृष्टिविहिन (आँखा नदेल्ने) ५. बोल्न तथा सुन्नन सक्ने (वहिरा) ६.स्वर वोलाईसम्बन्धी अपाङ्गता (भकभके) ७. श्रवण दृष्टिविहिन ८. मनोसामाजिक अपाङ्गता

ख. पारिवारिक विवरण संकलनकालागी सामाजिक तथा जातिगत समूह

क्र.सं.	जातिगत समूह	प्रमुख जातजातीहरू
१.	पहाडी दलित	१. गन्धर्व (गाइने)२. परियार (दमाई, दर्जी, सुचीकार, नगर्ची, ढोली, हुड्के)३. बादी४. विश्वकर्मा (कामी, लोहार, सुनार, ओड, चुरूरा, पार्की, टमाटा)५. सार्की (मिजार, चर्मकार, भूल)
२.	मधेशी दलित	१. कलर २. दुसाध (पासवान, हजरा) ३. कैहिया ४. धोबी (रजक) हिन्दू ५. कोरी ६. पत्थरकट्टा ७. खटिक ८. पासी ९. खत्वे (मण्डल, खङ्ग) १०. बाँतर ११. मूसहर १२. चमार (राम, मोची, हरिजन, रविदास) १३. चिडिमार १४. मेस्तर (हलखोर) १५. डाम (मरिक) १६. सरभङ्ग (सरवरिया) १७. तत्मा (ताँती, दास)
३.	पहाडी जनजाती आदीवासी	१. कुशवाडिया, बनकरिया, कुसुण्डा, राउटे, सुरेल, हायु, राजी, लेज्चा, २. चेपाड, थामी, बोटे, दनुवार, वराम, ल्होमी, माझी, दराई, सियार, थुदाम ३. सुनुवार, तामाङ, भुजेल, कुमाल, भोटे, पहरी, ताप्केगोला, डोल्पो, फि, मुगाल, लार्क, ल्होपा, दुरा, वालुङ ४. गुरुङ, मगर, राई, लिम्बु, छैरोतन, ताडवे, तिनगाउले थकाली, बाह्नगाउले, मार्फाली थकाली, शेर्पा, याक्खा, छन्त्याल, जिरेल, व्यासी, ह्योल्मो ५. नेवार, थकाली
४.	मधेशी जनजाती तथा आदीवासी	१. किसान, मेचे (वोडो) २. धानुक, भाँगड, सतार (सन्थाल)४ ३. थारू, राजवंशी, गन्गाई, धिमाल, ताजपुरिया
५.	पहाडी बाह्मण तथा क्षेत्री	सबै पहाडी मूलका बाह्मण, क्षेत्री र ठकुरी
६.	मधेशी बाह्मण तथा राजपुत	भा, राजपुत, त्रिपाठी, मिश्रा, शुक्ला, कायस्थ
७.	मुस्लिम	मुस्लिम, चुरौटे
८.	पहाडी अन्यजाती	गिरी, पुरी, भारती, सन्यासी, योगी, कुँवर
९.	मधेशी अन्यजाती	यादव, तेली, कलवार, सुढी, कुमिर, कानु/हलवाई, हजाम/ठाकुर, बढही, राजभर, केवट, मल्लाह, नुनिया, कुम्हार, कहर, लोध, विड/विण्डा, गडेरी / भेडीहायार, माली, कामर, धुनिया, वराय, मुण्डा, बडाई, पञ्जाबी, बंगाली, मारवाडी, नुराड, कायस्थ, जैन, बानिया, अमात, कश्वानिया, राजबोध, कुशवाहा

उत्तरदाताको नामः

दस्तखतः

फोन नम्बरः

सर्वेक्षक नामः

दस्तखतः

फोन नम्बरः

सन्दर्भ सामाग्री

- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, (२०७० वि.सं.)। नेपालमा गरिवीको लघु क्षेत्र अनुमान २०६८, काठमाण्डौँ: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग थापाथली ।
- संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, (२०७४ वि.सं.)। गाउँ नगर वस्तुगत विवरण तयारी कार्यविधी २०७४ काठमाण्डौँ: संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, सिंहदरवार ।
- Central Bureau of Statistics, (2016). *National Climate Change Impact: A statistical Report 2016*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population and Housing Census 2011 (Village Development Committee/Municipality)*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population Census 2011 (Household and Population by Sex Ward Level)*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population and Housing Census 2011 (Usual Activity Performed in the 12 Month and Economic Activity)*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population and Housing Census 2011 (Usually Active and Not Active Population and Living Arrangement of Children)*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- National Planning Commission, (2014). *Nepal Human Development Report, 2014*. Kathmandu: GoN, National Planning Commission.
- Survey Department, (1996). *Land Reform and Mapping Project Report*. Kathmandu: GoN, Ministry of Land Reform and Management.